Computers & **I**nfoSys e**X**Perience

Infosys

Programski segment

"FINANSIJSKO" knjigovodstvo

- uputstvo za korišćenje programa -

Sa dodatkom za programske segmente:
"OBRAČUN KAMATA"
"BLAGAJNA"

Goran Kojadinović

Oktobar 2006. godine

Computers & **I**nfoSys e**X**Perience

Infosys Education

Infosys Obrazovanje

Preduzeće Infosys izdaje priručnik za korišćenje programskog segmenta za robno-materijalno knjigovodstvo i evidenciju. Priručnik se izdaje pod sledećim nazivom,

programski segmenti:

"Finansijsko knjigovodstvo"
"Obračun kamata"
"Blagajna"

- uputstvo za korišćenje programa -

Za izradu ovog priručnika koristio sam znanje i iskustvo programera i ekonomista našeg preduzeća kojima se posebno zahvaljujem, iskustva i primere iz prakse naših korisnika kao i svoje lično.

Ko želi i hoće, znaće!

Ovaj priručnik posvećujem našim korisnicima

Autor priručnika:
dipl.inž. Goran Kojadinović, direktor

S A D R Ž A J

strana

S A D R Ž A J 2

Osnovni koncept programskog segmenta "Finansijsko" knjigovodstvo 5
Označavanje programskih opcija 6

Osnovne komande i pravila za rad u Infosys programu 7

1. ŠIFARNICI 10
1.1. Kontni plan 10
1.2. Vrste promena 11
1.3. Kupci – dobavljači, ili komitenti 13
1.4. Poslovnice 14
1.5. Sektori 14
1.6. Analitike – ostale 14

2. PARAMETRI 15
2.1. Osnovne definicije 15
2.1.1. IOS 15
2.1.2. Metod salda 16
2.1.3. Analitika 16
2.1.4. Klasa, Grupa, Sintetika, Analitika 17
2.2. Saldo konta 17
2.3. Finansijski nalog 18
2.4. Globalni parametri 22
2.5. Podešavanje polja obrasca finansijskog naloga 23
2.6. Tekući parametri izveštaja 24

3. EVIDENCIJE 25
3.1. Finansijski nalog 25
3.2. Devizno – finansijsko knjigovodstvo 31

4. IZVEŠTAJI 36
4.1. Kupci – dobavljači 36
4.1.1. Uporedna specifikacija 36
4.1.2. Pregled za kompenzacije 37
4.1.3. IOS-i (izvod ostvorenih stavki) 40
4.1.4. Potraživanja 43
4.1.4.1. Dospela – nedospela - metod IOS-a 44
4.1.4.2. Dospela – nedospela - metod salda 46
4.1.4.3. Uporedna dospela – nedospela potraživanja 47
4.1.4.4. Dospela po periodima 48
4.1.4.5. Nenaplaćena potraživanja 48
4.1.5. Knjiga ulazno-izlaznih faktura 49
4.2. Glavna knjiga 51
4.2.1. Finansijska kartica 51
4.2.1.1. Kartoteka 51
4.2.1.2. Kartica više konta 55
4.2.1.3. Sintetička kartica 56
4.2.2. Finansijski dnevnik 57
4.2.3. Salda konta 58
4.2.4. Specifikacije 59
4.2.5. Po poslovnicama 62
4.2.6. Hijerarhijski pregled konta 62
4.2.7. Pregled knjiženja FIN 64

4.2.8. Zaključni list ... 69
4.3. Supervisor ... 71

5. OBRADE - OBRAČUNI ... 72
5.1. Zaključna knjiženja ... 72
5.2. Bilansi uspeha i stanja ... 73
5.3. Zatvaranje avansom ... 73
5.4. Zatvaranja otvorenih stavki metodom salda ... 74
5.5. Raspored troškova na klasu 9 ... 75
5.6. Nenaplaćena potraživanja i knjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja ... 77
5.7. Pregled knjiženja i automatsko formiranje naloga na osnovu šeme prepisa -* ... 78
5.8. Ugovor – rate ... 79
5.9. Prenos početnog stanja iz prethodne godine ... 80
5.10. Prepis šifarnika – iz prethodne godine ... 82

6. OBRAČUN KAMATA ... 83
6.1. Parametri ... 83
6.2. Kamatne stope ... 84
6.3. Obračun kamate ... 84
6.3.1. Obračun kamate na bazi podataka iz finansijskog knjigovodstva ... 84
6.3.2. Obračun kamata na bazi zadatih podataka ... 87

7. DODATAK - PRIMERI ... 89
7.1. Povezivanje uplata za račun ... 89
7.1.1. Uplata se odnosi samo na jedan račun ... 89
7.1.2. Uplata se odnosi na više računa ... 89
7.1.3. Naknadno povezivanje preko fin. kartice ... 90
7.2. Budžet * ... 91
7.3. Praćenje samo kupaca-dobavljača ... 91
7.4. Pogonsko knjigovodstvo – načelna diskusija * ... 92
7.5. Spajanje evidencija * ... 96

8. BLAGAJNA ... 97
8.1. Šifarnici ... 98
8.1.1. Šifarnik blagajni ... 98
8.1.2. Šifarnik osnova ... 98
8.2. Parametri ... 99
8.2.1. Parametri naloga za naplatu ... 99
8.2.2. Parametri naloga za isplatu ... 99
8.2.3. Parametri naloga razduženja ... 100
8.3. Evidencije ... 101
8.3.1. Nalog za naplatu ... 101
8.3.2. Nalog za isplatu ... 102
8.3.3. Nalog razduženja ... 103
8.4. Dnevnik blagajne ... 104
8.5. Pregled knjiženja blagajne ... 105
8.6. Primeri ... 106
8.6.1. Naplata pazara ... 106
8.6.2. Podizanje gotovine ... 107
8.6.3. Isplata za troškove ... 108

UVODNE NAPOMENE

- "Infosys" programski paket ("Infosys" program) je softverski proizvod namenjen za automatizaciju poslovnih aktivnosti korisnika...
- "Infosys" program je modularne koncepcije i sastoji se iz više programskih segmenata koji mogu funkcionisati samostalno, ili u sklopu programskog paketa...
- "Infosys" program se može izvršavati na jednom računaru ili u lokalnoj mreži računara...
- "Infosys" program se može izvršavati i na dislociranim mestima (geografski udaljene lokacije, van lokalne mreže) a da se potom vrši razmena podataka među njima...
- "Infosys" program se može koristiti za vođenje poslovnih knjiga jednog ili više preduzeća ... u skladu sa licencnim pravima korisnika (važi za svih pet navedenih tačaka)

"Infosys" programski paket ("Infosys" program) se ne sme koristiti za evidenciju i praćenje ilegalnog prometa dobara i usluga niti se sme upotrebiti na bilo koji drugi način koji je suprotan zakonu.

Ciljevi uputstva:

- da korisnik na jasan, sređen i sistematičan način upozna skoro sve koncepte, funkcije i mogućnosti programskog segmenta finansijsko knjigovodstvo
- da nekoliko ilustrovanih primera korisniku ponude ideje za pronalaženje najboljih rešenja za situacije u svome poslovanju
- da ovo uputstvo postane korisniku svakodnevni priručnik za programski segment 'finansijsko knjigovodstvo' sa aspektom primene na informacioni sistem

Pretpostavke uputstva:

- da su korisnici prošli osnovnu obuku za rad na Infosys programu i da su savladali gradivo opisano u opštem uputstvu
- da su korisniku poznati poslovni procesi firme za koju treba da koristi Infosys program
- da korisnici poznaju propise u ovoj oblasti
- da korisnici kritički prihvate ovo uputstvo i da njegove koncepte odbace ukoliko drugačije tumače propise
- da ovo uputstvo može biti zastarelo, pa čak i netačno zbog izmena ili u propisima ili u tumačenju propisa, kao i našeg dinamičnog razvoja software-a gde se neka programska rešenja mogu potpuno drugačije realizovati i implementirati

Napomene:

- Uputstvo se odnosi na windows verziju programa
- Teme koje su označene sa jednom ili dve zvezdice (*, **) su kompleksne i za njihovo razumevanje i korišćenje poželjno je konsultovati se sa Info instruktorom u skladu sa ugovorenim uslugama
- Korisnik ima ona licencna prava na korišćenje programa koja su definisana ugovorom. To znači da korisnik može imati ograničena prava ili nemati ih uopšte na određene funkcije programa koje su opisane ovim uputstvom
- Programski segment finansijsko knjigovodstvo ima programske mogućnosti koje se ređe koriste tako da nisu našle mesto u ovom uputstvu. Ukoliko u ovom uputstvu niste pronašli rešenje za vaše potrebe i ukoliko imamo ugovorene konsultacije, pozovite nas
- Uputstvo za programski segment 'finansijsko knjigovodstvo' je rađeno po propisima Republike Srbije. Ostale republike, regioni i države ga mogu koristiti na nivou analogija

Osnovni koncept programskog segmenta "Finansijsko" knjigovodstvo

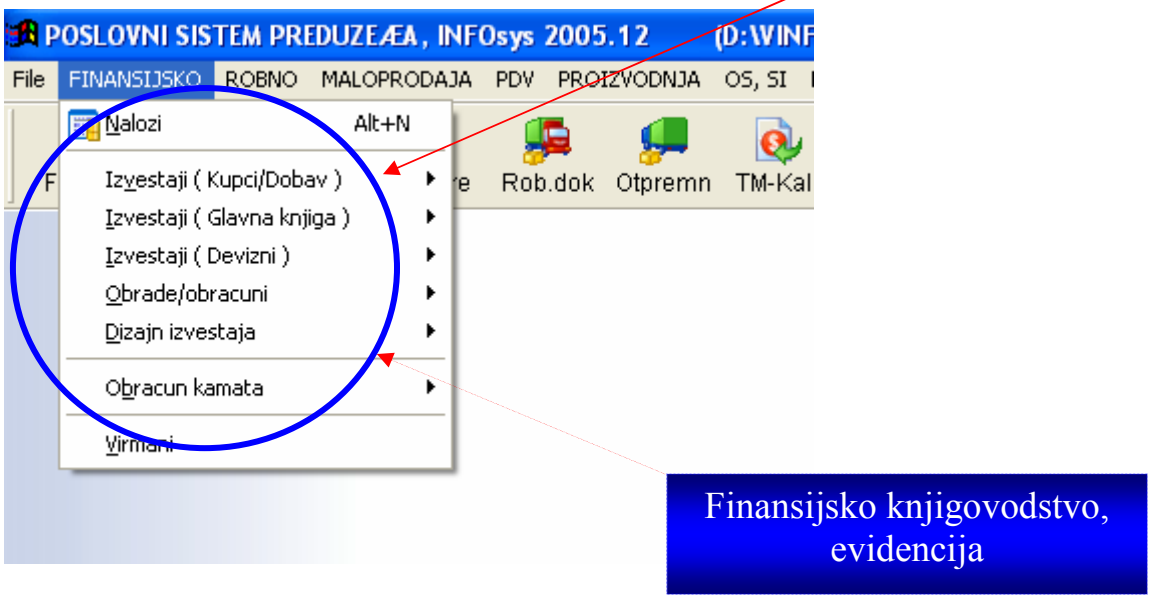
Segment finansijskog knjigovodstva je centralni segment u knjigovodstvu. Tu se nalaze sve promene bazirane na kontnom planu, bilo direktnim unosom (knjiženjem) finansijskih naloga, bilo automatskim knjiženjem iz izvornih dokumenata ili iz obrada. Direktno knjiženje predstavlja unos finansijskog naloga (izvod, blagajna, ...). Automatsko knjiženje pretpostavlja automatsko kreiranje finansijskog naloga kada se izvrši neka obrada knjiženja u finansijsko. To može biti knjiženje kalkulacija, faktura, ... Kako god da se nalozi knjiže oni čine osnovnu bazu podataka u finansijskom knjigovodstvu, odnosno njihov skup čini glavnu knjigu.

U glavnu knjigu se knjiži samo analitika, ali ne i sintetika

Svi podaci koji su proknjiženi u finansijsko knjigovodstvo, bilo direktno bilo automatski mogu se videti opcijom [FINANSIJSKO/Nalozi]. Osnovna polja sloga podataka (stavke) u finansijskom knjigovodstvu su: konto, analitika, datum, dokument, duguje i potražuje. Dakle to je centralna evidencija baze podataka finansijskog knjigovodstva. U njoj su integrisani glavna knjiga i kupci – dobavljači. Ne knjiži se sintetika već samo analitika. Sintetika se dobija kroz izveštaje. Iz te evidencije sve dalje proističe: izveštaji, obrade kao na primer: kartice, specifikacije, finansijski dnevnici, zaključni list, bilans uspeha i stanja, zaključna knjiženja, izveštaji kupaca i dobavljača, ... Osnovni šifarnik za koji se vezuje svaka promena u finansijskom knjigovodstvu je kontni plan.

Programski segment - finansijsko knjigovodstvo - je namenjen za korišćenje od strane stručnih lica u knjigovodstvu.

Ulaskom u program dobijamo glavni meni koji sadrži opcije programskog segmenta - finansijsko knjigovodstvo - ili evidencija. Na donjoj slici se može videti **padajući meni** tog segmenta to jest skup svih opcija koje mu pripadaju.

Označavanje programskih opcija

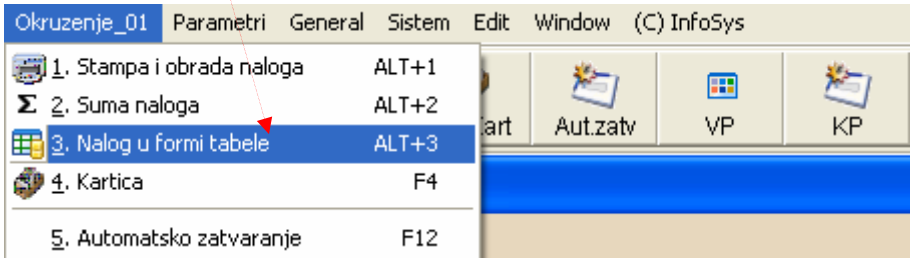
Programske opcije i mesta u programu ćemo označavati sledećom sintaksom,

[<meni>/<opcija>/<opcija>/...],

primeri:

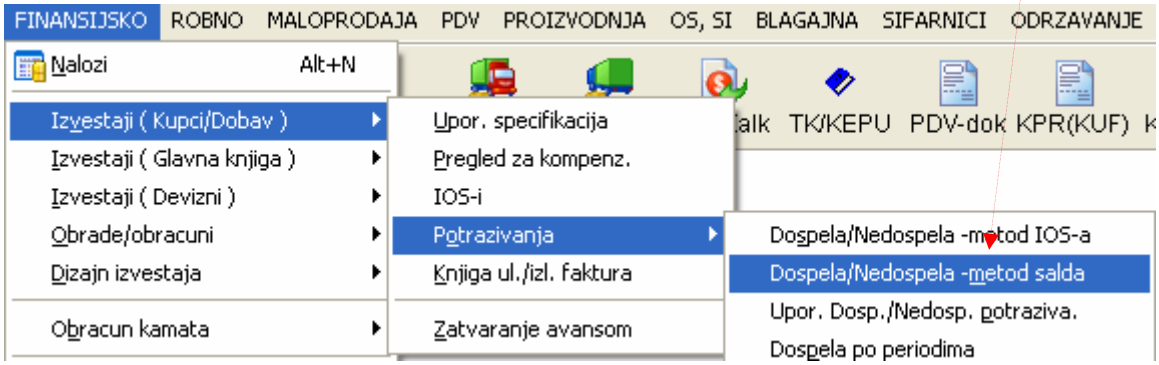
[FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Nalog u formi tabele],

Ovo znači da se prvo klikne na segment FIN, zatim opcija Nalozi, pa potom Okruženje i opcija Nalog u formi tabele.

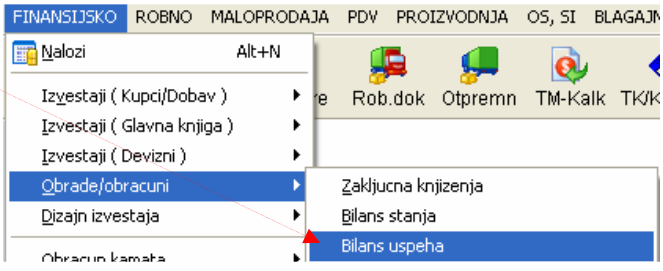
[FINANSIJSKO/Izveštaji Kupci-Dobavljači/Potraživanja/Dospela-nedospela metod salda]

ovo znači da se klikne na segment FIN, zatim na opciju iz menija Izveštaji Kupci-dobavljači, pa na opciju Potraživanja i na kraju dospela-nedospela metod salda

[FINANSIJSKO/Obrade-obračuni/Bilans uspeha]

ovo znači da se klikne na segment FIN, zatim na opciju iz menija Obrade – obračuni i zatim na opciju Bilans uspeha

Osnovne komande i pravila za rad u Infosys programu

Osnovne komande operativnog rada u Infosys programu

Korišćenje Infosys programa podrazumeva poznavanje suštine i prirode posla za koji se program koristi kao i komandi i pravila za rad. Poznavanje komandi i pravila za rad spada u operativni deo korišćenja programa.

Bilo koji posao da radite koristeći program, na ekranu ćete prepoznati pet osnovnih formi, ili kako mi često navodimo 'ekranskih formi', ili jednostavno prepoznatljivih slika na ekranu:

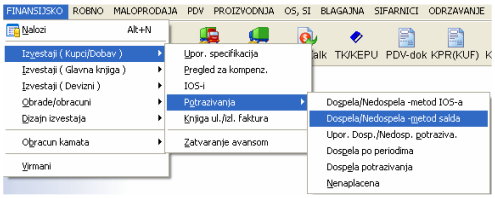
1. **Meni**
2. **Obrazac**
3. **Tabela**
4. **Dijalog.**
5. **Okruženje**

Svaka ekranska forma ima svoje komande i pravila za rad. Kada naučite te komande i pravila naučili ste operativni deo korišćenja Infosys programa.
Komande i pravila za rad u programu su detaljno opisane u opštem uputstvu, a ovde ćemo dati samo osvrt na neke glavne.

M E N I

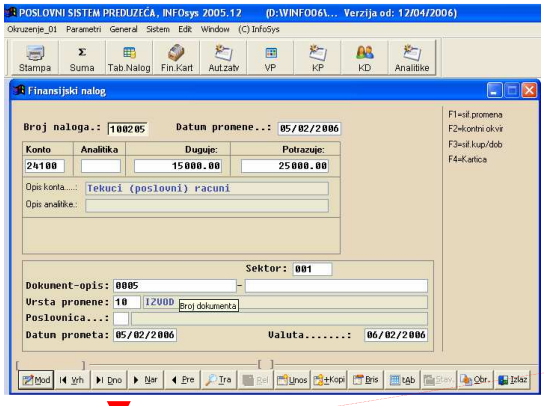
Meni je ekranska forma koja vam omogućava izbor opcije ili posla. Ta opcija može biti namenjena za unos dokumenta, pregled izveštaja, obradu, ...

Opcija u meniju se bira mišem, jednim klikom.
Na slici je prikazan primer izbora opcije
Koja predstavlja izveštaj za dospela-nedospela
Potraživanja,

O B R A Z A C (maska, folmular)

Obrazac je ekranska forma koja vam omogućava unos, ažuriranje i pregled dokumenata.

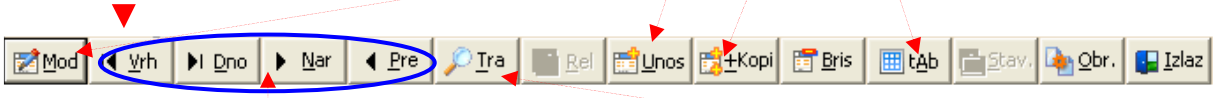

Svaki posao, koji se informatički prati i evidentira, sadrži neku evidenciju. Ta evidencija se sastoji od jedne ili više vrste dokumenata.

Da bi se uneo dokument postoji komanda obrasca 'Unos' ili '+Kopi'.

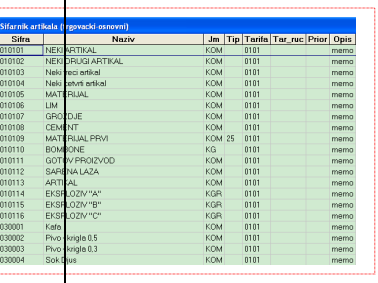
Da bi se modifikovao nepotvrđen dokument postoji komanda 'Mod', itd …

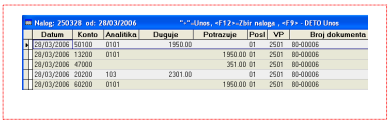
Prelazak u tabelarnu formu

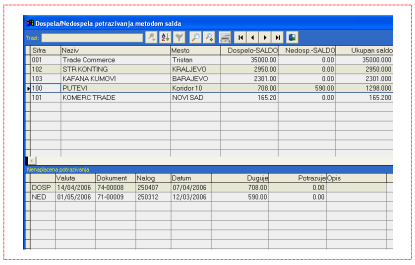

Da bi se pronašao neki već unet dokument koristi se komanda 'Tra(ži)'.
Da bi se vršila navigacija nad dokumentima koriste se komande: Vrh, Dno, Nar, Pre.
Da bi se izašlo iz obrasca koristi se komanda 'Izl'.

TABELA Tabela je ekranska forma koja služi za unos šifarnika i pregled izveštaja. Forma tabele može izgledati na nekoliko načina. Donje slike ih prikazuju:

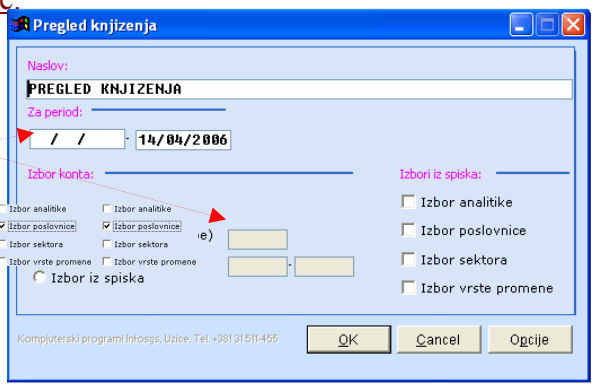

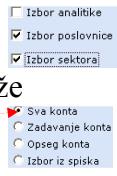
Komande za rad u tabeli:

Komanda	Alternativna komanda	Značenje komande
Ctrl_Insert	Ctrl-N	Unos podataka – unos novog reda u tabeli
Ctrl_Delete	Ctrl_T	Brisanje podataka – tekućeg reda u tabeli
Ctrl_Enter ili ESC	Ctrl_W	Izlaz
Ctrl_Home		Skok na početak tabele –na prvi red
Ctrl_End		Skok na kraj tabele – na zadnji red
CTRL_F5		Prikaz šifarnika za tekuću šifru
F5	Ctrl_↑,Ctrl_F,	Pretraživanje u tabeli
Ctrl_↓	Ctrl_G,	Nastavka pretraživanja u tabeli

Ove komande se najčešće koriste kod unosa šifarnika.

DIJALOG Dijalog upita, ili kratko 'dijalog', je ekranska forma preko koje se zadaju upiti za izveštaje i/ili obrade.

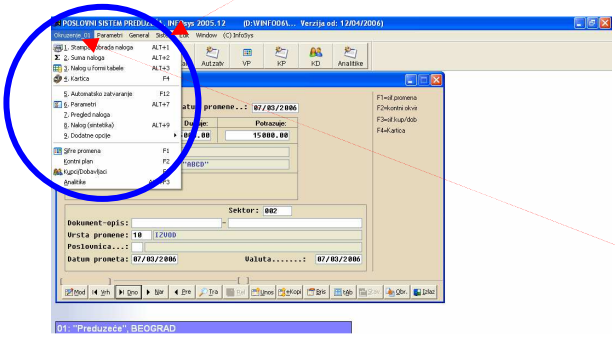
Osnovni objekti dijaloga su:

- polja za unos, unosi se podatak
- check box, iz ponuđenih opcija može se izabrati više željenih
- radio button, iz ponuđenih opcija može se izabrati jedna željena
- Combo-box, ili padajuća lista
- OK, potvrđujemo dijalog i nastavljamo dalje
- Cancel, odustajemo od dijaloga i vraćamo se odakle smo pošli, najčešće na meni

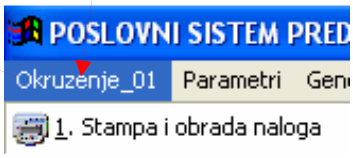

O K R U Ž E NJ E

Okruženje je lokalni meni koji vam omogućava da izvršite neke programske opcije koje su vam potrebne u određenoj fazi posla, bilo da se radi o unosu dokumenta ili se nalazite na izveštaju koga želite da štampate.

Okruženje se poziva klikom mišem na reč 'Okruženje' koja se uvek nalazi u gornjem levom uglu ekrana

Napomena:

- Svaka obrada dokumenta se poziva sa okruženja
- Svaka štampa dokumenta ili izveštaja se poziva sa okruženja

Osnovna pravila operativnog rada u Infosys programu

Prikaz šifarnika kada ste na obrascu se dobija komandom F5, ali samo kada je kursor na polju šifre čiji šifarnik želite. Tako kada unosite neki dokument jednostavnim pritiskom na taster F5 dobijate odgovarajući šifarnik. Na primer, kada ste u fazi unosa dokumenta i nalazite se na šifri kupca, pritiskom na F5 dobićete šifarnik kupaca-dobavljača, ili ako ste na šifri artikla, pritiskom na F5 dobićete šifarnik artikala. Napomenimo, da se šifarnik može dobiti i komandom ALT_F5, ali ta komanda se koristi samo kada se sa F5 ne može modifikovati šifarnik, što je na globalnim parametrima tako postavljeno. Sa ALT_F5 se može modifikovati šifarnik.
Za šifarnike kupaca-dobavljača i artikala moguće je i inkrementalno pretraživanje koje se poziva sa ALT-I. Za njega je karakteristično da se kucanjem početnih slova (slovo po slovo) postepeno približavamo traženoj šifri u šifarniku.

Prikaz šifarnika kada ste u tabeli se dobija komandom CTRL-F5, ali samo kada je kursor na polju šifre čiji šifarnik želite.

Izbor redova u tabeli (record selection) se vrši komandama CTRL-X i CTRL-E. CTRL_X označava tekući red sa 'x'. Ovaj izbor ima razna značenja što je zavisno od mesta u programu gde se vrši. Tako na primer u svim dijalozima gde postoji upit tipa 'Izbor iz spiska' radi se o izboru redova u tabeli. Ako je potrebno označiti veći opseg redova tabele onda se prvi označava sa CTRL_X a poslednji iz opsega sa CTL_E i tada će svi redovi iz tog opsega dobiti oznaku 'x'.

Izbor pozicije u bazi podataka se vrši komandom F3 gde se dobija skup svih instaliranih pozicija (baza podataka). Ovo se koristi kada se program koristi za više poslovnih subjekata (firmi, radnji, preduzeća, klijenata, ...). Agencije za knjigovodstvo na ovaj način biraju svog klijenta.

1. ŠIFARNICI

1.1. Kontni plan

[ŠIFARNICI/Kontni okvir] i dobićete tabelarni pregled kontnog plana.

Kontni plan je centralni šifarnik segmenta finansijskog knjigovodstva. Osnovne kolone u kontnom planu su:

Konto
Unosi se konto. Konto se može uneti jednocifreno i tada predstavlja klasu, dvocifreno i tada predstavlja grupu, trocifreno i tada predstavlja sintetiku, ali se mora uneti i bar četvorocifreno (mi predlažemo petocifreno, za budžete šestocifreno) i tada predstavlja analitiku. Prilikom knjiženja naloga treba knjižiti takvo analitičko konto; dakle, ne treba knjižiti trocifrena konta. Maksimalna dimenzija konta je 6 cifara.

Analitika
Unosi se analitika. Analitika predstavlja analitički dodatak osnovnog konta. Ovde se predviđaju analitička konta tamo gde za to postoji potreba. Analitika konta se ne unosi ako se radi o kontu koje je u listi kupaca, listi dobavljača ili listi analitika (detaljnije opisano u parametrima). Ta analitika se unosi u za njih posebne šifarnike kao što su šifarnik kupaca-dobavljača i šifarnik analitika. Međutim ako se radi o kontu koje za analitiku ne uzima navedene šifarnike onda je potrebno u samom kontnom planu uneti tu analitiku. Na primer, uzmimo konto zaliha i pretpostavimo da firma ima 3 stovarišta; to bi u kontnom planu trebalo da izgleda ovako:

KONTO	ANALITIKA	NAZIV
13200	01	Zalihe robe – stovarište 1
13200	02	Zalihe robe – stovarište 2
13200	03	Zalihe robe – stovarište 3

Na analogan način bi se unela analitička konta tekućeg računa ako postoji više banaka, itd...

Naziv konta, u to polje se unosi naziv konta; postoji i dodatno polje za unos dugih naziva, ali se to polje ne štampa ni na jednom izveštaju

PDV relevantna konta

Pored toga postoji i kolona ‘ind_pdv’ koje predstavlja takozvana PDV relevantna konta.

U kontnom planu postoji kolona ind_pdv. Ukoliko je upisano 'D', ova konta ćemo zvati PDV relevantna konta.

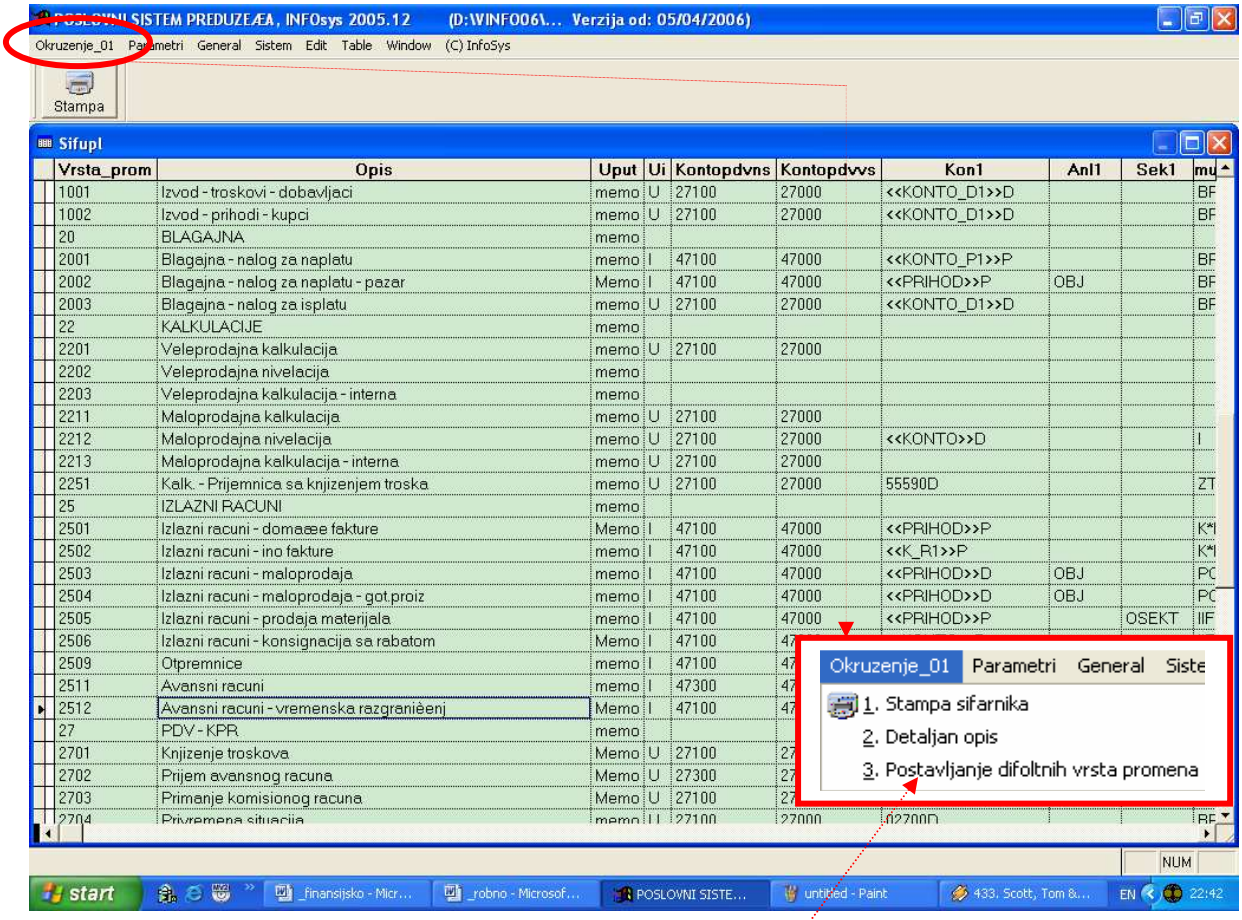
Postoji kontrola ažuriranja stavki finansijskih naloga ukoliko se kod prve ili ponovne obrade naiđe na bar jednu stavku koja sadrzi PDV relevantan konto i to na sledeći način – ako je zatvoren poreski period za željeni datum neće se dozvoliti knjiženje, već će ostati stare stavke finansijskog naloga ako postoje.

Za sada je dozvoljena izmena PDV relevantnih konta kroz finansijski nalog, a zabranjeno je automatskim kreiranjem finansijskih naloga.

1.2. Vrste promena

Šifarnik vrsta promena je detaljno opisan u uputstvima o PDV-u i o robno-materijalnom knjigovodstvu. Ovaj šifarnik vam služi da bi razvrstali dokumentaciju koju knjižite. Brojevi naloga koji se automatski knjiže u finansijsko dobijaju vrstu promene iz dokumenta ili obrade odakle se knjiže. Oni brojevi naloga koji se direktno unose dobijaju vrstu promene koju im sam korisnik zadaje. Važno je da se unesu sve vrste promena koje vam mogu biti od interesa, pogotovo kada se radi o izveštajima. Napomenućemo da postoje izveštaji iz finansijskog knjigovodstva bazirani na vrsti promene. Na primer, možete pregledati svu realizaciju po vrsti promene (fakturisanje na domaćem tržištu, fakturisanje na inostranom tržištu, pazar u maloprodaji, prihod od usluga). Ako ste se na primer organizovali da troškove delite u dve grupe: redovni, mesečni i povremeni, i ako ste im dali različite vrste promena onda možete dobiti izveštaj koji prati u periodu kako se kreću samo povremeni (jer su vam redovni recimo manje interesantni (telefon, struja, voda, ...)).

Navešćemo primer nekih vrsta promena koje se češće koriste:

Vrsta_prom	Opis	Uput	Ui	Kontopdvns	Kontopdvvs	Kon1	Anl1	Sek1
1001	Izvod - troskovi - dobavljaci	memo	U	27100	27000	<<KONTO_D1>>D		
1002	Izvod - prihodi - kupci	memo	U	27100	27000	<<KONTO_D1>>D		
20	BLAGAJNA	memo						
2001	Blagajna - nalog za naplatu	memo	I	47100	47000	<<KONTO_P1>>P		
2002	Blagajna - nalog za naplatu - pazar	Memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>P	OBJ	
2003	Blagajna - nalog za isplatu	memo	U	27100	27000	<<KONTO_D1>>D		
22	KALKULACIJE	memo						
2201	Veleprodajna kalkulacija	memo	U	27100	27000			
2202	Veleprodajna nivelacija	memo						
2203	Veleprodajna kalkulacija - interna	memo						
2211	Maloprodajna kalkulacija	memo	U	27100	27000			
2212	Maloprodajna nivelacija	memo	U	27100	27000	<<KONTO>>D		
2213	Maloprodajna kalkulacija - interna	memo	U	27100	27000			
2251	Kalk. - Prijemnica sa knjizenjem troska	memo	U	27100	27000	55590D		
25	IZLAZNI RACUNI	memo						
2501	Izlazni racuni - domaæe fakture	Memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>P		
2502	Izlazni racuni - ino fakture	memo	I	47100	47000	<<K_R1>>P		
2503	Izlazni racuni - maloprodaja	memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>D	OBJ	
2504	Izlazni racuni - maloprodaja - got.proiz	memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>D	OBJ	
2505	Izlazni racuni - prodaja materijala	memo	I	47100	47000	<<PRIHOD>>P		OSEKT
2506	Izlazni racuni - konsignacija sa rabatom	Memo	I	47100	47			
2509	Otpremnice	memo	I	47100	47			
2511	Avansni racuni	memo	I	47300	47			
2512	Avansni racuni - vremenska razgranièenj	Memo	I	47100	47			
27	PDV - KPR	memo						
2701	Knjizenje troskova	Memo	U	27100	27			
2702	Prijem avansnog racuna	Memo	U	27300	27			
2703	Primanje komisionog racuna	Memo	U	27100	27			
2704	Privremena situacija	memo	U	27100	27000	027000D		

Naša preporuka je da šifre vrsta promena budu četvorocifrene jer se tako više njih može svrstati u skup srodnih, odnosno onih koje počinju sa iste prve dve cifre. Kada su im iste prve dve cifre onda će se automatskim knjiženjem sve srodne vrste dokumenata uknjižiti u isti broj finansijskog naloga u istom datumu. U gornjoj tabeli dvocifrene vrste promena su samo naslovne i ne koriste se kod unosa dokumenata.

Na okruženju postoji opcija 'Postavljanje default-nih vrsta promena' kojom se dobijaju neke predefinisane šifre sa negativnim predznakom. Te šifre u sebi nose gotove modele za automatsko knjiženje u finansijsko knjigovodstvo. One se mogu koristiti, ali je prethodno potrebno da se unese (prekuca preko negativne) neka realna, poželjno četvorocifrena šifra.

Određivanje broja naloga kod direktnog unosa

Prilikom direktnog unosa finansijskog naloga korisnik može potpuno proizvoljno da određuje brojeve naloga. Naša preporuka nije da ti brojevi zauzimaju redne bojeve tipa 1,2,3,... već da se odrede zavisno od vrsta promena i to na sledeći način: broj naloga treba da ima sledeću formu: VpMMDD, gde su:

Vp - prve dve cifre iz vrsta promene
MM - mesec u datumu promene
DD - dan u datumu promene

Uzmimo na primer knjiženje izvoda od 17.03.2006.godine. Neka je šifra vrste promene za izvod uneta kao 1001. Prve dve cifre su 10 pa će broj naloga po našoj preporuci biti sledeći: 100317. Sve ovo analogno primenite i za ostale vrste dokumenata koje imate u knjigovodstvu. Na ovaj način ćete imati sređen sistem formiranja brojeva naloga i na taj način ćete moći lakše pronaći neki od njih.

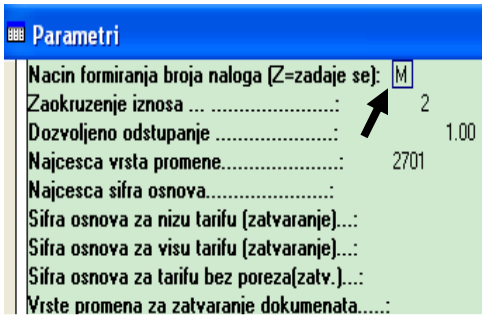
Određivanje broja naloga kod automatskog knjiženja

Kada se finansijski nalog formira automatski onda to zavisi od izvornog dokumenta (kalkulacija-prijemnica, faktura, trebovanje, ulaz gotovog proizvoda, nalog blagajni za naplatu-isplatu, nabavka osnovnog sredstva,...). Međutim program je koncipiran da se broj naloga određuje prema malopre opisanoj preporuci kod direktnog unosa. Dakle, broj naloga će se formirati kao VpMMDD. Uzmimo na primer fakturisanje. Tu se najpre trebaju uočiti sve vrste faktura i to uneti u šifarnik vrsta promena otprilike kao na slici

25	IZLAZNI RAČUNI
2501	Izlazni računi - domaće fakture
2502	Izlazni računi - ino fakture
2503	Izlazni računi - maloprodaja
2504	Izlazni računi - maloprodaja - got.proiz
2505	Izlazni računi - prodaja materijala
2506	Izlazni računi - konsignacija sa rabatom
2509	Otpremnice
2510	Avansni racuni u MALOPRODAJI
2511	Avansni računi
2512	Avansni računi - vremenska razgraničenja

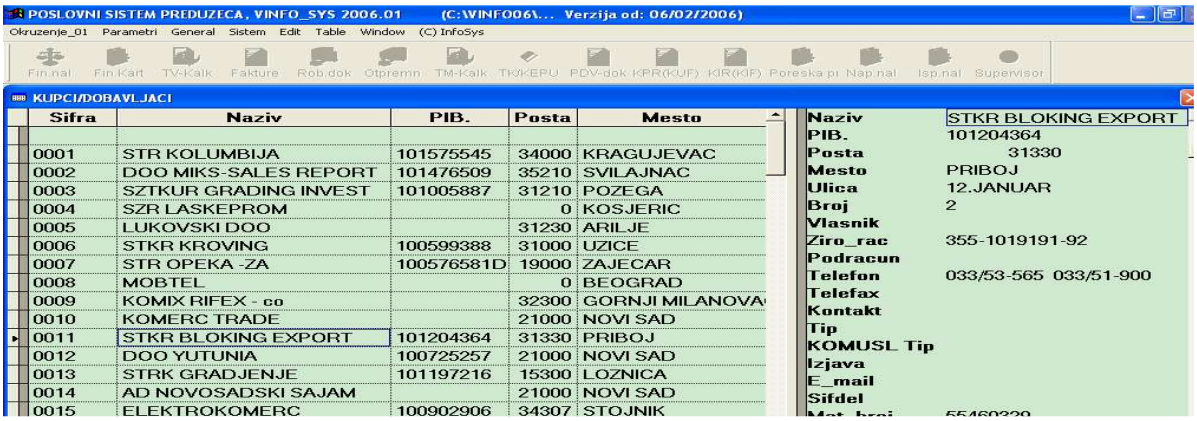
Primetite da sve vrste promena počinju sa 25. To znači da će broj fin. naloga počinjati sa 25. Ako ipak ne želite da sve što je fakturisano pod jednim datumom ne bude u istom nalogu, već hoćete da fakture iz maloprodaje budu u drugom, onda treba da za te fakture unesete vrstu promene koja ne počinje sa 25; može na primer da bude 2601. Tada će fin. nalog od faktura iz maloprodaje počinjati sa 26, dakle tu se neće naći promene od drugih faktura. Analogno važi i za druge vrste dokumenata.

Broj fin. naloga koji se automatski formira može imati i drugačiju formu. Ponekad korisnik želi da se svi dokumenti jedne vrste u jednom mesecu knjiže u jedan fin. nalog. Tada taj nalog ima formu VpMMZd, gde je Zd – zadnji dan u mesecu. Tada, na primer, ako je vrsta promene za knjiženje troškova (usluga) 2701, broj fin. naloga za sve troškove iz meseca marta će biti 270331. Da bi ovaj model određivanja broja naloga ovako funkcionisao potrebno je u parametrima izvornih dokumenata to podesiti. Ne podržavaju svi izvorni dokumenti ovaj model. Sledi primer kako se to podešava u opciji [PDV/PDV dokumenti] kod knjiženja troškova. Tu se na parametrima, prvi parametar kao na slici, podešava vrednost M (mesečni). Ako je vrednost parametra Z (zadaje se), to znači da korisnik samostalno određuje broj. fin. naloga zadavanjem na samom dokumentu.

1.3. Kupci – dobavljači, ili komitenti

[ŠIFARNICI/Komitenti/Kupci-dobavljači

Šifarnik komitenata sadrži sledeće podatke o komitentu:

Osnovne
- **Šifra**
- **Naziv**

Adresne
- **Pošta**
- **Mesto**
- **Adresa (ulica i broj)**

Statusne
- **PIB**
- **Registarski broj**
- **Matični broj**
- **Šifru delatnosti**
- **Šifra zemlje**
- **Tip komitenta**
- **KOMUSL tip** (tip za komercijalne uslove prodaje)

Ostale
- **Tekući (žiro) račun**
- **Kontakt osoba**
- **Telefon i fax, itd**

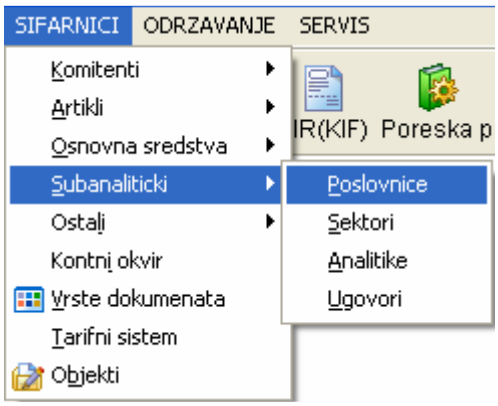
Šifarnik komitenata sadrži podatke o kupcima i dobavljačima. Predlažemo da tom šifarniku pristupate tabelarno ako unosite podatke ili ih pretražujete.

Šifra komitenta je analitika konta ako je to konto definisano u parametrima naloga u listi kupaca ili dobavljača. Prilikom unosa naloga ako unesemo konto kupca, a potom kada je kursor na analitici pritisnemo F5 dobićemo šifarnik kupaca – dobavljača. Ako prethodno uneti konto nije niti kupac niti dobavljač niti iz liste analitika onda se na F5 dobija kontni plan.

1.4. Poslovnice

[ŠIFARNICI/Subanalitički/Poslovnice]

Šifarnik poslovnica može da posluži ako želite da određene promene pratite u zavisnosti od organizacione šeme preduzeća. Poslovnice mogu da budu proizvoljno unete. Na primer: direktor, radna zajednica, proizvodnja, komercijala, gradilište, pogon, ... Ako se kasnije može obezbediti da se svakom knjiženju odredi i poslovnica onda se mogu dobiti izveštaji po poslovnicama. Dokumenti koji se formiraju u ostalim segmentima se automatski knjiže i pri tome 'donose' poslovnicu. U robnom se poslovnica može uneti na izvorni dokument ili se šifrom objekta indirektno definiše jer je u šifarniku objekata prisutna. Na primer, ako se radi faktura iz objekta '0101', a u šifarniku objekata na tom objektu u polju poslovnica stoji upisano '03', onda će se u finansijskom nalogu na svim kontima koja se automatski proknjiže naći i podatak o poslovnici. Mnogi finansijski izveštaji se mogu zadati po poslovnici.

1.5. Sektori

[ŠIFARNICI/Subanalitički/Sektori]

Šifarnik sektora je predviđen za dodatnu analitiku u okviru robnog knjigovodstva, ali i za subanalitiku u okviru segmenta finansijskog knjigovodstva. Svi robni izvorni dokumenti imaju polje "sektor". Taj sektor se prilikom obrade knjiži i u finansijsko i u robno knjigovodstvo. Na taj način je kasnije moguće dobiti izveštaje po sektorima. Sektor, na primer, može da bude mesto troška, referent prodaje ili komercijalista, i slično. Postoje izveštaji po sektorima (fin. karitce po kontu, analitici i sektorima, kao i specifikacije, pregledi knjiženja, ...). Pogledati opciju [FINANSIJSKO/Izveštaji (glabna knjiga)/Pregled knjiženja(FIN)] i sa okruženja rekapitulaciju po sektoru.

1.6. Analitike – ostale

[ŠIFARNICI/Subanalitički/Analitike]

Šifarnik analitika je u prethodnim tekstovima više puta pominjan. Radi se o posebnoj tabeli koja sadrži ostale analitike, a da to nisu komitenti. To, na primer, mogu biti zaposleni u firmi; knjiženje kredita zaposlenima se može vršiti na zato predviđen konto, a za analitiku se uzima šifra iz ovog šifarnika. Da bi to tako radilo potrebno je da taj konto 'kredita zaposlenima' (recimo 221) bude u parametrima naloga u listi konta sa analitikama iz šifarnika; opcija [FINANSIJSKO/Nalog/Okruženje/Parametri/Lista konta sa analitikama iz šifarnika].

2. PARAMETRI

2.1. Osnovne definicije

2.1.1. IOS

IOS je skraćenica za 'Izvod otvorenih stavki'. Tu se radi o specifičnom izveštaju koji će posebno biti objašnjen.

Termin IOS se često kao koristi za jednu otvorenu stavku ili kratko "otvorena stavka".

Tako, na primer, može da se kaže "IOS po tom računu je 800dinara". To bi značilo da je neplaćeni deo tog računa jednak 800dinara.

Metod IOS-a je metod kojim program prepoznaje IOS (otvorenu stavku ili neplaćen račun) po sadržini podatka koji je unet u polje 'broj dokumenta'. Po ovoj metodi uplata je povezana sa računom ako je u tom polju na stavci uplate unet identičan sadržaj kao što je na stavci zaduženja. Podrazumeva se da se radi o istom kontu i analitici (istoj kartici). Ako je više uplata povezano za isti račun onda svaka od uplata ima istovetan sadržaj u polju 'broj dokumenta' kao i račun.

IOS-i imaju primenu u nekoliko tema koje će se obraditi ovim uputstvom:

- **Knjiženje izvoda i povezivanje uplata za račun**
- **Automatska obrada povezivanja uplata za račune**
- **Izveštaji o dospelim i nedospelim potraživanjima**
- **Prenos početnog stanja**

Primer IOS-a:

I Z V O D otvorenih stavki / / -14/04/2006

Konto: 20200 Kupci u zemlji

Strana: 1

Nalog	Broj dokumenta	Datum DPO	Duguje	Potrazuje	Saldo
001 Trade Commerce Tristan					
919191		07/03/2006	0.00	10,000.00	-10,000.00
919191		07/03/2006	1,000.00	15,000.00	-24,000.00
600320	86-00004	20/03/2006	59,000.00	0.00	59,000.00
UKUPNO:			60,000.00	25,000.00	35,000.00
100 PUTEVI Koridor 10					
250407	74-00008	07/04/2006	708.00	0.00	708.00
250414	68-00010	14/04/2006	265.50	0.00	265.50
250312	71-00009	12/03/2006	590.00	0.00	590.00
UKUPNO:			1,563.50	0.00	1,563.50

2.1.2. Metod salda

Metod salda je metod kojim program prepoznaje otvorenu stavku ili neplaćen račun među zadnjima koji nisu plaćeni, hronološki po valuti dospeća. Da bi ovo bilo jasnije objasniću algoritam (postupak koji program sprovodi) metode salda.

Metod salda:

Prvi prolaz

Program prolazi kroz celu karticu komitenta i izračunava njen saldo (duguje - potražuje). Taj saldo je ukupan dug koji je i dospeo i nedospeo.

Drugi prolaz

Program prolazi karticu sa dna prema gore, hronološki po valuti, i selektuje sve račune koji nisu u stornu dok se njihovim iznosima ne 'potroši' saldo izračunat u prvom prolazu. Smatra se da su tako selektovani računi oni koji nisu plaćeni.

Ovaj metod se zove 'metod salda' jer su svi neplaćeni računi selektovani na ovakav način, baš oni koji u sumi čine saldo kartice komitenta.

Bar jedan od selektovanih računa može imati deo svoje vrednosti u ovom izveštaju jer u opštem slučaju saldo kartice ne mora biti jednak zbiru pojedinačnih vrednosti njenih računa. Tako se najčešće dešava da se poslednjem računu koji se selektuje u drugom prolazu obično uzima deo vrednosti za ovaj izveštaj, dakle onaj deo vrednosti kojim se dolazi do salda iz prvog prolaza. Tada se smatra da je taj račun delimično plaćen.

Ovako selektovani računi sa svojim pripadajućim iznosima (celim ili delimičnim) se mogu smatrati IOS-ima samo ako to korisnik programa priznaje i može da objasni.

U daljoj terminologiji, kada se govori o otvorenim stavkama (neplaćenim računima), često ćemo navoditi metodu na koju mislimo, dakle metod IOS-a ili metod salda. Ako se eksplicitno ne navede metoda, onda se podrazumeva metoda IOS-a koja je u formalnom smislu tačnija i ispravnija.

2.1.3. Analitika

Analitika je termin koji se često koristi u ovom tekstu. Navešćemo neke primere da bi lakše objasnili taj pojam.

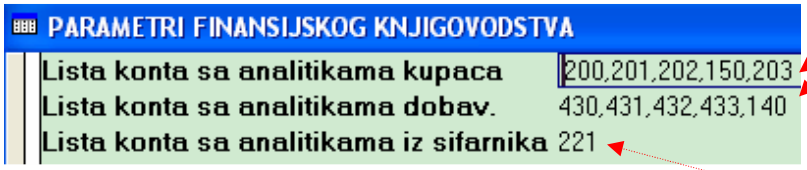
Kada govorimo o kupcima i dobavljačima, ili jednom rečju o komitentima, analitika je njihova šifra. Ta šifra mora postojati u šifarniku kupaca-dobavljača. Dakle, termin analitika predstavlja šifru komitenta.

Kada se radi o kontima koja se ne odnose na komitente onda je analitika:

- ono što je uneto u kontni plan u kolonu 'analitika'.
- sadržaj iz šifarnika analitika

Šifarnik analitika je poseban šifarnik i o njemu će biti još reči.

U ovom momentu je važno da se naglasi da konta koja za svoju analitiku imaju komitenta se nalaze u prvoj i drugoj listi u okviru parametara finansijskog naloga na opciji [FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Parametri].

Konta koja za svoju analitiku imaju šifru iz šifarnika analitikanalaze se u trećoj listi u okviru parametara finansijskog naloga na opciji [FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Parametri].

Konta koja nisu navedena ni u jednoj od ove tri liste svoju analitiku imaju u kontnom planu.

Knjiženjem na analitički konto ujedno je i knjiženje na sintetički. Sintetika se ne knjiži već je ona sastavni deo nekog izveštaja, dakle automatski se dobija.

2.1.4. Klasa, Grupa, Sintetika, Analitika

Klasa je jednocifreno konto, ili početna cifra konta. Klasa je aktivna ili pasivna i ima svoje određeno značenje u kontnom planu.

Grupa je dvocifreno konto, ili prve dve cifre konta.

Sintetika je trocifreno konto, ili prve tri cifre konta. U privredi Republike Srbije je zakonom propisana.

Analitika je svaki konto koji ima više cifara od 3. Preporučuje se da se knjiže analitička, a ne sintetička konta.

2.2. Saldo konta

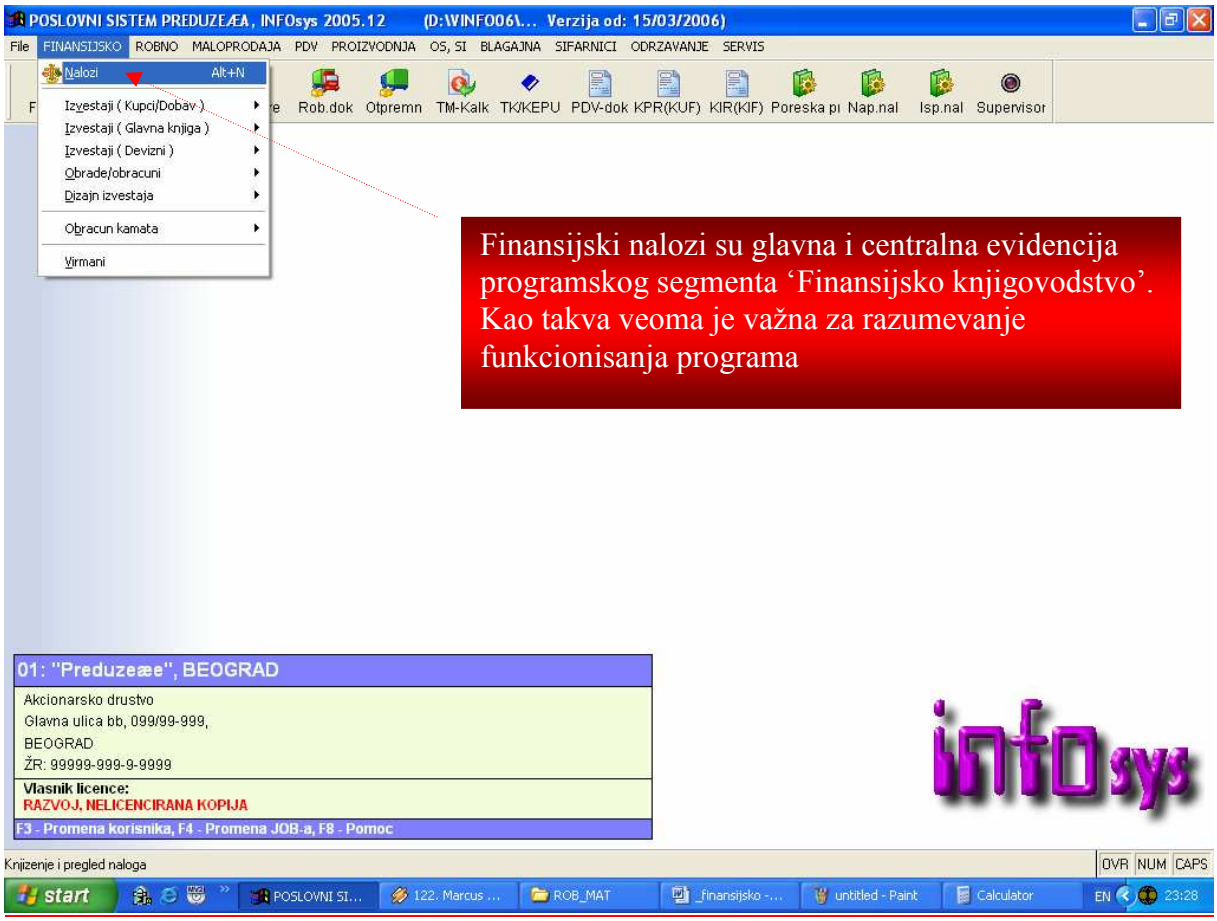
Saldo je termin koji se najčešće koristi kada se govori o stanju konta. Saldo predstavlja razliku ukupne dugovne i ukupne potražne strane. Ako je konto aktivan saldo je pozitivan ili nula, a ako je konto pasivan saldo je negativan ili nula.

Dugovni saldo je termin koji se koristi kada je saldo pozitivan
Potražni saldo je termin koji se koristi kada je saldo negativan

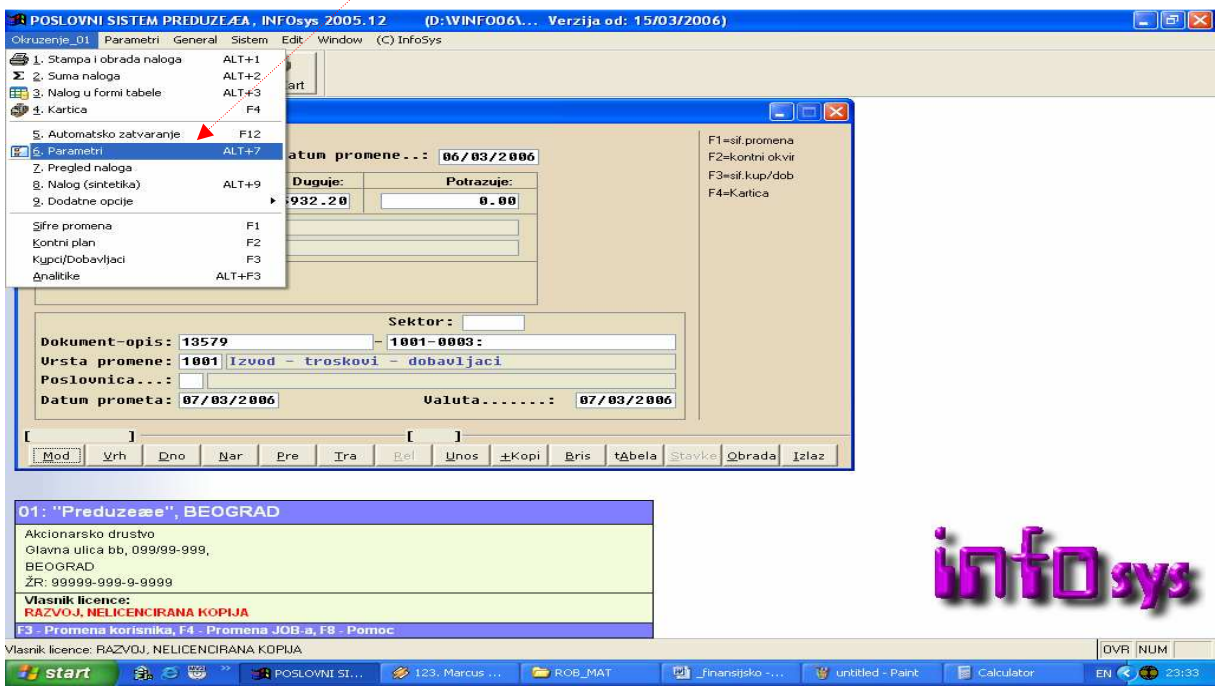
$$\text{SALDO} = \sum (\text{DUGUJE} - \text{POTRAŽUJE})$$

2.3. Finansijski nalog

[FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Parametri]

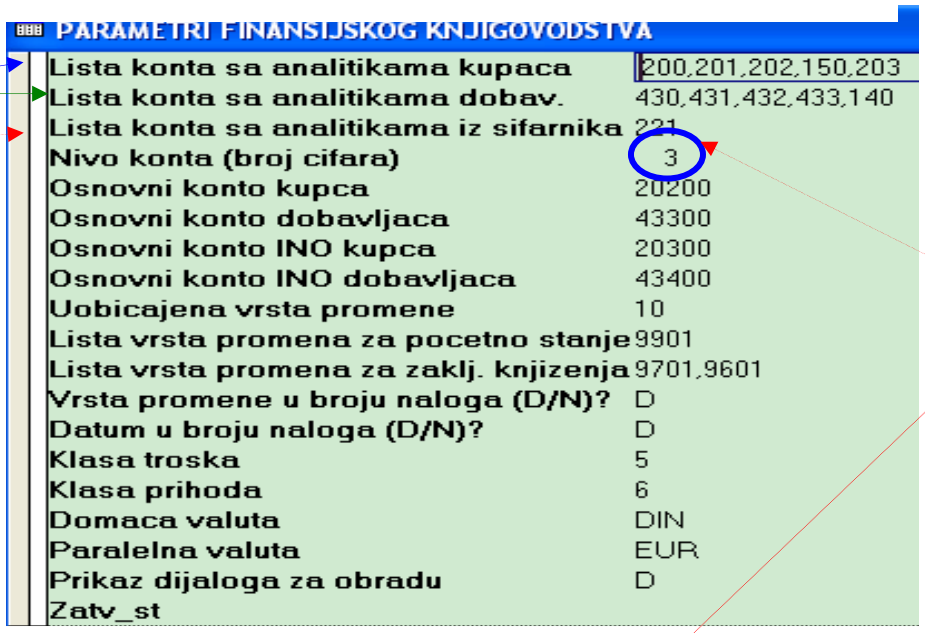

Finansijski nalog na okruženju sadrži parametre koji se odnose kako na finansijski nalog tako i na ceo segment. To znači da mnoge druge opcije ovog segmenta tretiraju (uzimaju u obzir) ove parametre. Kasnije će o tome biti reči od slučaja do slučaja.

Ovde ćemo nabrojati parametre finansijskog knjigovodstva i dati njihovo osnovno značenje:

Parametri finansijskog naloga i finansijskog knjigovodstva

- Lista konta sa analitikama kupaca

  Ovde se unose sva konta koja se odnose na kupce, ali samo onoliko cifara koliko je to definisano parametrom 'nivo konta'. Konta se međusobno razdvajaju zarezom, a razmak se ne kuca niti pre niti posle konta; na kraju liste ne sme biti zarez. Jedan od mogućih sadržaja ove liste je:
  202,203,430

- Lista konta sa analitikama dobavljača

  Ovde se unose sva konta koja se odnose na dobavljače, ali samo onoliko cifara koliko je to definisano parametrom 'nivo konta'. Konta se međusobno razdvajaju zarezom, a razmak se ne kuca niti pre niti posle konta; na kraju liste ne sme biti zarez. Jedan od mogućih sadržaja ove liste je:
  433,434,150

- Lista konta sa analitikama iz šifranika analitika

  Ovde se unose sva konta koja se odnose na ostale analitike, ali samo onoliko cifara koliko je to definisano parametrom 'nivo konta'. Konta se međusobno razdvajaju zarezom, a razmak se ne kuca niti pre niti posle konta; na kraju liste ne sme biti zarez. Jedan od mogućih sadržaja ove liste je:
  221,231,232

- Nivo konta

Nivo konta je polje u koje treba da se unese broj cifara konta u listama konta kupaca, dobavljača i analitika. Na primer za gore-navedene primere ovaj parametar bi trebalo popuniti sa cifrom 3. Međutim ako se gornje liste popunile na sledeći način:
Lista konta kupaca: 2020,2030,2021
Lista konta dobavljača: 4330,4331,4340
Onda je nivo konta 4 jer su gornje liste sastavljene od četvorocifrenih konta.

- Osnovni konto kupca

Unosi se osnovni konto kupca. To će kasnije biti bitno u nekim izveštajima.

- Osnovni konto dobavljača

Unosi se osnovni konto dobavljača. To će kasnije biti bitno u nekim izveštajima.

- Osnovni konto ino-kupca

Unosi se osnovni konto ino-kupca. To nalazi upotrebu u programskom segmentu PDV u kome se može modelirati knjiženje nekih PDV dokumenata gde se za ino-kupca navodi određena sintaksa u definisanju formula. **Na primer** ako se reč IKUPAC unese u polje predviđeno za definiciju konta u šifarniku vrsta promena koja se koristi u PDV dokumentima, onda će se knjižiti osnovni konto ino-kupca.

- Osnovni konto ino-dobavljača

Definiše se osnovni konto ino-dobavljača. To nalazi upotrebu u programskom segmentu PDV u kome se može modelirati knjiženje nekih PDV dokumenata gde se za ino-dobavljača navodi određena sintaksa u definisanju formula. **Na primer,** ako se reč IDOBAV unese u polje predviđeno za definiciju konta u šifarniku vrsta promena koja se koristi u PDV dokumentima, onda će se knjižiti osnovni konto ino-dobavljača.

- Uobičajena vrsta promene

Ovde se unosi najčešća vrsta promene odnosno ona koja se nudi kada se zada komanda za unos stavke finansijskog naloga.

- Lista vrsta promena za početno stanje

Ovde se unosi lista vrsta promena koje se koriste za početno stanje. Na osnovu njih program u nekim izveštajima razlikuje početno stanje od tekućeg prometa (fin. kartica, zaključni list, specifikacije, ...). Lista vrsta promena se razdvaja zarezima. Ako u listi ima više od jedne navedene vrste promena onda se za svaku vrstu promene u listi mora ostaviti 4 mesta za cifre; ako koristite dvocifrenu vrstu promene onda se iza druge cifre ostavljaju dva prazna mesta pa zarez i u tom slučaju zarez mora biti zadnji u listi.

- Lista vrsta promena za zaključna knjiženja

Ovde se unosi lista vrsta promena koja se koristi za zaključna knjiženja. Lista vrsta promena se razdvaja zarezima.

- Vrsta promene u broju naloga (D/N)

Ako se ova vrednost postavi na D to znači da će se prilikom unosa broja naloga datum sam inicirati na bazi sadržaja iz broja naloga. Primer, ako u broj nalog unesemo 100317 onda će se u datumu automatski pojaviti datum 17/03/<tekuća godina>. HELP

- Datum promene u broju naloga (D/N)

Ako se ova vrednost postavi na D to znači da će se prilikom unosa broja naloga datum sam inicirati na bazi sadržaja iz broja naloga. Primer, ako u broj nalog unesemo 100317 onda će se u datumu automatski pojaviti datum 17/03/<tekuća godina>.HELP

- Klasa troška

Definiše se jednom cifrom klasa troškova u kontnom planu. To će kasnije biti bitno u nekim izveštajima kao na primer u 'Specifikacijama troškova'.

- Klasa prihoda

Definiše se jednom cifrom klasa prihoda u kontnom planu. To će kasnije biti bitno u nekim izveštajima kao na primer u 'Specifikacijama prihoda'.

- Domaća valuta

Definiše se oznaka domaće valute. Ta oznaka mora biti identična u kursnoj listi. Ona se štampa na fakturi u slovnom ispisu fakturnog iznosa, ako je to postavljeno u parametrima fakture.

- Paralelna valuta

Paralelna valuta definiše valutu po kojoj će se automatski preračunavati iznosi domaće valute i knjižiti u valutno-duguje i valutno-potražuje u segmentu deviznog finansijskog knjigovodstva. Taj preračun se radi uz pomoć kursne liste u kojoj se definiše kurs za tu (paralelnu) valutu. Ovo je značajnu za firme koje imaju u svom poslovanju spoljnotrgovinske poslove, ali i za sve one koji prate kupce-dobavljače u stranim (deviznim) valutama.

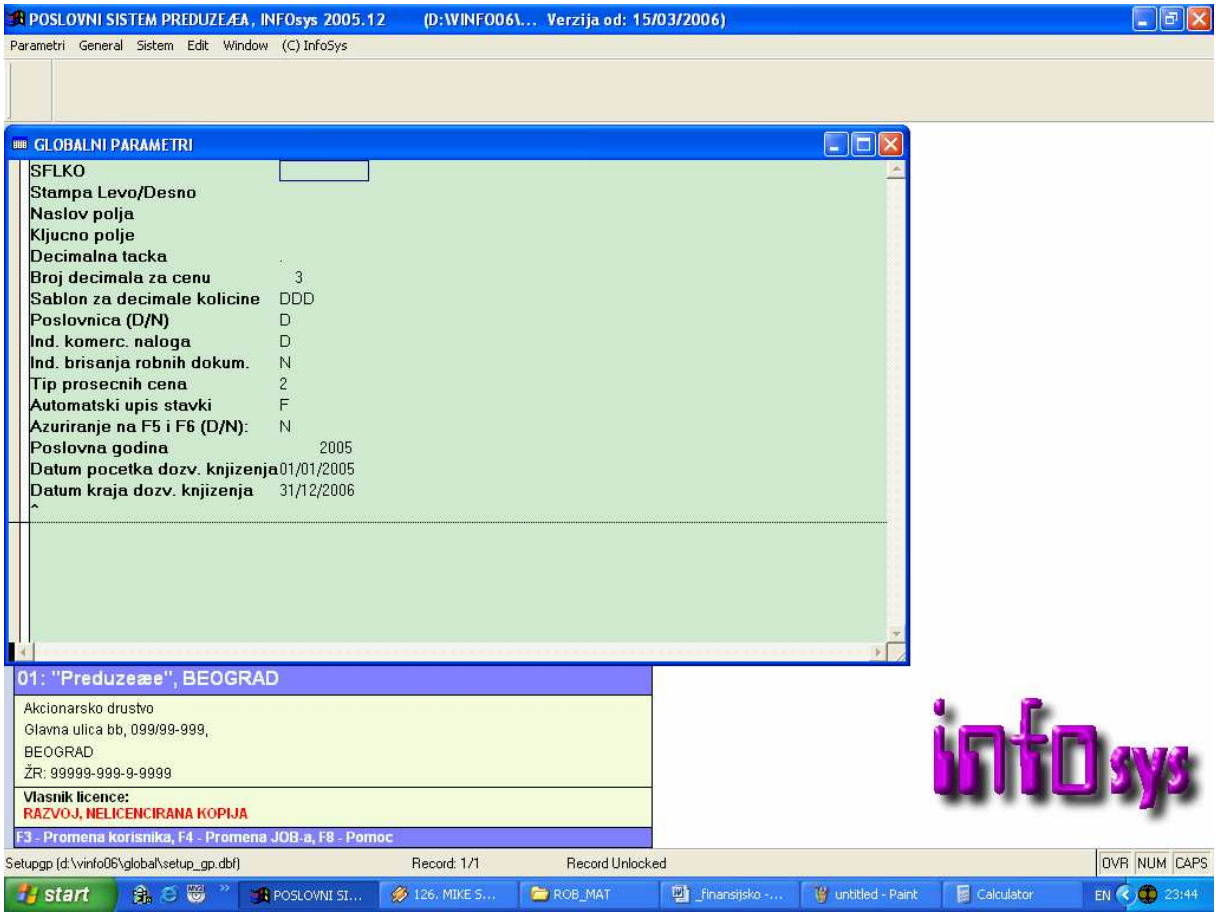
- Prikaz dijaloga za obradu

Definiše se da li se prilikom zadavanja opcije 'Štampa i obrada naloga' pojavljuje dijalog za obradu. Ako se unese 'N' taj dijalog se neće pojavljivati. To je dobro kada se želi sprečiti mogućnost da operater utiče na vrste obrada.

Kod svake promene vrednosti bilo kog parametra potrebno je izaći iz opcije Nalozi, pa potom ponovo ući u istu. Tek tada parametri postaju aktivni!

2.4. Globalni parametri

[SERVIS/Matični podaci/F2/(lozinka)]

Lozinka je ona kojom ste ušli u program. Ukoliko ne unosite lozinku pri ulasku u program lozinka je u većini slučajeva Info. Ukoliko ni to nije prava lozinka obratite se Infosys-u.

Globalni parametri imaju važnost za sve programske segmente.

Navešćemo samo neke, najvažnije, globalne parametre:

- broj decimala za cenu

Odnosi se na nabavnu cenu u kalkulacijama.

- ažuriranje na F5 i F6

D - na F5 i F6 se može vršiti modifikacija podataka u tabelarnom režimu
N - na F5 i F6 se ne može vršiti modifikacija podataka u tabelarnom režimu; ovo je korisno da bi se zaštitili od slučajnog prekucavanja podataka kada otvorite neki šifarnik sa F5; povremeno se korisniku dešava da želi pretraživati u šifarniku, ali da nije zadao komandu za pretraživanje nego, negledajući u monitor, počne kucati sadržaj koji traži, pri tome ne videći da se to ukucava direktno u šifarnik, narušavajući njegov sadržaj. Pri tom je ipak moguće uneti novu šifru jer je ta mogućnost ostavljena (CTRL_insert radi). Ukoliko korisnik ipak želi da menja sadržaj šifarnika, to jest da ga edituje, onda je potrebno da umesto F5 koristi komandu ALT_F5 za ulazak u šifarnik.

- poslovna godina

Potrebno je da bude uneta poslovna godina za koju se koristi program. Od tog podatke zavisi fukcionisanje nekih drugih opcija kao što je na primer “Početno stanje” - prepis početnog stanja iz prethodne godine.

- datum početka i kraja dozvoljenog knjiženja

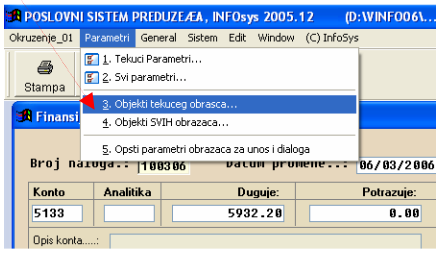
Ova dva datuma definišu vremenski opseg u kome je moguće knjižiti bilo koji dokument. Ta mogućnost nas sprečava od slučajnih grešaka kada knjižimo neki dokument pod neželjenim datumom. To se često dešava slučajnim ukucavanjem pogrešne godine. Na taj način ovim parametrom se postiže viši stepen sigurnosti u radu. Ovaj parametar može da se koristi i restriktivnije; na primer, ako se želi zabraniti knjiženje u nekom prethodnom periodu onda se postavljanjem datuma početka dozvoljenog knjiženja to može postići. Ovo je korisno jer se sprečava promena u knjigovodstvu u periodu u kome je nešto obračunato kao na primer PDV.

2.5. Podešavanje polja obrasca finansijskog naloga

[FINANSIJSKO/Nalozi/Parametri/objekti tekućeg obrasca]

Pojavljivanje objekata obrazaca S15

Screen	Field	Visible
S15	DATUM_KN	F
S15	IND_RT	T
S15	KSP	F
S15	SEKTOR	T
S15	SIF_VAL	F
S15	SYS_DAT	F
S15	UGOVOR	F
S15	VDUGUJE	F
S15	VPOTRAZUJE	F

Ovde se podešava da li će neko polje na obrascu biti uključeno/vidljivo ili isključeno/nevidljivo. U koloni 'field' je službeni naziv tog polja koji svojim nazivom asocira na njegovo značenje. U koloni 'visible' je indikator koji uključuje/isključuje polje sa obrasca. Ako je 'visible' postavljeno na .**F**. polje je isključeno, dakle ne postoji na obrascu, a ako je 'visible' postavljeno na .**T**. polje je uključeno, dakle postoji na obrascu.

Ako korisnik vodi devizno finansijsko knjigovodstvo onda je potrebno da u obrascu ‘Nalog’ otvori polja za valutne veličine. To se postiže tako što se takućim parametrima definiše da su ona vidljiva odnosno ‘visible’ se postavi na .T. za: **sif_val, vduguje, vpotrazuje**

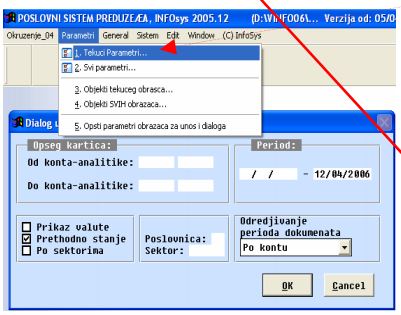
Detaljnije o tome možete videti u opštem uputstvu u odeljku koji govori o tekućim parametrima obrasca.

Posle uključivanja tih polja potrebno je izaći iz obrasca naloga, pa ponovo ući kako bi se navedena polja pojavila.

Na isti način se mogu uključiti i ostala ponuđena polja kao što je na primer sektor, ugovor, ...

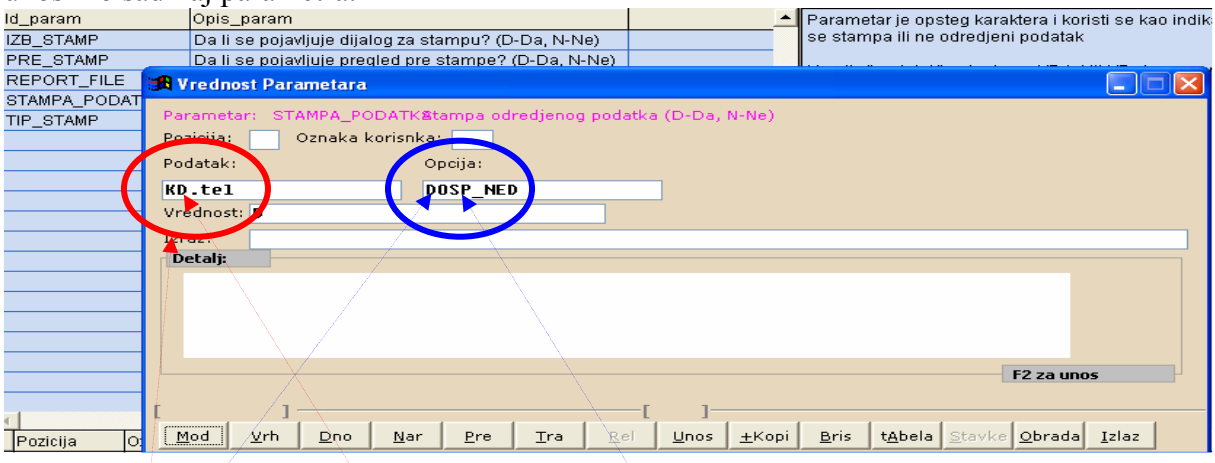
2.6. Tekući parametri izveštaja

Neki izveštaji koji se tiču kupaca i dobavljača mogu imati u štampi zaglavlja dodatne podatke o komitentu: telefon i žiro račun. Inicijalno ti podaci se ne pojavljuju na štampi tih izveštaja, ali mogu biti poželjni. To je slučaj kada želite da ih pozivate telefonski, ili ako želite da izvršite plaćanja pa su vam potrebni žiro računi. Parametar koji određuje ovu štampu se naziva 'Štampa podataka' i nalazi se na tekućim parametrima izveštaja. Uzmimo, na primer, izveštaj 'Dospela/nedospela potraživanja'. Tekući parametri tog izveštaja su:

Id_param	Opis_param
IZB_STAMP	Da li se pojavljuje dijalog za stampu? (D-Da, N-Ne)
PRE_STAMP	Da li se pojavljuje pregled pre stampe? (D-Da, N-Ne)
REPORT_FILE	Naziv report datoteke
STAMPA_PODATKA	Stampa odredjenog podatka (D-Da, N-Ne)
TIP_STAMP	Tip stampe izvestaja (S-stari nacin, N-novi nacin, O-obr

Kada se pozicioniramo na taj parametar pritiskom na taster Enter otvara se obrazac u koji unosimo sadržaj parametra.

U polje "podatak" upisuje se KD.tel ili KD.ziro_racun (telefon i tekući račun na kartici komitenta)

U polje "opcija" upisuje se:

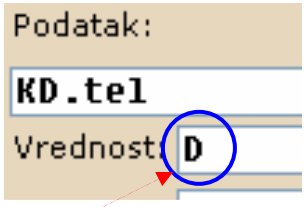
[FINANSIJSKO/Izvestaji (Kupci/Dobav)]

1. Uporedna specifikacija — UP_SPEC
2. Kompenzacija — KOMPEN
3. IOS-i (za sve metode) — IOS
4. Potraživanja
   - 4a. Dospela/Nedospela - metod IOS-a — DOSP_NED
   - 4b. Dospela/Nedospela - metod salda — DOSP_SAL
   - 4c. Upor. Dosp./Nedosp. Potraživanja — DOSP_UPO
   - 4d. Dospela po periodima — FINHRON
   - 4e. Dospela potraživanja — DOSP_POT
   - 4f. Nenaplaćena — S60

[FINANSIJSKO/Izvštaji (Glavna knjiga)]

1. Kartice konta-kartoteka — FIN321
2. Specifikacije — FIN301

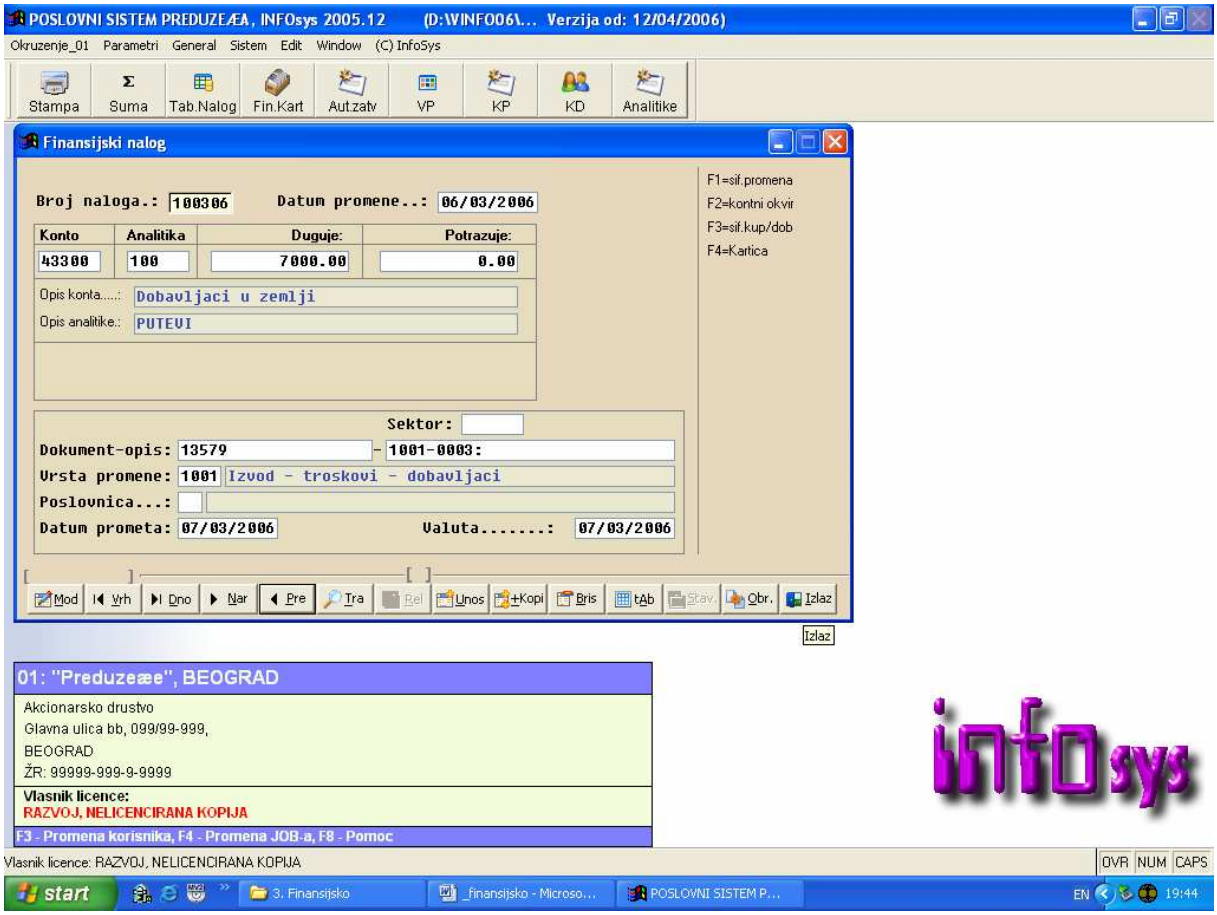
U polje "vrednost" D ili N (podrazumevana vrednost je N)

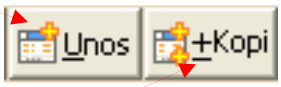
3. EVIDENCIJE

3.1. Finansijski nalog

[FINANSIJSKO/Nalozi]

Knjiženje finansijskih naloga predstavlja jednu od najznačajnijih funkcija finansijskog knjigovodstva. Ovom opcijom se mogu pregledati i ažurirati svi finansijski nalozi. Nalozi koji ne nastaju automatskim knjiženjem dokumenata robnog i materijalnog knjigovodsta se unose pomoću ove opcije; kao što su na primer: izvodi, pazari, putni nalozi i slično. Obrazac za unos naloga sadrži sve neophodne elemente za jednu stavku naloga koji se mogu videti na ekranu. Unos počinje zadavanjem komande <Unos>.

Kada unesete prvu stavku dalje možete koristiti opet komandu <Unos>, ali vam mi preporučujemo da koristite komandu <+Kop> koja se aktivira tasterom + (plus). Ta komanda je istovetna sa komandom <Unos> ali kada je aktivirate zadržavaju se neke vrednosti prethodne proknjižene stavke koje se najčešće ponavljaju pa nije potrebno da ih ponovo unosite. Tu se najčešće radi o broju naloga i datumu naloga, ali može da bude i broj dokumenta i/ili opis knjiženja, kao i druga polja obrasca koja imaju potrebe za tim.

Polja finansijskog naloga:

-Broj naloga:

Ovde se unosi broj finansijskog naloga koji slobodno formirate po vašoj želji. Naša preporuka je da prva dva broja budu ista kao šifra vrste promene (iz šifarnika promena) kojoj taj dokument koji knjižite pripada.
Na primer: Ako knjižite izvode onda bi nalog za njih počinjao sa 10; ili nalog za izlazne fakture sa 25 i slično. Poslednje 4 cifre mogu predstavljati datum izvoda ili drugih promena. Uobičajeno je da se broj naloga za izvode formira po šablonu VpMMDD gde je Vp - vrsta promene, MM mesec promene, a DD dan promene. Tako bi izvod od 15.02. imao broj naloga 100215, a broj izvoda se može upisati u polje za opis promene.

-Datum knjiženja:

Program sam podmeće tekući datum, a vi ga možete promeniti ukoliko je to potrebno.

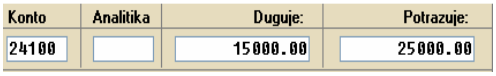
-Konto - Analitika:

U prvo prazno polje unosi se konto na koji hoćete da knjižite, a u sledeće: analitički broj tog konta, ili šifra kupca/dobavljača. Prilikom unošenja podataka u ova polja, nije potrebno znati napamet broj konta ili šifru kupca/dobavljača da bi ih upisali. Dovoljno je naučiti kako se brzo dolazi do tih podataka, koristeći komande u radu sa tabelama. To konkretno znači sledeće: ukoliko se kursor nalazi na mestu predviđenom za unos šifre kupca/dobavljača, koristeći funkcijski taster F5, pojaviće se tabela sa njegovim šifarnikom. Isti slučaj je ukoliko se kursor nalazi u polju za broj konta, samo što će se pritiskom na isti taster (F5) pojaviti tabela sa kontnim planom. Znači, u oba slučaja postupak rada je isti, pa ćemo iz tog razloga objašnjavati, recimo, samo traženje šifara u šifarniku. Kada u nastavku rada ponovo pritisnete taster F5 na ekranu će se pojaviti zahtev za unos reči ili dela reči koji je karakterističan za naziv kupca ili dobavljača koga tražite. Taj dijalog još nazivamo i pretraživač. Dovoljno je kliknuti 'Find Next' da bi program pretraživao po šifarniku u koji ste ušli. Naša preporuka je da prilikom pretraženjivanja zadajete samo jednu reč koja će sadržati ni malo ni mnogo slova (ne manje od 4 i ne više od 7); iskustvo pokazuje da je tada najveća verovatnoća pogotka. Ukoliko se u šifarniku pojavilo više naziva koji u sebi sadrže zadatu reč, a program vam nije ponudio željenu, da bi dalje pretraživao koristićete opet komandu 'Find Next' Može se dogoditi da zadatu reč, ili naziv program nije pronašao jer nije uneta u šifarnik. Ako vi hoćete da je unesete treba da to uradite uz pomoć komande CTRL-ISERT. To znači držati taster CTRL i kratko pritisnuti taster 'Insert'. Na označenom praznom mestu, koje program podmeće, potrebno je uneti: šifru, naziv i ostale tražene podatke. Da bi nova šifra bila upisana u sifarnik i zapamćena, neophodno je iz njega "izaći" sa kombinacijom tastera CTRL-ENTER. Znači, ako ste pronašli ili upisali željenu šifru, naći ćete se ponovo na obrascu finansijskog naloga. Pre nego što nastavimo sa daljim objašnjenjima vezanim za unošenje podataka u finansijski nalog, hteli bismo da vas upoznamo sa korisnom primenom tastera "F4". Događa se da je u toku rada, odnosno unošenja podataka potrebno nekada videti karticu nekog kupca ili dobavljača. To je najčešće slučaj kod knjiženja uplata, gde treba proveriti da li je dobro uneta šifra, ili koji račun tom uplatom zatvoriti. Bez obzira gde se kursor nalazi u obrascu, pritiskom na taster F4 možete videti željenu karticu. Obaveštenje o tome postoji na dnu obrasca za finansijski nalog. Dakle, nakon što date komandu pomenutim tasterom (F4), u donjem uglu ekrana pojaviće se dijalog u kome treba zadati broj konta i njegov analitički broj, ili šifru kupca/dobavljača čiju karticu želite da vidite na ekranu.

Na ovaj način (na kartici) možete vršiti razne ispravke pogrešno unetih i proknjiženih podataka. Na primer, ako ste uneli pogrešan konto, iznos, šifru, broj dokumenta, opis ili bilo šta drugo biće dovoljno da se pozicionirate na tu stavku na kartici i prekucate grešku unoseći tačan podatak. Izlazak iz kartice je sa ESC.
Ukoliko se ponovo vratite na istu karticu, da biste proverili da li ste dobro izvršili ispravku, videćete da ta stavka tu ne postoji više (ako ste promenili konto ili šifru), već je na onoj kartici na koju ste je preknjižili.
Pod uslovom da je izabran redosled po broju dokumenta, izborom opcije "Samo otvorene stavke" iz lokalnog menija za formiranu tabelu prikazaće se samo otvorene stavke. Ponovnim izborom ove opcije prikazaće se ponovo cela kartica.

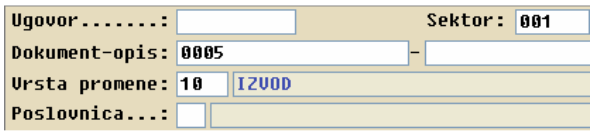
Iznos:

Kada se u nastavku rada sa kartice "vratite" na obrazac finansijskog naloga potrebno je da unesete iznos na dugovnu ili potražnu stranu.

Poslovnica:

Ako preduzeće ima više poslovnica unosi se šifra poslovnice, inače se ovo polje ostavlja prazno.

Ugovor:

Ako se finansijske promene žele pratiti po ugovorima (zaključcima) ovo polje se popunjava, inače se ostavlja prazno.

Sektor:

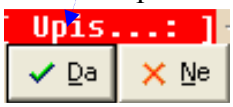
Ako se finansijske promene žele pratiti po sektorima ovo polje se popunjava, inače se ostavlja prazno.

Broj dokumenta, opis i vrsta promene:

U polje predvidjeno za broj dokumenta ukucava se (kao sto sam naziv kaže) broj onog dokumenta koji knjižite. Ukoliko je u pitanju uplata onda se upisuje broj računa koji tom uplatom zatvarate. Ako sa dokumenta koji knjižite (npr. izvoda) nije moguće videti taj broj koristićete taster F4 za karicu koja će se pojaviti na ekranu sa koje možete videti potreban podatak i upisati ga u polje "broj dokumenta".
U opis dokumenta se upisuje kratak opis promene. Svaka stavka ima i svoju vrstu promene. Tasterom F1 možete videti ceo šifarnik vrsta finansijskih promena. Dodali bismo još da se (ukoliko se kursor nalazi u polju za "vrsta promene") njihov šifarnik može videti pomoću tastera F5. U zavisnosti od toga koja se promena knjiži odabraćete iz šifarnika i odgovarajuću šifru i upisati je.

Datum i valuta:

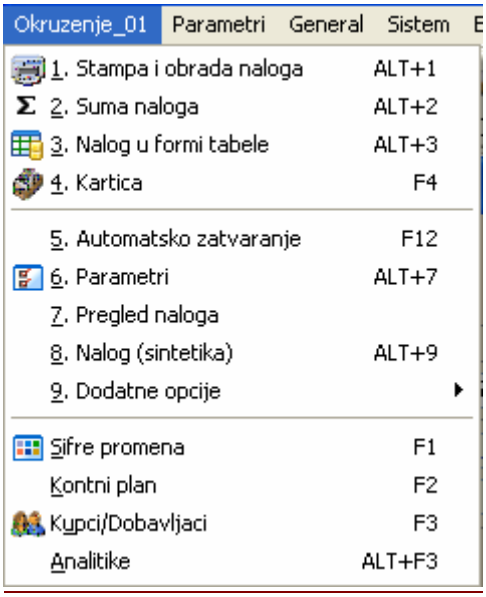
Tekući datum se ne unosi, a valutu možete uneti ukoliko je potrebna. Da bi se obračun kamata mogao raditi na bazi podataka iz finansijskog knjigovodstva i da bi se dobili izveštaji o dospelim potraživanjima neophodno je unositi datum dospeća za svako zaduženje vezano za poslovne partnere.
Kada ste uneli sva polja na obrascu dobijate poruku: Upis… ; možete pritisnuti slovo 'D', taster <ENTER> ili kombinaciju CTRL-ENTER da potvrdite unos, ako se niste predomislili.

Na desnom delu obrasca vidite da sa funkcijskim tasterima <F1>, <F2>, <F3> i <F4> možete pozvati odgovarajuće šifarnike i kartice i pregledati ih ili ažurirati u okruženju

tabele. Za ove komande je značajno da se one mogu koristiti bez obzira gde se na masci nalazite.

Postoje sledeće dodatne opcije u okruženju:

1. Štampa i obrada naloga.

Pritiskom na taster "Opcije" dobija se dodatni dijalog: Može se štampati zadati nalog, nalozi iz zadatog opsega brojeva ili iz datumskog perioda. Pri tome se mogu štampati samo izabrani nalozi iz spiska naloga koji zadovoljavaju prethodni uslov (Postavi se indikator <Izbor iz spiska>). Nalog se može štampati samo sa stavkama iz finansijskog knjigovodstva (klase 0 do 8), klase 9, ili iz svih klasa. Ako se štampa više naloga moguće je definisati razmak u redovima između naloga na štampi ili da se svaki nalog štampa na posebnoj strani.

2. Suma naloga

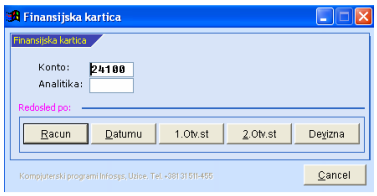
Daje podatke o sumi naloga za dugovnu stranu, potražnu stranu i saldo. Ovom opcijom se obično proverava ravnoteža naloga.

3. Nalog u formi tabele

Prikaz stavki naloga u obliku tabele. U ovoj tabeli se nalog može i ažurirati.

4. Kartica

Opcija "kartica po računima" je korisna za pregled otvorenih i zatvorenih stavki komitenta. Tom opcijom možete videti koji su računi otvoreni i kada knjižite izvod odlučiti šta i kako zatvarate. Funkcija ove opcije je ista kao i komande F4.

5. Automatsko zatvaranje naloga.

Čest je slučaj da se kupac prilikom uplate ne pozove na broj računa ili jednom uplatom plati u celosti ili delimično više računa. Da bi uplate vaših kupaca zatvorile odgovarajuća zaduženja (račune) najbolje je koristiti ovu opciju. Sa izvoda se unese iznos uplate, a polje "broj dokumenta" se ne unosi. Poželjno je međutim u opis knjiženja uneti podatak o ukupnom iznosu uplate jer će se on kasnije pojavljivati na pojedinačnim razbijenim uplatama. Posle upisa stavke naloga iz okruženja se izabere ova opcija (taster F12). Program će ponuditi spisak svih nezatvorenih računa. Ukoliko želimo da utičemo na spisak računa koji se zatvaraju, isključivanjem odredjenih računa iz spiska (CTRL-X), kreiramo željeni spisak računa koji se zatvara prema hronološkom redosledu. Unešena uplata se razbija prema iznosima računa iz spiska na više stavki koje zatvaraju zadate račune. Ukoliko je iznos uplate veći od sume računa iz spiska od "viška" se kreira stavka bez broja dokumenta. Ako odmah potom želimo da vidimo sve novonastale stavke najlakše je to dobiti sa okruženja opcijom “Nalog u formi tabele”

6. Parametri:

- **Lista konta za kupce**
- **Lista konta za dobavljače**
- **Lista konta sa analitikama iz šifranika**
- **Nivo konta**
- **Osnovni konto kupca**
- **Osnovni konto dobavljača**
- **Osnovni konto ino-kupca**
- **Osnovni konto ino-dobavljača**
- **Uobičajena vrsta promene**
- **Lista vrsta promena za početno stanje**
- **Lista vrsta promena za zaključna knjiženja**
- **Vrsta promene u broju naloga (D/N)**
- **Datum promene u broju naloga (D/N)**
- **Klasa troška**
- **Klasa prihoda**
- **Domaća valuta**
- **Paralelna valuta**
- **Prikaz dijaloga za obradu**

7. Pregled finansijskih naloga.

Daje tabelarni pregled naloga sa zbirnim podacima za dugovnu i potražnu stranu, kao i pregled stavki odgovarajućeg naloga.

8. Nalog (Sintetika)

Nalog se može dobiti i štampati sintetički na zadat broj cifara (1-3).

9. Dodatne opcije:

9.1. Pregled nepotvrđenih naloga

9.2. Definicija rasporeda troškova

Daje tabelarni pregled načina raspoređivanja troškova sa klase 5 na klasu 9. Za svaki konto klase 5 je moguće definisati procentualni raspored troškova na klasi 9. Pri tome je moguće zadati i fiksni iznos koji obavezno ide na zadati konto, a ostatak se raspoređuje prema procentima učešća.

9.3. Kontrola rasporeda troškova

Vrši kontrolu ravnoteže finansijskog knjigovodstva klase 5 i pogonskog knjigovodstva klase 9 jer se smatra da je sa klase 5 po definiciji rasporeda izvršeno knjiženje na klasu 9. Dobija se tabelarni pregled sa podacima koji sadrže:

- stavove sa klase 5 koji nisu raspoređeni na klasu 9.
- stavove koji postoje i na klasi 5 i na klasi 9, ali sa različitim iznosom ili drugim podacima.
- stavove koji postoje na klasi 9, nema ih na klasi 5, a potiču iz rasporeda troškova.

9.4. Raspored troškova:

Ovde se vrši automatsko knjiženje u pogonsko knjigovodstvo na klasu 9, a na bazi unapred definisanog rasporeda iz tačke 9.2. Dijalog koji se ovde pojavljuje daje mogućnost da se iz nekog perioda sve što je proknjiženo na klasi 5 automatski proknjiži na klasu 9 i to formirajući novi nalog ili doknjižavanjem u postojeće naloge na kojima već postoji knjiženje klase 5. Naša preporuka je da se izabere varijanta formiranja novog naloga jer tako možete na jednostavan

način odustati od ove obrade ukoliko za to imate razloga. To odustajanje bi značilo brisanje tog naloga (ukoliko još nije potvrđen).

9.5. Zamena konta:

Svako pojavljivanje jednog konta u finansijskom knjigovodstvu se zamenjuje sa zadatim novim kontom.

9.6. Ravnoteža datuma:

Daje pregled stavki finansijskih naloga kod kojih se razlikuju datum knjiženja i datum promene. Naime, u stavkama finansijskog naloga postoje dva datuma: datum knjiženja i datum promene. U opštem slučaju se oni ne moraju poklapati, ali mogu postojati i slučajne greške koje dovode do ovog neslaganja. Ova kontrola se radi za zadat period u smislu datuma knjiženja i za zadat period u smislu datuma promene. Pri tome se pregled može dobiti samo za stavke naloga kod kojih je izostavljen datum knjiženja ili za sve naloge kod kojih se razlikuju ova dva datuma.

9.7. Generisanje prema šablonu:

Postupak: Unese se jedna stavka finansijskog naloga na nekom kontu sa jednom analitikom. Izabere se ova opcija. Unese se izvor za analitike (kontni plan, komitenti, ili postojeći finansijski nalozi), zatim se iz spiska izaberu odgovarajuće analitike. Opcija automatski kopira unetu stavku onoliko puta koliko ima izabranih analitika, zamenjujući pri tome analitiku. Primena: Dodela istog iznosa kredita svim radnicima itd.

9.8. Brisanje naloga

Brisati se mogu samo nepotvrđeni dokumenti. Brisanje svih stavki predloga finansijskog naloga.

9.9. Storno/kopiranje naloga

Automatsko storniranje naloga ili kreiranje kopije naloga. Nalog se može automatski stornirati, ili kopirati u drugi nalog pri čemu se zadaje novi broj i datum naloga. U svakom slučaju, svi podaci na novodobijenom nalogu se mogu korigovati pre potvrđivanja.

Napominjemo još da se ovde mogu naći i nalozi kreirani automatskim knjiženjem. To je slučaj kada se odradi kalkulacija ili faktura, ... Tada se brojevi naloga formiraju automatski. Svi nalozi kalkulacija se formiraju na jedan od sledeća tri načina a što se podešava u parametrima kalkulacije:

- šifra_objekta + broj_kalkulacije. (OOKKKK)
- vrsta_promene + mesec + zadnji dan u mesecu (VpMMZd)
- vrsta_promene + mesec + dan (VpMMDD)

Nalozi faktura se formiraju ovako: vrsta_promene + mesec + dan (VpMMDD). Na primer, ako je izlazna faktura odradjena 26 februara, a vrsta promene je 2501 biće proknjižena u finansijsko pod brojem naloga 250206.

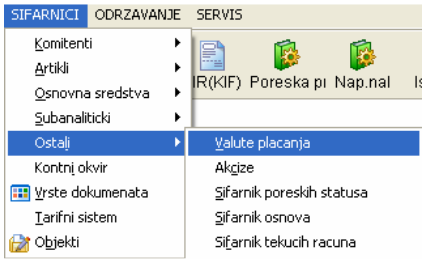
VAŽNO! Kada prepisujete bilo koji šifarnik iz prethodne u tekuću poslovnu godinu, može doći do '**prebijanja**' šifre u novoj godini pod uslovom da je prethodno kao takva bila uneta, to jest ako ste pod istom šifrom imali različite činioce (nazive šifri) u prethodnoj i tekućoj poslovnoj godini.

3.2. Devizno – finansijsko knjigovodstvo

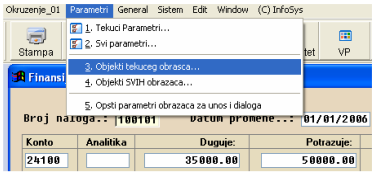
Devizno finansijsko knjigovodstvo, kao programski segment, predstavlja devizno praćenje kupaca i dobavljača i ostalih pomoćnih evidencija i pozicija koje su bazirane na svojim kontima. Potreba za deviznim knjigovodstvom nastaje kada se firma bavi spoljnotrgovinskim i/ili ostalim poslovima koji obuhvataju promet dobara i usluga sa inostranim firmama.

Programski segment – finansijsko knjigovodstvo – u sebi sadrži potrebne funkcije za praćenje deviznog prometa. U stvari devizno finansijsko knjigovodstvo je podsistem finansijskog knjigovodstva.

Kao što finansijsko knjigovodstvo sadrži u svakoj svojoj stavci podatke: duguje i potražuje tako i devizno sadrži: šifru valute, devizno duguje i devizno potražuje. Postoji šifarnik valuta gde se unapred unose sve strane valute koje će se koristiti.

Da bi se unosili podaci deviznog finansijskog knjigovodstva potrebno je da se na obrascu finansijskih naloga otvore devizna polja. To se radi preko parametara i objekata tekućeg obrasca. Potrebno je definisati određena polja kao visible = .T. da bi se takozvana devizna polja

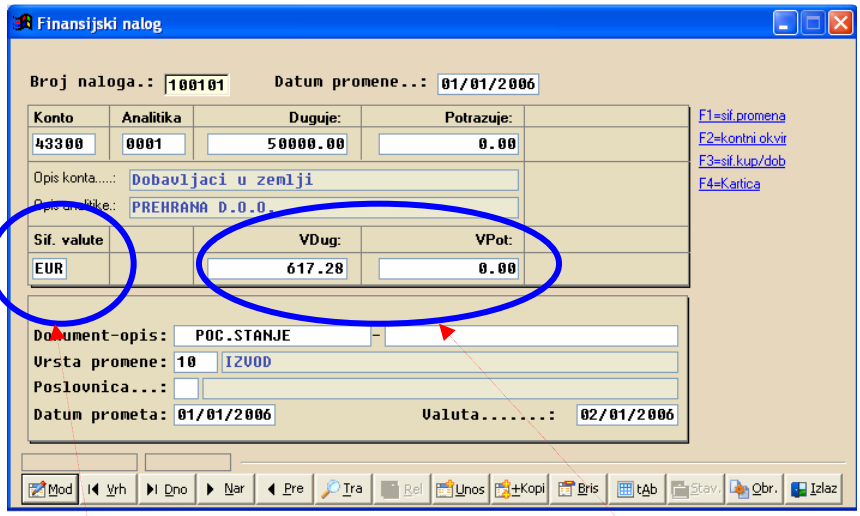

pojavila na obrascu. To su kao na slici dole.

Screen	Field	Visible
S15	DATUM_KN	F
S15	IND_RT	F
S15	KSP	F
S15	SEKTOR	F
S15	SIF_VAL	T
S15	SYS_DAT	F
S15	UGOVOR	F
S15	VDUGUJE	T
S15	VPOTRAZUJE	T

Devizna polja su: - SIF_VAL, šifra valute
- VDUGUJE, valutno duguje
- VPOTRAZUJE, valutno potražuje

Dakle, pošto se kolona visible postavi na .T. potrebno je izaći iz obrasca „Nalozi“ pa ponovo ući i tada će se pojaviti devizna polja na obrascu kao na slici dole.

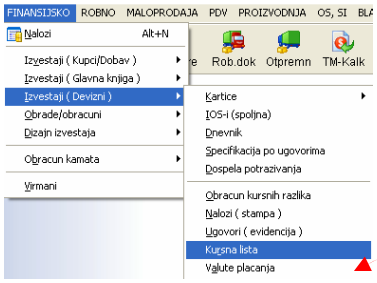
Šifra valute

Valutno duguje i potražuje

Unos podataka se obavlja na dva načina:

1. direktan unos na obrascu „Nalozi“

Prilikom unosa podataka sada možete unositi i valutne veličine. Program sadrži mogućnost da sam preračunava dinarske u devizne iznose i obrnuto. To znači da kada unesete, na primer, dinarsko duguje dobićete automatski devizno duguje koje je preračunato po kursu, i obrnuto, kada unesete prvo devizno duguje dobićete automatski dinarsko duguje, sve važi i za potražnu stranu. Preračun se obavlja po kursu koji je unapred unet u kursnu listu. Kursna lista se nalazi na opciji [FINANSIJSKO/Izveštaji (devizni)/Kursna lista]

Sifra	Datum	Vazi za	Srednji kurs prema DIN	Kupovni kurs	Prodajni kurs
CHF	01/01/2006	100.000	91.0000		
DIN	01/01/2006	1.000	1.0000		
EUR	01/01/2006	1.000	81.0000		
USD	01/01/2006	1.000	62.0000		

Šifarnik valuta se kao opcija nalazi i odmah ispod kursne liste

2. Automatski unos

Automatski unos se dešava prilikom automatskog knjiženja u finansijsko. Kada se uradi na primer ino-kalkulacija i obradi, tada se knjiži u finansijsko. Ako je uključeno devizno finansijsko knjigovodstvo onda se na kontu ino-dobavljača evidentira i dinarski i devizni promet. Takođe treba da napomenemo da se devizni promet uvek evidentira kod svakog automatskog knjiženja u finansijsko bez obzira da li se radi o ino-dokumentu ili ne. Ako izvorni dokument na sebi nosi informaciju o ino-valuti onda se devizni promet evidentira po toj valuti. Međutim postoje slučajevi kada izvorni dokument ne nosu tu informaciju. Tada se za ino-valutu uzima takozvana paralelna valuta. Paralelna valuta je definisana u parametrima finansijskog naloga. Podsećanje na slici dole.

Lista vrsta promena za zaklj. knjizenja	9701,9601
Vrsta promene u broju naloga (D/N)?	D
Datum u broju naloga (D/N)?	D
Klasa troska	5
Klasa prihoda	6
Domaca valuta	DIN
Paralelna valuta	EUR
Prikaz dijaloga za obradu	D

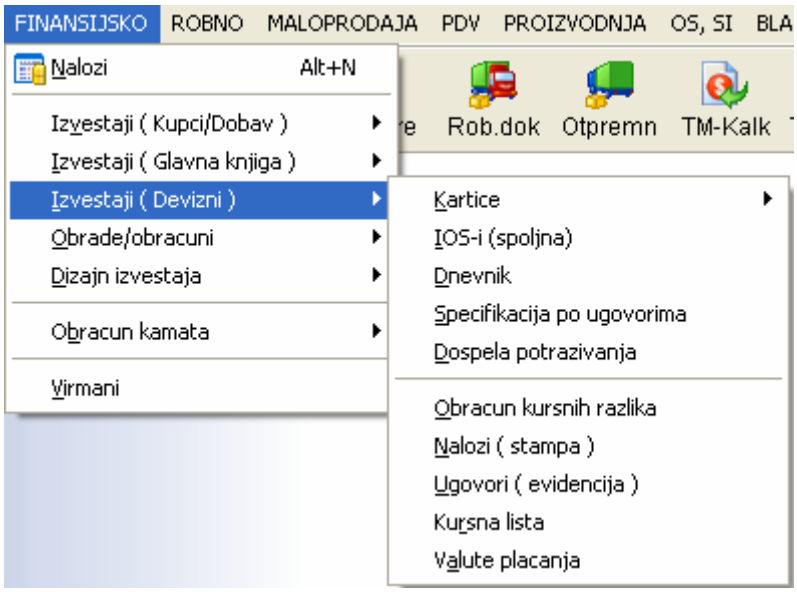
Napomenuću i to da se automatsko knjiženje u finansijsko kompletno prevodi u devizne veličine bez obzira na konto. Tako, na primer, ako proknjižimo trebovanje u materijalnom knjigovodstvu dobijamo konta zaliha i troška za koja su se osim dinarskih formirali i devizni iznosi. Analogno bi bilo ako knjižimo robni pazar, domaću fakturu, ... To dalje može da otvori mnogo ideja za korišćenje ove programske mogućnosti. Jedna od njih je da to upotrebite u nameri da pratite sve promene u deviznim iznosima, bez obzira da li imate promet sa inostranstvom. Tako, osim kupaca i dobavljača, devizno možete pratiti prihode i troškove, osnovna sredstva, zalihe trgovačke robe, repromaterijala, dobit, kapital, ...

Sobzorom da je ta mogućnost potpuno automatska i obavlja se kao dopunska obrada i evidentiranje, možete je koristiti bez dodatnog posla.

Ovde se završava deo izlaganja koji se odnosi na evidentiranje deviznih promena. U nastavku sledi osvrt na devizne preglede, izveštaje i obrade.

Pregledi i izveštaji u deviznom poslovanju

U programskom segmentu – Finansijsko knjigovodstvo – nalaze se potrebni izveštaji iz deviznog poslovanja u programskoj opciji [FINANSIJSKO/Izveštaji (devizni)].

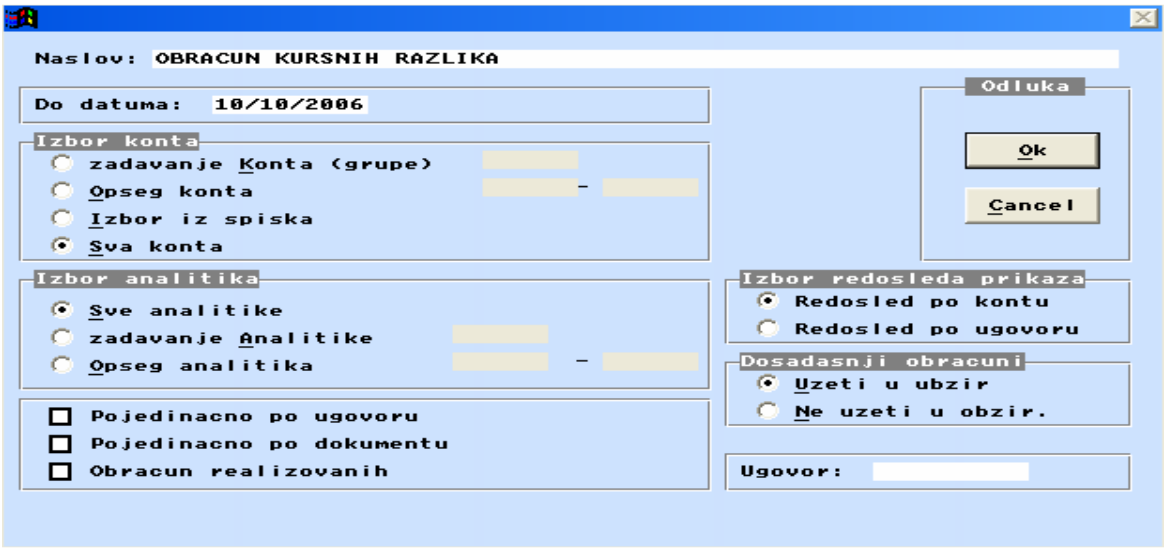

U odeljku programa o izveštajima i obradama izveštaji su detaljno opisani. Svi devizni izveštaji veoma liče na standardne (dinarske) pa prema tome nema potrebe da se ovde posebno opišu. Deo tih izveštaja je zastupljen i nad deviznim evidencijama i te su programske opcije prikazane na gornjoj slici.

Obratite pažnju da među tim opcijama postoji i jedna obrada pod nazivom „Obračun kursnih razlika“.

Kursne razlike se mogu obračunati i tako obračunate automatski knjižiti u finansijsko knjigovodstvo. Potrebno je pri tome razlikovati dve vrste:
- revalorizovane kursne razlike i
- realizovane kursne razlike

Kada startujemo ovu opciju pojaviće se dijalog sa sledećim poljima i opcijama:

Naslov
može se modifikovati, a predstavlja naslov izveštaja pri štampi

Do datuma
kursne razlike se uvek računaju od početaka godine do datuma koji se ovde zadaje ukoliko se knjiže u finansijsko, ovaj datum bi trebao biti i datum naloga

Izbor konta
Može se izabrati konkretan konto ili grupa konta, zadati opseg konta, uzeti sva konta sa prometom ili početnim stanjem u obzir ili birati konta iz spiska. Ako je izabrana opcija "Izbor iz spiska" na ekranu se pojavljuje spisak konta koji su imali promet u tekućoj godini ili početno stanje. Komandom CTRL-X biramo.

Izbor analitike
Može se izabrati konkretna analitika (šifra poslovnog partnera ili analitika iz kontnog plana, zadati opseg analitika, uzeti sve analitike sa prometom ili početnim stanjem, a koje pripadaju nekom od prethodno izabranih konta u obzir.

Izbor redosleda prikaza
Obračunate kursne razlike se mogu prikazatu po redosledu konta i analitike ili po redosledu ugovora.

Dosadašnji obračuni
Kursne razlike se mogu knjižiti više puta u toku godine, svako sledeće knjiženje treba da uzme u obzir dosadašnja knjiženja kursnih razlika; međutim ako želimo da vidimo ukupne kursne razlike od početka godine onda biramo opciju bez obzira na dosadašnje obračune. Knjiženja dosadašnjih obračuna kursnih razlika se u finansijskom knjigovodstvu razlikuju po tome što imaju dinarski promet, imaju šifru valute i nemaju devizni promet.

Pojedinačno po ugovoru i po dokumentu
Ukoliko se pri unosu finansijskog naloga plaćanja povezuju sa fakturama onda se kursne razlike mogu obračunati (pa samim tim i knjižiti) detaljno po svakom ugovoru i/ili dokumentu. Ukoliko jednom NE uključite ove opcije i tako proknjižite kursne razlike, tako morate nastaviti i nadalje.

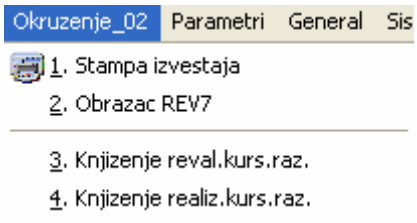
Obračun realizovanih
Ukoliko ovo polje ostane PRAZNO radiće se obračun REVALORIZOVANIH kursnih razlika i to na kurs koji je dat u kurnoj listi. Neophodno je da postoji unet kurs, u kursnoj listi, za sve potrebne valute na dan obračuna. Ukoliko je ovo polje UKLJUČENO obračunaće se REALIZOVANE kursne razlike (znači i ako je zatvoren samo deo dokumenta). Moguće je obračuneti realizoane kursne razlike, a ne uključiti opcije 'Pojedinačno po ugovoru' i/ili 'Pojedinačno po dokumentu'. U obračun realizovanih kursnih razlika će se uzeti samo ona knjiženja (u fin.nalozima) koja imaju i devizno duguje i devizno potražuje.

Na primer neće se smatrati za realizaciju ako se knjiži:
- prva stavka: valutno duguje
- druga stavke: storno valutno duguje

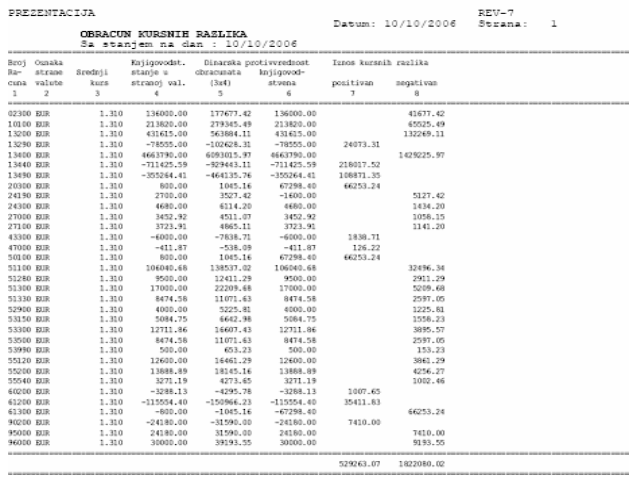
Kada se pokrene obračun pojaviće se tabela sa sledećim poljima :

a. konto
b. analitika
c. naziv kupca - dobavljača
e. ugovor
f. dokument
g. "x" odnosno prikaz reda označava dali će se red uzeti u obzir prilikom knjiženja (stanje ovog polja se menja komandom CTRL + X)
h. kursna razlika koja je obračunata (i. - j.)
i. dugovna razlika je razlika (n. - p.)
j. potražna razlika je razlika (o. - q.)
k. devizno duguje (knjiženo u fin.naloge)
l. devizno potražuje (knjiženo u fin.naloge)
m. valuta
n. preračunato valutno duguje na dinare po kursnoj listi ukoliko su revalorizovane kursne razlike dok kod je realizovanih tu sama kursna razlika
o. preračunato valutno potražuje na dinare po kursnoj listi ukoliko su revalorizovane kursne razlike dok kod je realizovanih tu sama kursna razlika
p. dinarsko duguje (knjizeno u fin.naloge) ukoliko su revalorizovane kursne razlike inače se ne koristi
q. dinarsko potražuje (knjiženo u fin.naloge) ukoliko su revalorizovane kursne razlike inače se ne koristi

U okruženju postoje sledeće opcije :

Kod knjiženja revalorizovanih ili realizovanih kursnih razlika zadajete datum, vrstu i broj finansijskog naloga kao i konta na koja će se knjižiti negativne i pozitivne kursne razlike. Tabela koja se dobije kada se ovo pokrene predstavlja predlog finansijskog naloga. Za knjiženje u finansijsko potrebno je pritisnuti taster F12 (opcija na okruženju).

PREZENTACIJA REV-7

OBRACUN KURSNIH RAZLIKA Datum: 10/10/2006 Strana: 1

Sa stanjem na dan : 10/10/2006

Broj Ra-cuna	Oznaka valute	Srednji kurs	Knjigovodst. stanje u stranoj val.	Dinarska obracunata (3x4)	protivvrednost knjigovod-stvena	Iznos kursnih razlika pozitivan	negativan
1	2	3	4	5	6	7	8
02300	EUR	1.310	136000.00	177677.42	136000.00		41677.42
10100	EUR	1.310	213820.00	279345.49	213820.00		65525.49
13200	EUR	1.310	431615.00	563884.11	431615.00		132269.11
13290	EUR	1.310	-78555.00	-102628.31	-78555.00	24073.31	
13400	EUR	1.310	4663790.00	6093015.97	4663790.00		1429225.97
13440	EUR	1.310	-711425.59	-929443.11	-711425.59	218017.52	
13490	EUR	1.310	-355264.41	-464135.76	-355264.41	108871.35	
20300	EUR	1.310	800.00	1045.16	67298.60	66253.24	
24190	EUR	1.310	2700.00	3527.42	-1600.00		5127.42
24300	EUR	1.310	4680.00	6114.20	4680.00		1434.20
27000	EUR	1.310	3452.92	4511.07	3452.92		1058.15
27100	EUR	1.310	3723.91	4865.11	3723.91		1141.20
43300	EUR	1.310	-6000.00	-7838.71	-6000.00	1838.71	
47000	EUR	1.310	-411.87	-538.09	-411.87	126.22	
50100	EUR	1.310	800.00	1045.16	67298.60	66253.24	
51100	EUR	1.310	106040.68	138537.02	106040.68		32496.34
51280	EUR	1.310	9500.00	12411.29	9500.00		2911.29
51300	EUR	1.310	17000.00	22209.68	17000.00		5209.68
51330	EUR	1.310	8474.58	11071.63	8474.58		2597.05
52900	EUR	1.310	4000.00	5225.81	4000.00		1225.81
53150	EUR	1.310	5084.75	6642.98	5084.75		1558.23
53300	EUR	1.310	12711.86	16607.43	12711.86		3895.57
53500	EUR	1.310	8474.58	11071.63	8474.58		2597.05
53990	EUR	1.310	500.00	653.23	500.00		153.23
55120	EUR	1.310	12600.00	16461.29	12600.00		3861.29
55200	EUR	1.310	13888.89	18145.16	13888.89		4256.27
55540	EUR	1.310	3271.19	4273.65	3271.19		1002.46
60200	EUR	1.310	-3288.13	-4295.78	-3288.13	1007.65	
61200	EUR	1.310	-115554.40	-150966.23	-115554.40	35411.83	
61300	EUR	1.310	-800.00	-1045.16	-67298.60		66253.24
90200	EUR	1.310	-24180.00	-31590.00	-24180.00	7410.00	
95000	EUR	1.310	24180.00	31590.00	24180.00		7410.00
96000	EUR	1.310	30000.00	39193.55	30000.00		9193.55
						529263.07	1822080.02

4. IZVEŠTAJI

4.1. Kupci – dobavljači

4.1.1. Uporedna specifikacija

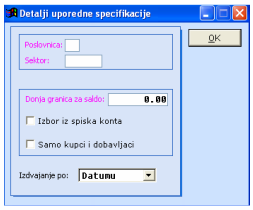
[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/Uporedna specifikacija]

Uporedna specifikacija kupaca i dobavljača je pregled koji prikazuje podatke o finansijskom prometu svakog komitenta i kao kupca i kao dobavljača u zadatom periodu. Razlika ova dva salda (saldo_kupca - saldo_dobavljača) daje informaciju o saldu komitenta.

Sifra	Naziv firme	Mesto firme	Saldo	Kup.dug	Kup.pot	Kup.sal	Dob.dug	Dob.pot	Dob.sal
			-1737040.00	0.00	0.00	0.00	7000.00	1744040.00	-1737040.00
001	KOMERC TRADE	NOVI SAD	-2325000.00	60000.00	25000.00	35000.00	0.00	2360000.00	-2360000.00
002	STR KONTING	KRALJEVO	-15811.99	0.00	0.00	0.00	0.00	15811.99	-15811.99
003	KAFANA KUMOVI	BARAJEVO	-94400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	94400.00	-94400.00
004	Javno Preduzece "ABCD"		-6200.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6200.00	-6200.00
100	PUTEVI	Koridor 10	-8698741.03	1298.00	1080000.00	-1078702.00	7270.00	7627309.03	-7620039.03

Izveštaj se može dobiti za sve komitente, zadatog komitenta, komitente iz zadatog opsega šifara ili izabrane komitente iz spiska.

Pritiskom na dugme Opcije dobija se dodatni dijalog.

Ukoliko preduzeće ima više poslovnica izveštaj se može dati za konkretnu poslovnicu ili za sve poslovnice (u tom slučaju se polje "Poslovnica" ostavlja prazno, kao i u slučaju da preduzeće nema poslovnice). Analogno vazi i za sektor.

Može se definisati donja granica za saldo tako da se dobije izveštaj samo za komitente koji imaju „prebijeni“ saldo veći od zadatog iznosa.

Izveštaj se može dobiti za sve komitente koji imaju promene bilo kao kupci, bilo kao dobavljači (podrazumevana opcija) ili samo za komitente koji imaju promene i u jednom i u drugom slucaju.

Za obradu se uzimaju promene sa konta koja su definisana kao relevantna za kupce i dobavljače u parametrima finansijskog naloga (knjigovodstva). Ukoliko se želi uzimanje drugih konta uključi se indikator "Izbor iz spiska konta" i označe željena konta.

UPOREDNA SPECIFIKACIJA POTRAZIVANJA I OBAVEZA

za period od / / do 12/04/2006

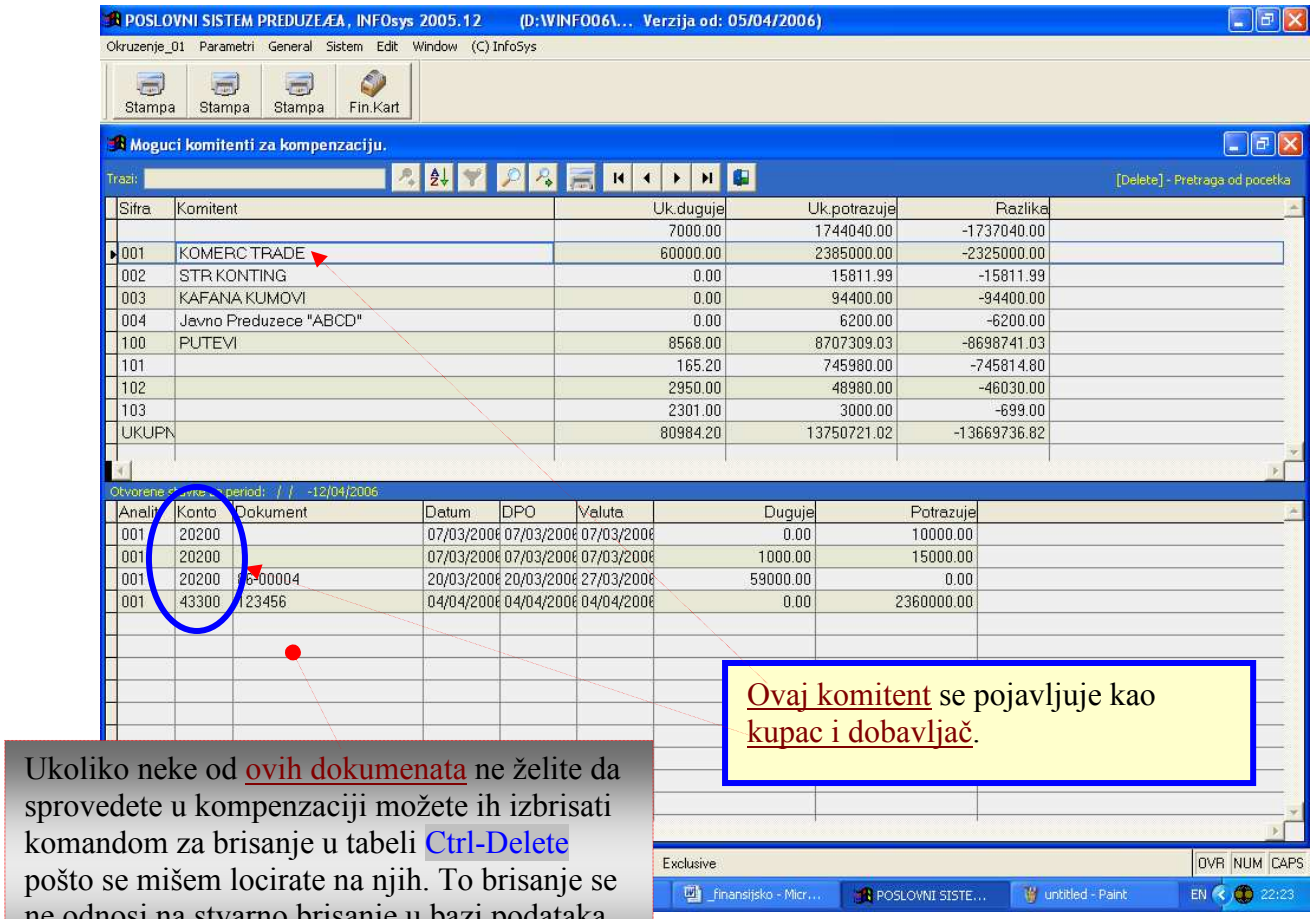
Strana: 1

Kupac /Dobavljac			K U P A C			D O B A V L J A C			
SIFRA	N A Z I V	M E S T O	Duguje	Potrazuje	Saldo	Duguje	Potrazuje	Saldo	S.kup-S.dob
			1.00	0.00	0.00	7000.00	1744040.00	-1737040.00	-1737040.00
001	KOMERC TRADE	NOVI SAD	60000.00	25000.00	35000.00	0.00	2360000.00	-2360000.00	-2325000.00
002	STR KONTING	KRALJEVO	0.00	0.00	0.00	0.00	15811.99	-15811.99	-15811.99
003	KAFANA KUMOVI	BARAJEVO	0.00	0.00	0.00	0.00	94400.00	-94400.00	-94400.00
004	Javno Preduzece "ABCD"		0.00	0.00	0.00	0.00	6200.00	-6200.00	-6200.00
100	PUTEVI	Koridor 10	1298.00	1080000.00	-1078702.00	7270.00	7627309.03	-7620039.03	-8698741.03
101			166.20	0.00	166.20	0.00	799980.00	-799980.00	-799813.80
102			2964.00	0.00	2964.00	0.00	46830.00	-46830.00	-43866.00
103			2301.00	0.00	2301.00	0.00	2801.00	-2800.00	-499.00
104			15404.00	15000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
U K U P N O :			81719.20	1120001.00	-1038281.80	14270.00	12445721.02	-12431451.02	-13469732.82

4.1.2. Pregled za kompenzacije

[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/Pregled za kompenzaciju]

Ovaj pregled daje informacije o otvorenim stavkama po poslovnim partnerima u zadatom periodu radi moguće kompenzacije.

Ovaj komitent se pojavljuje kao kupac i dobavljač.

Ukoliko neke od ovih dokumenata ne želite da sprovedete u kompenzaciji možete ih izbrisati komandom za brisanje u tabeli Ctrl-Delete pošto se mišem locirate na njih. To brisanje se ne odnosi na stvarno brisanje u bazi podataka tako da se bezbrižno sme uraditi.

Poslovni partner ili komitent se dakle posmatra kao kupac, dobavljač i kroz eventualno date i primljene avanse. Pregled služi da bi se uporedile otvorene stavke po svakom od navedenih osnova i da bi se, eventualno, predložila i sprovela kompenzacija međusobnih obaveza i potraživanja. Pregled se može dati za sve komitente, zadatog komitenta, zadati opseg komitenata ili izabrane komitente. Kod izbora komitenata iz spiska koriste se dve standardne komande CTRL_X i CTRL_E.

Komandom CTRL+X (drži se taster CTRL i za to vreme pritisne slovo X) menjamo status označenog reda iz tabele. Ako je kolona "Prikaz" bila prazna u istu kolonu se upisuje 'x', inače se znak 'x' briše.

Komandom CTRL+E (drži se taster CTRL i za to vreme pritisne slovo E) menjamo status svih redova između poslednjeg markiranog reda i označenog reda.

Pritiskom na dugme Opcije dobija se dodatni dijalog.

Ukoliko preduzeće ima više poslovnica izveštaj se može dati za konkretnu poslovnicu ili za sve poslovnice (u tom slučaju se polje "Poslovnica" ostavlja prazno, kao i u slučaju da preduzeće nema poslovnice).

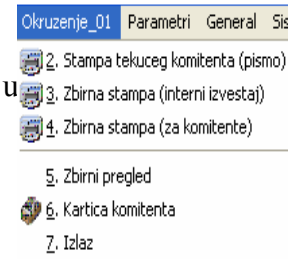
Može se definisati donja granica za saldo tako da se dobije izveštaj samo za komitente koji imaju prebijeni saldo veći od zadatog iznosa.

Izveštaj se može dobiti za sve komitente koji imaju promene bilo kao kupci - bilo kao dobavljači (podrazumevana opcija) ili samo za komitente koji imaju promene i u jednom i u drugom slučaju.

Za obradu se uzimaju promene sa konta koja su definisana kao relevantna za kupce i dobavljače u parametrima finansijskog knjigovodstva. Ukoliko se želi uzimanje drugih konta uključi se indikator "Izbor iz spiska konta" i označe željena konta.

Dobija se spisak komitenata sa zbirnim podacima o saldu konta u zadatom periodu u obliku pregledne tabele. Ispod ove tabele nalazi se druga tabela u kojoj se nalaze podaci o svakom dokumentu koji nije zatvoren za označenog komitenta. Označavanjem drugih komitenata pomoću tastera za navigaciju u tabeli (strelica "gore" i "dole", "Page Up", "Page Down" itd.) menja se i sadržaj donje tabele u zavisnosti od komitenta.

Na okruženju (i u toolbar-u) postoje opcije:

1. Štampa za označenog komitenta u formi pisma predloga za kompenzaciju
2. Štampa u formi internog izveštaja kao moguće kompenzacije
3. Štampa za sve komitente u formi pisma predloga za kompenzaciju
4. Zbirni pregled
5. Kartica komitenta

1. Štampa za označenog komitenta u formi pisma predloga za kompenzaciju

POVERILAC:
"Preduzeaee"
99999 BEOGRAD, Glavna ulica bb
Tekuci racun: 99999-999-9-9999
Telefon: 099/99-999

DUZNIK
001 KOMERC TRADE
21000 NOVI SAD,
Tekuci racun:
Telefon:

K O M P E N Z A C I J A MEDJUSOBNIH OBAVEZA I POTRAZIVANJA
za period od / / do 12.04/2006

Zakljucena na osnovu odredbi iz cl. 336. 337. 340. i 343. Zakona o obligacionim odnosima, a po sledecim osnovima

Strana: 1

RB	Datum DPO	Konto	Broj dokumenta	Duguje	Potrazuje	Saldo
	- DUZNICKE OBAVEZE PREMA POVERIOCU					
1	07/03/2006	20200		0.00	10,000.00	-10,000.00
2	07/03/2006	20200		1,000.00	15,000.00	-24,000.00
3	20/03/2006	20200	86-00004	59,000.00	0.00	35,000.00
	- POVERILACKE OBAVEZE PREMA DUZNIKU					
4	04/04/2006	43300	123456	0.00	2,360,000.00	-2,360,000.00

U K U P N O prebijen saldo kupci/dobavljaci:-2325,000.00
Vas racun 001 prema nasim poslovnim knjigama na dan: 12/04/2006
pokazuje saldo od : 2325,000.00 u vasu korist

Posiljalac predloga: Potrvd.saglasnost:

dana: _____

Datum: 12/04/2006
Napomena: Na osnovu iskazanog stanja predlazemo kompenzaciju u iznosu od _____
iz sledecih razloga:

Kao što vidite ova forma štampe predstavlja dokument:
- koji prati kompenzaciju,
- koji se šalje komitentu kao predlog i
- ako se potpiše saglasnost, dokument na osnovu koga se sprovodi kompenzacija.

2. Štampa u formi internog izveštaja kao moguće kompenzacije

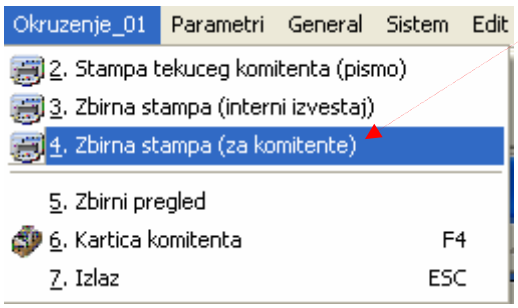

MOGUCE KOMPENZACIJE

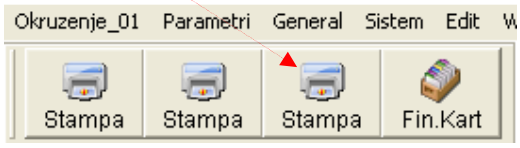
Strana: 1

Konto	Broj dokumenta	Datum DPO	Valuta	Duguje	Potrazuje	Saldo
43300	123	06/03/2006	06/03/2006	1000.00	0.00	1000.00
43300	456456	07/03/2006	07/03/2006	6000.00	0.00	6000.00
43300	321321	10/03/2006	10/03/2006	0.00	944000.00	-944000.00
43300		15/03/2006	15/03/2006	0.00	800040.00	-800040.00
UKUPNO:				7000.00	1744040.00	-1737040.00
001 KOMERC TRADE NOVI SAD						
20200		07/03/2006	07/03/2006	0.00	10000.00	-10000.00
20200		07/03/2006	07/03/2006	1000.00	15000.00	-14000.00
20200	86-00004	20/03/2006	27/03/2006	59000.00	0.00	59000.00
43300	123456	04/04/2006	04/04/2006	0.00	2360000.00	-2360000.00
UKUPNO:				60000.00	2385000.00	-2325000.00
002 STR KONTING KRALJEVO						
43300		03/04/2006	03/04/2006	0.00	9439.99	-9439.99
43300	123	03/04/2006	03/04/2006	0.00	6372.00	-6372.00
UKUPNO:				0.00	15811.99	-15811.99
003 KAFANA KUMOVI BARAJEVO						
43300	789	03/04/2006	03/04/2006	0.00	94400.00	-94400.00
UKUPNO:				0.00	94400.00	-94400.00

3. Štampa za sve komitente u formi pisma predloga za kompenzaciju

ili

Ova štampa je u svemu kao i štampa pod brojem 1 (prva štampa sa okruženja) s'tim što se ovde aktivira serijska štampa za sve izabrane komitente, za razliku od prve koja predstavlja štampu samo tekućeg komitenta.

Ostale opcije sa Okruženja, zbirni pregled i fin. kartice preporučujemo da probate sami jer su dovoljno očigledne i jasne same po sebi.

4.1.3. IOS-i (izvod ostvorenih stavki)

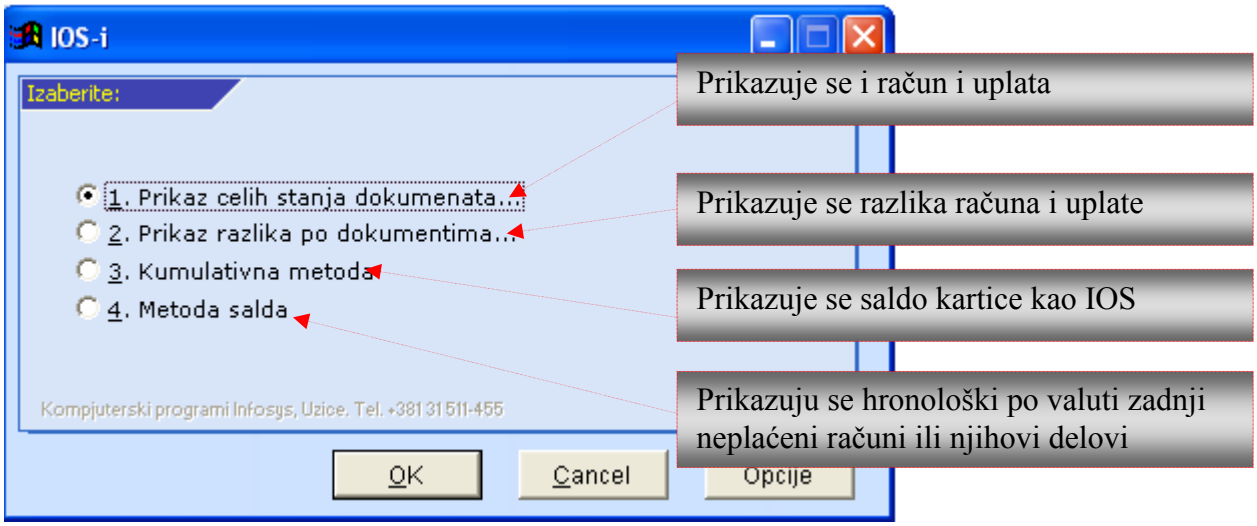
[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/IOS-i]

Otvorena stavka je neplaćeni deo računa bilo da se radi o kupcima bilo o dobavljačima.

Izveštaj o otvorenim stavkama daje informacije za zadati period i zadati konto.

Izveštaj se može dobiti za sve komitente, zadatog komitenta, komitente iz zadatog opsega šifara ili izabrane komitente iz spiska.

Postoji nekoliko metoda IOS-a prikazanih na donjem dijalogu.

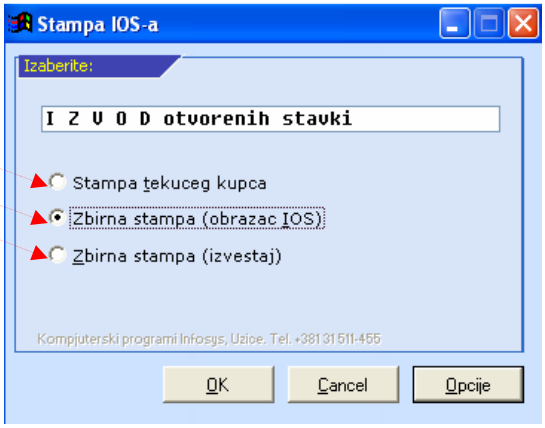

Metode pod rednim brojevima 3. i 4. nisu prave IOS metode. One se koriste u situaciji kada se nije vodilo računa o povezivanju uplata za račun. U tim situacijama se mogu dobiti „kakvi takvi“ IOS-i, a naša je preporuka da se onda koristi metoda salda pod brojem 4. O metodi salda detaljnije pogledajte u poglavlju o definicijama.

Ukoliko preduzeće ima više poslovnica izveštaj se može dati za konkretnu poslovnicu ili za sve poslovnice (u tom slučaju se polje "Poslovnica" ostavlja prazno, kao i u slučaju kad preduzeće nema poslovnice u svom sastavu). Dobija se spisak svih dokumenata koji se vode kao otvorene stavke u obliku pregledne tabele.

Kada se dobije izveštaj u tabeli moguće je na okruženju pozvati sledeće opcije:

1. Štampa u formi propisanog obrasca za zadatog komitenta
2. Štampa u formi propisanog obrasca za sve komitente
3. Štampa u formi internog izvestaja

1. Štampa u formi propisanog obrasca za zadatog komitenta

"Preduzeæe"
99999 BEOGRAD, Glavna ulica bb
Tekuci racun: 99999-999-9-9999
Telefon: 099/99-999
PIB: 1111111111

100 PUTEVI
13131 Koridor 10
PIB: 1111111111

I Z V O D otvorenih stavki
za period od / / do 12/04/2006

Konto: 20200 Kupci u zemlji

Strana: 1

RB	Datum DPO	Broj naloga	Broj dokumenta	Duguje	Potrazuje	Saldo
1	07/04/2006	250407	74-00008	708.00	0.00	708.00
2	12/03/2006	250312	71-00009	590.00	0.00	1,298.00

Vas racun prema nasim poslovnim knjigama na dan: 12/04/2006
pokazuje saldo od : 1,298.00 u nasu korist

Posiljalac predloga: Potrvd. saglasnost:

Napomena: Osporavamo iskazano stanje u celini-delimicno za iznos od _____
iz sledecih razloga:

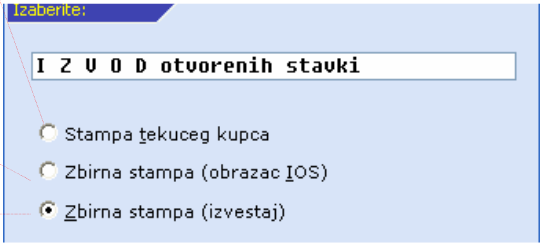
Ukoliko duznik ne vrati potvrdjen ili osporen zahtev u roku od 15 dana, smatrace se da je saglasnost potvrdjena u celosti.

Obrazac IOS DUZNIK

2. Štampa u formi propisanog obrasca za sve komitente

Ova štampa je u svemu ista kao prethodna s'tim što se štampaju svi izabrani komitenti.

3. Štampa u formi internog izvestaja

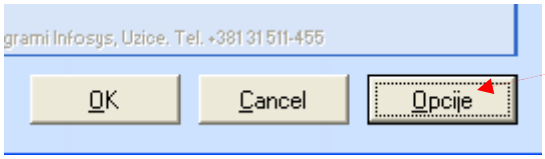
I Z V O D otvorenih stavki / / -12/04/2006

Konto: 20200 Kupci u zemlji

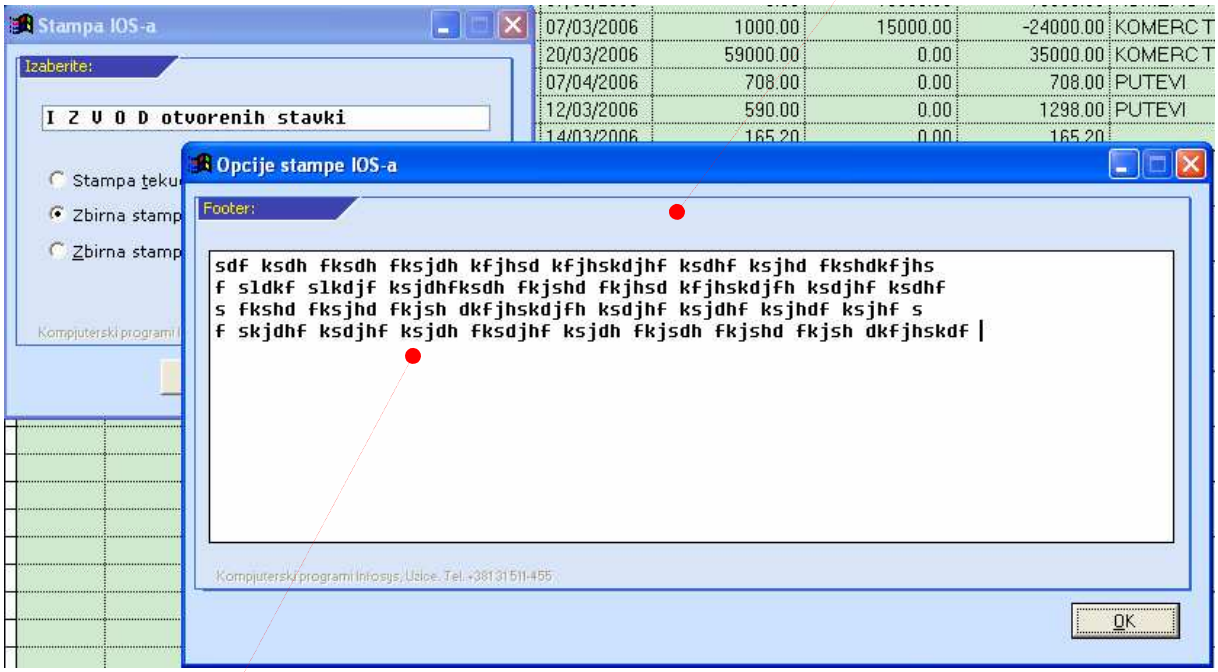
Strana: 1

Nalog	Broj dokumenta	Datum DPO	Duguje	Potrazuje	Saldo
001 KOMERC TRADE NOVI SAD					
919191		07/03/2006	0.00	10,000.00	-10,000.00
919191		07/03/2006	1,000.00	15,000.00	-24,000.00
600320	86-00004	20/03/2006	59,000.00	0.00	59,000.00
UKUPNO :			60,000.00	25,000.00	35,000.00
100 PUTEVI Koridor 10					
250407	74-00008	07/04/2006	708.00	0.00	708.00
250312	71-00009	12/03/2006	590.00	0.00	590.00
UKUPNO :			1,298.00	0.00	1,298.00
101					
250314	89-00003	14/03/2006	165.20	0.00	165.20
UKUPNO :			165.20	0.00	165.20
102					
250401	77-00007	01/04/2006	2,950.00	0.00	2,950.00
UKUPNO :			2,950.00	0.00	2,950.00
103					
250328	80-00006	28/03/2006	2,301.00	0.00	2,301.00
UKUPNO :			2,301.00	0.00	2,301.00
U K U P N O:			66,714.20	25,000.00	41,714.20

Ukoliko želite da štampate formu obrasca IOS-a, ali sa posebnim footer-om (fiksnim tekstom na dnu izveštaja) onda je potrebno da ga unesete pre štampe. To se radi na opcijama dijaloga.

Klikom na dugme opcije otvara se footer.

Ovde unosite tekst footer-a, potom OK, pa na osnovnom dijalogu opet OK. Na štampi IOS-a će se pojaviti tekst koji ste vi zadali u footer-u. Ta štampa će izgledati ovako.

"Preduzeæe"
99999 BEOGRAD, Glavna ulica bb
Tekuci racun: 99999-999-9-9999
Telefon: 099/99-999
PIB: 1111111111

001 KOMERC TRADE
21000 NOVI SAD
PIB: 10101010

I Z V O D otvorenih stavki
za period od / / do 12/04/2006

Konto: 20200 Kupci u zemlji

Strana: 1

RB	Datum DPO	Broj naloga	Broj dokumenta	Duguje	Potrazuje	Saldo
1	07/03/2006	919191		0.00	10,000.00	-10,000.00
2	07/03/2006	919191		1,000.00	15,000.00	-24,000.00
3	20/03/2006	600320	86-00004	59,000.00	0.00	35,000.00

kdjh fksjdhf ksjdh ksdjh fksdjh fksdjh fksdjh fksdjh fksdh fsd fsd
ksdjhf ksjdh fksjdh fkjsdh fkjsdh kfjsdh kfjhs dkjfh skdjhf ksdjfh
dkjfh skdjfh ksdjhf ksdjhf slkdjflskdj flskdj flksdj flksdj flksdj fl
lsdjf lksdj flksdj flksdj flksjd lfkj sldk flsdkj flskdj flksjdl fjsd
f sdlkf slkdjf lsdkj flskdj flksdj flksdj flksdj flksdj lfk sdlkf jlsdk fjlsd

4.1.4. Potraživanja

Dospela - nedospela potraživanja, osnovni koncept

Izveštaj o dospelim i nedospelim potraživanjima vam daje pregled stanja kupaca i dobavljača koji se u osnovi bazira na valuti dospeća. Taj pregled se zasniva na sledećim pravilima:

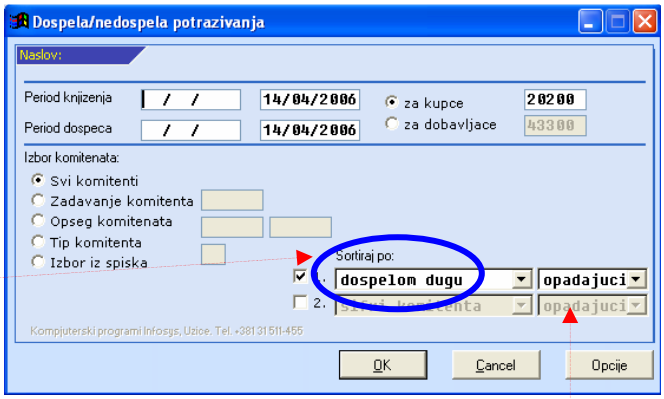
- svaki račun koji nije plaćen i istekla je valuta dospeća na zadati datum prikazaće se kao dospeo za plaćanje

- svaki račun koji nije plaćen i nije istekla valuta dospeća na zadati datum prikazaće se kao nedospeo za plaćanje

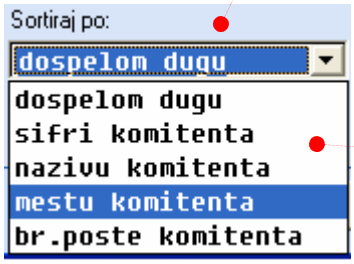
Ako ovaj izveštaj pozovete za kupce dobićete stanje vaših potraživanja, a za dobavljače stanje vaših obaveza.

Na osnovnom dijalogu možete izabrati sledeće:

- period knjiženja
- period dospeća
- kupci ili dobavljači
- izbor komitenata
- izbor sortiranja

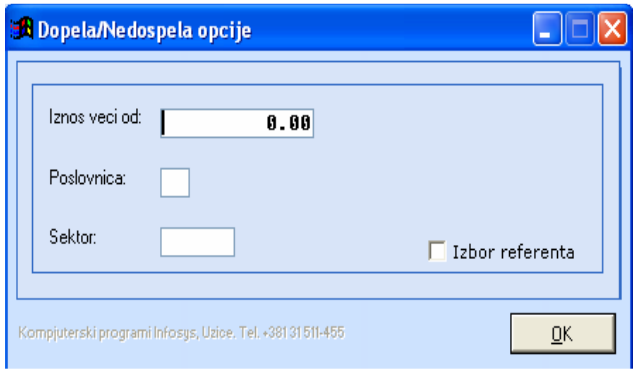
Ako se otvori Combo-Box za sortiranje dobija se sledeći izbor

Možete proizvoljno birati da li želite opadajući ili rastući sort po već definisanom uslovu.

Na pomoćnom dijalogu na dugmetu Opcije možete izabrati sledeće:

- iznos veći od
- poslovnica
- sektor
- izbor referenata

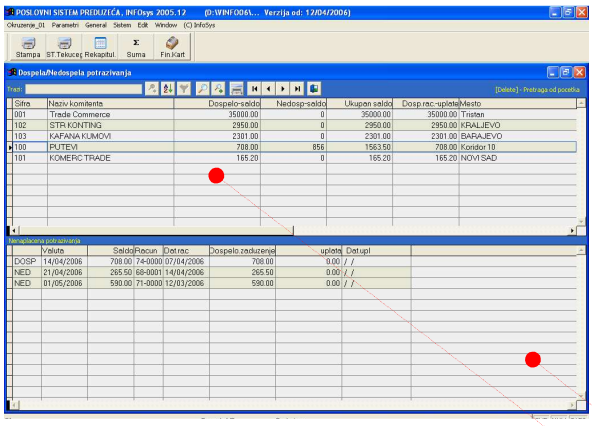

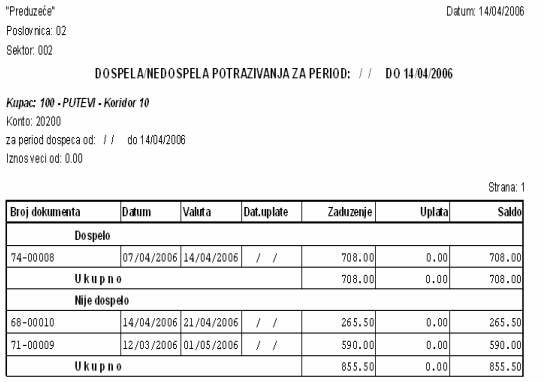
4.1.4.1. Dospela – nedospela - metod IOS-a

[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/Potraživanja/Dospela-nedospela-metod IOS-a]

Pretpostavimo da je zadovoljen princip IOS-a opisan u odeljku parametara ovog uputstva. Kada je to tako program po ovoj metodi izračunava IOS, odnosno prepoznaje IOS, potom određuje, na osnovu valute dospeća i perioda dospeća zadatog na dijalogu, da li je taj račun i dug po njemu dospeo ili nedospeo i smešta ga u odgovarajuću kolonu izveštaja. Metod IOS-a je samim tim veoma precizan metod i kao takav se preporučuje onim korisnicima koji su ispunili osnovni kriterijum ovog metoda a koji se odnosi na povezivanje računa i uplata.

Forma izveštaja je prikazana na sledećim slikama.

"Preduzeće" Datum: 14/04/2006

Poslovnica: 02

Sektor: 002

DOSPELA/NEDOSPELA POTRAZIVANJA ZA PERIOD: / / DO 14/04/2006

Kupac: 100 - PUTEVI - Koridor 10

Konto: 20200

za period dospeca od: / / do 14/04/2006

Iznos veci od: 0.00

Strana: 1

Broj dokumenta	Datum	Valuta	Dat.uplate	Zaduzenje	Uplata	Saldo
Dospelo						
74-00008	07/04/2006	14/04/2006	/ /	708.00	0.00	708.00
Ukupno				708.00	0.00	708.00
Nije dospelo						
68-00010	14/04/2006	21/04/2006	/ /	265.50	0.00	265.50
71-00009	12/03/2006	01/05/2006	/ /	590.00	0.00	590.00
Ukupno				855.50	0.00	855.50

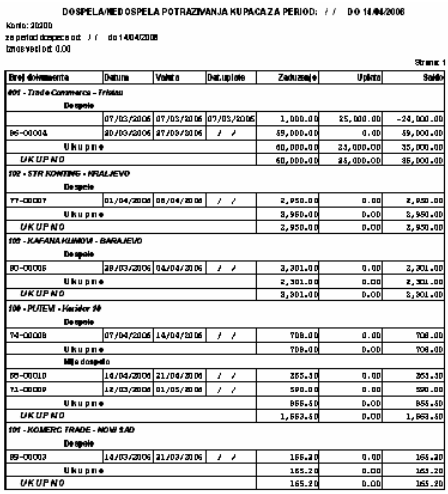
Tu se vidi da se izveštaj sastoji iz dve tabele. Gornja prikazuje stanje komitenta u zbiru razvrstano po dospelom, nedospelom i ukupnom saldu. Donja tabela pokazuje za tekućeg komitenta iz gornje tabele detaljne podatke o dospelim i nedospelim računima. Znači prikazuje se svaki račun koji je dospeo i nedospeo sa svojim iznosom, datum i valutom dospeća.

Ukoliko korisnik nije ispunio kriterijum IOS-a, a želi da se koristi ovakvim izveštajem, preporučujemo mu opciju ‘Dospela – nedospela potraživanja – metod salda’ koji je opisan u narednom tekstu.

Opcije sa okruženja:

1. Štampa

Štampa se ovaj izveštaj u celosti. To znači da se svaki komitent štampa sa svim svojim detaljnim podacima. Podaci se štampaju u dve tabele: tabela dospelih potraživanja sa svim računima i tabela nedospelih potraživanja sa svim računima.

DOSPELA/NEDOSPELA POTRAZIVANJA KUPACA ZA PERIOD: / / DO 14/04/2006

Konto: 20200

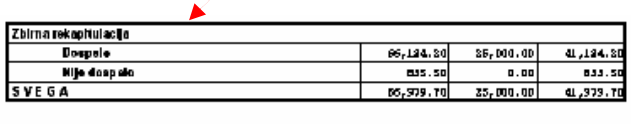
za period dospeca od: / / do 14/04/2006

Iznos veci od: 0.00

Strana: 1

Broj dokumenta	Datum	Valuta	Dat.uplate	Zaduzenje	Uplata	Saldo
001 - Trade Commerce - Tristan						
Dospelo						
	07/05/2006	07/05/2006	07/05/2006	1,000.00	25,000.00	-24,000.00
86-00004	20/03/2006	27/03/2006	/ /	59,000.00	0.00	59,000.00
Ukupno				60,000.00	25,000.00	35,000.00
UKUPNO				60,000.00	25,000.00	35,000.00
102 - STR.KONTING - KRALJEVO						
Dospelo						
77-00007	01/04/2006	08/04/2006	/ /	2,950.00	0.00	2,950.00
Ukupno				2,950.00	0.00	2,950.00
UKUPNO				2,950.00	0.00	2,950.00
103 - KAFANA KUMOVI - BARAJEVO						
Dospelo						
80-00005	28/03/2006	04/04/2006	/ /	2,301.00	0.00	2,301.00
Ukupno				2,301.00	0.00	2,301.00
UKUPNO				2,301.00	0.00	2,301.00
100 - PUTEVI - Koridor 10						
Dospelo						
74-00008	07/04/2006	14/04/2006	/ /	708.00	0.00	708.00
Ukupno				708.00	0.00	708.00
Nije dospelo						
68-00010	14/04/2006	21/04/2006	/ /	265.50	0.00	265.50
71-00009	12/03/2006	01/05/2006	/ /	590.00	0.00	590.00
Ukupno				855.50	0.00	855.50
UKUPNO				1,563.50	0.00	1,563.50
101 - KOMERC TRADE - NOVI SAD						
Dospelo						
89-00003	14/03/2006	21/03/2006	/ /	165.20	0.00	165.20
Ukupno				165.20	0.00	165.20
UKUPNO				165.20	0.00	165.20

Na kraju se štampa zbirna rekapitulacija

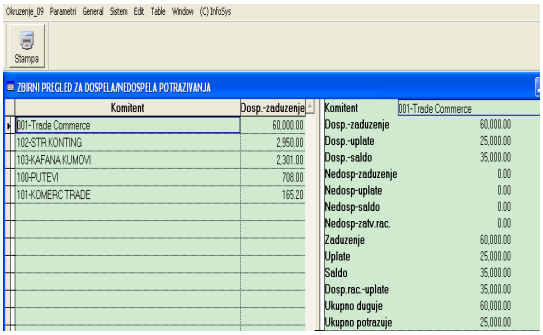
Zbirna rekapitulacija			
Dospelo	66,134.30	25,000.00	41,134.30
Nije dospelo	855.50	0.00	855.50
SVEGA	66,979.70	25,000.00	41,979.70

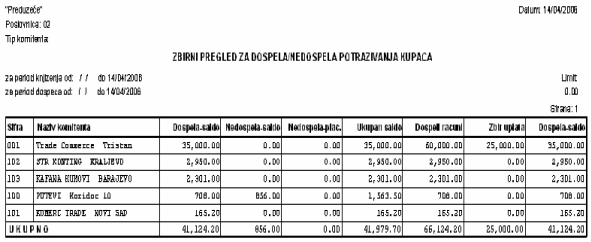
1. Štampa tekućeg komitenta

Štampa se samo jedan, tekući, komitent, odnosno komitent na kome se trenutno nalazi pokazivač sloga ili reda u gornjoj tabeli. Forma štampe je takođe u dve tabele kao što je gore opisano. Ova štampa je pogodna ako želite da štampate izveštaj samo za neke, vama bitne, komitente.

3. Rekapitulacija po komitentima

Ova opcija vam daje zbirni pregled po komitentima koji se sastoji od bitnih podataka: ukupno dospelo, ukupno nedospelo, ukupno saldo, ... Ovaj izveštaj se štampa na standardan način sa okruženja.

"Preduzeće" Datum: 14/04/2006

Poslovnica: 02

Tip komitenta:

ZBIRNI PREGLED ZA DOSPELA/NEDOSPELA POTRAZIVANJA KUPACA

za period knjizenja od: / / do 14/04/2006

za period dospeca od: / / do 14/04/2006

Limit 0.00

Strana: 1

Sifra	Naziv komitenta	Dospelo saldo	Nedospela saldo	Nedospela plac.	Ukupan saldo	Dospeli racuni	Zbir uplata	Dospela saldo
001	Trade Commerce Tristan	35,000.00	0.00	0.00	35,000.00	60,000.00	25,000.00	35,000.00
102	STR KONTING KRALJEVO	2,950.00	0.00	0.00	2,950.00	2,950.00	0.00	2,950.00
103	KAFANA KUMOVI BARAJEVO	2,301.00	0.00	0.00	2,301.00	2,301.00	0.00	2,301.00
100	PUTEVI Koridor 10	708.00	855.50	0.00	1,563.50	708.00	0.00	708.00
101	KOMERC TRADE NOVI SAD	165.20	0.00	0.00	165.20	165.20	0.00	165.20
UKUPNO		41,124.20	855.50	0.00	41,979.70	66,124.20	25,000.00	41,124.20

"Preduzeće" Datum: 14/04/2006

ZBIRNI PREGLED ZA DOSPELA/NEDOSPELA POTRAZIVANJA KUPACA

Za period knjizenja od: / / do: 14/04/2006

Za period dospeca od..: / / do: 14/04/2006

Limit: 0.00

Strana: 1

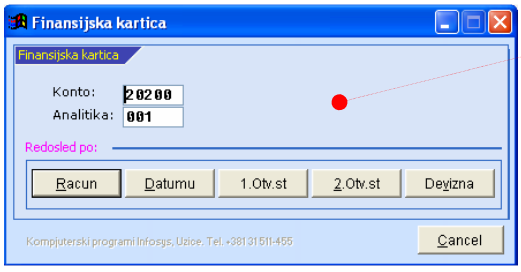
Sifra	Komitent	Saldo		Ukupan saldo	Ukupan promet	
		Dospelo	Nedospelo		Duguje	Potrazuje
001	Trade Commerce, Tristan	35,000.00	0.00	35,000.00	60,000.00	25,000.00
102	STR KONTING, KRALJEVO	2,950.00	0.00	2,950.00	2,950.00	0.00
103	KAFANA KUMOVI, BARAJEVO	2,301.00	0.00	2,301.00	2,301.00	0.00
100	PUTEVI, Koridor 10	708.00	855.50	1,563.50	1,563.50	0.00
101	KOMERC TRADE, NOVI SAD	165.20	0.00	165.20	165.20	0.00
UKUPNO:		41,124.20	855.50	41,979.70	66,979.70	25,000.00

4. Zbirni pregled

Daje ekranski prikaz zbirnih podataka sa ovog izveštaja

5. Kartica komitenta

Standardno prikazuje uslužnu finansijsku karticu. Ovom opcijom možete, nenapuštajući tekući ekranski pregled, pogledati i/ili štampati po želji bilo koju finansijsku karticu. Potom se opet nalazite na tekućem izveštaju.

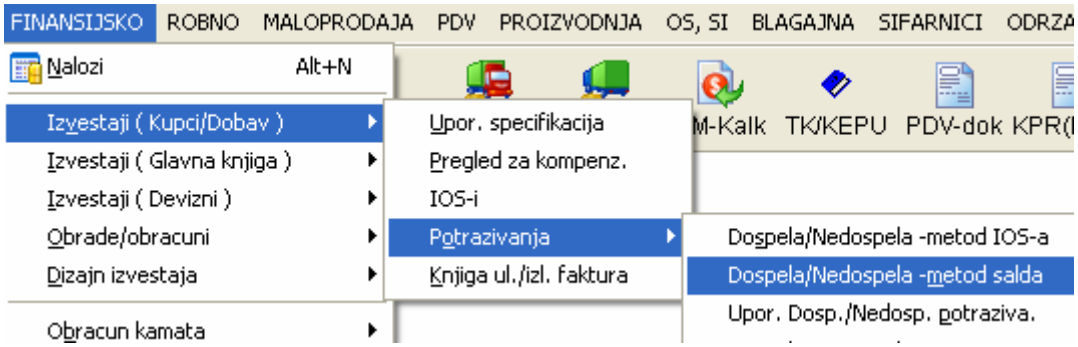
Dijalog za fin. karticu

Tabelarni prikaz fin. kartice

Konto	Kupac	Datum	Br.dok	VP	Duguje	Potrazuje	Dpo	Valuta	Br_naloga	Posl	Sektor	Opis
20200	001	07/03/2006		10	0.00	10,000.00	07/03/2006	07/03/2006	919191		002	
20200	001	07/03/2006			1,000.00	15,000.00	07/03/2006	07/03/2006	919191		002	
20200	001	07/03/2006	21312313	1002	0.00	10,000.00	07/03/2006	07/03/2006	100307		002	1002-00
20200	001	07/03/2006	21312313	10	0.00	-10,000.00	07/03/2006	07/03/2006	919191		002	
20200	001	20/03/2006	86-00004	6002	59,000.00	0.00	20/03/2006	27/03/2006	600320	51	001	

4.1.4.2. Dospela – nedospela - metod salda

[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/Potraživanja/Dospela-nedospela-metod salda]

Pogledati u odeljku paramatera ovog uputstva definiciju metode salda. Ovaj metod se zove ‘metod salda’ jer su dospeli i nedospeli računi, selektovani na ovakav način, baš oni koji u sumi čine saldo duga po kartici komitenta. Dospela – nedospela potraživanja po metodi salda se koriste kada korisnik nije siguran da li je u celosti ispunio princip IOS-a odnosno povezivanja po identičnom sadržaju podatka ‘broj dokumenta’. U praksi je ovo čest slučaj. Naše preduzeće je iz tog razloga i napravilo ovu metodu kako korisnici ne bi bili uskraćeni za ovaj izveštaj čak i kada nemaju dobre preduslove za njega. Dakle, korisnici ove metode mogu biti svi oni koji ne povezuju uplate za račune po strogim pravilima, a žele kvalitetan izveštaj na temu dospelih i nedospelih potraživanja.

Izveštaj se sastoji iz dve tabele. Gornja prikazuje stanje komitenta u zbiru razvrstano po dospelom, nedospelom i ukupnom saldu. Donja tabela pokazuje za tekućeg komitenta iz gornje tabele detaljne podatke o dospelim i nedospelim računima. Znači prikazuje se svaki račun koji je dospeo i nedospeo sa svojim iznosom, datum i valutom dospeća. Na prethodnim slikama su prikazane glavne forme dijaloga, tabelarnih pregleda i štampi.

Napomena:

Ovaj izveštaj neće funkcionisati ispravno ako nisu ispunjeni osnovni principi aktive i pasive u knjigovodstvu kupaca i dobavljača. Na primer, ako kartica kupca ima potražni saldo, ili ako kartica dobavljača ima dugovni saldo.

Opcije sa okruženja:

1. Štampa

   Štampa se ovaj izveštaj u celosti. To znači da se svaki komitent štampa sa svim svojim detaljnim podacima. Podaci se štampaju u dve tabele: tabela dospelih potraživanja sa svim računima i tabela nedospelih potraživanja sa svim računima. Na kraju se štampa kratka rekapitulacija odnosno ukupno dospelo i nedospelo.

2. Štampa tekućeg komitenta

   Štampa se samo jedan, tekući, komitent, odnosno komitent na kome se trenutno nalazi pokazivač sloga ili reda u gornjoj tabeli. Forma štampe je takođe u dve tabele kao što je gore opisano. Ova štampa je pogodna ako želite da štampate izveštaj samo za neke, vama bitne, komitente.

3. Rekapitulacija po komitentima

Ova opcija vam daje zbirni pregled po komitentima koji se sastoji od bitnih podataka: ukupno dospelo, ukupno nedospelo, ukupno saldo, ukupno duguje, ukupno potražuje. Primetite da se na ovom izveštaju prikazuje i ukupan promet komitenta. To je podatak koji može biti od koristi jer daje uvid, osim duga, i koliki je promet obavljen sa tim komitentom. Na taj način dva komitenta koji imaju isti dospeli dug ne moraju za vas bitni jednaki u razmatranju jer ste na primer sa jednim uradili mnogo veći promet nego sa drugim. Ovaj izveštaj se štampa na standardan način sa okruženja.

4. Zbirni pregled

Daje ekranski prikaz zbirnih podataka sa ovog izveštaja

5. Kartica komitenta

Standardno prikazuje uslužnu finansijsku karticu. Ovom opcijom možete, ne napuštajući tekući ekranski pregled, pogledati i/ili štampati po želji bilo koju finansijsku karticu. Potom se opet nalazite na tekućem izveštaju.

4.1.4.3. Uporedna dospela – nedospela potraživanja

[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/Potraživanja/Uporedna dospela-nedospela]

Ovaj izveštaj prikazuje dospela – nedospela potraživanja komitenta gde se komitent posmatra uporedno kao kupac i kao dobavljač i gde se prikazuje rezultujući dospeli saldo. Ako je taj saldo negativan znači da se komitentu duguje, a ako je taj saldo pozitivan znači da komitent duguje. Ovaj izveštaj tretira sva konta kupaca, dobavljača i avansa koja su navedena u listama konta koje se nalaze u parametrima finansijskog naloga pod opcijom [FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Parametri].

Forma izveštaja je prikazana na sledećoj slici.

Tabelarna forma

Komitent	Komitent	Kupac dospelo	Kupac nedospelo	Dobav. dospelo	Dobav. nedospelo
		0.00	0.00	1,737,040.00	0.00
101	KOMERC TRADE	165.20	0.00	745,980.00	0.00
102	STR KONTING	2,950.00	0.00	48,980.00	0.00
103	KAFANA KUMOVI	2,301.00	0.00	3,000.00	0.00
100	PUTEVI	708.00	855.50	7,605,309.03	0.00
001	Trade Commerce	35,000.00	0.00	2,360,000.00	0.00

Štampana forma

"Preduzeće" Datum: 14/04/2006

ZBIRNI UPOREDNI PREGLED ZA DOSPELA/NEDOSPELA POTRAZIVANJA

za period knjizenja od: / / do 14/04/2006
za period dospeca od: / / do 14/04/2006

Limit: 0.00

Strana: 1

Sifra	Naziv komitenta	Kupac		Dobavljač		Dospelo saldo	Nedospelo saldo
		dospelo	nedospelo	dospelo	nedospelo		
		0.00	0.00	1737,040.00	0.00	-1737,040.00	0.00
101	KOMERC TRADE NOVI SAD	165.20	0.00	745,980.00	0.00	-745,814.80	0.00
102	STR KONTING KRALJEVO	2,950.00	0.00	48,980.00	0.00	-46,030.00	0.00
103	KAFANA KUMOVI BADAJEVO	2,301.00	0.00	3,000.00	0.00	-699.00	0.00
100	PUTEVI Koridor 10	708.00	855.50	7605,309.03	0.00	-7604,601.03	855.50
001	Trade Commerce Trisma	35,000.00	0.00	2360,000.00	0.00	-2325,000.00	0.00
UKUPNO		41,124.20	855.50	12500,309.03	0.00	******,***.**	855.50

Gornja tabela prikazuje stanje komitenta u zbiru razvrstano po dospelom, nedospelom i ukupnom saldu. Donja tabela pokazuje za tekućeg komitenta iz gornje tabele detaljne podatke o dospelim i nedospelim računima. Znači prikazuje se svaki račun koji je dospeo i nedospeo sa svojim iznosom, datum i valutom dospeća.

4.1.4.4. Dospela po periodima

[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/Potraživanja/Dospela po periodima]

Nekada nije dovoljno samo znati kolika su dospela potraživanja. Dva kupca mogu imati isti dospeli dug, ali prvi to duguje u zadnjih nekoliko dana, a drugi više meseci. Vama je onda značajno da imate uvid u starost dospelog duga. Ovaj izveštaj upravo to prikazuje tako što podatke o dospelom dugu razvrstava u 5 kolona po njegovoj starosti, kako je prikazano na sledećoj slici.

Dospela potraživanja po periodima starosti duga: 14/04/2006

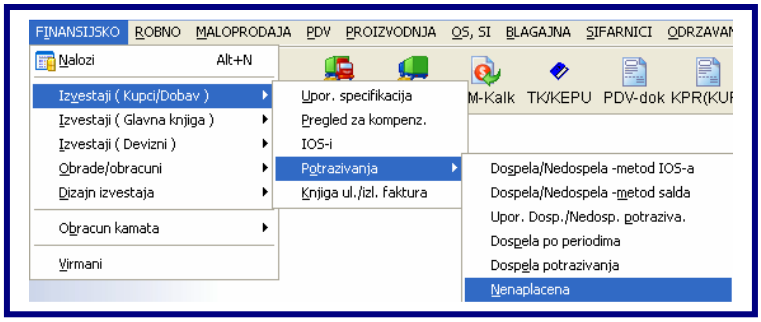
Strana: 1

Šifra	Naziv	do 30 dana	30-60 dana	60-90 dana	90-120 dana	120-180 dana	Dospeli saldo	Ukupno saldo
001	Trade Commerce Tristan	35,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	35,000.00	35,000.00
102	STR KONTING KRALJEVO	2,950.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,950.00	2,950.00
103	KAFANA KUMOVI BARAJEVO	2,301.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,301.00	2,301.00
100	PUTEVI Koridor 10	708.00	0.00	0.00	0.00	0.00	708.00	1,563.50
101	KOMERC TRADE NOVI SAD	165.20	0.00	0.00	0.00	0.00	165.20	165.20
UKUPNO:		41,124.20	0.00	0.00	0.00	0.00	41,124.20	41,979.70

4.1.4.5. Nenaplaćena potraživanja

[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/Potraživanja/Nenaplaćena]

Izveštaj o nenaplaćenim potraživanjima daje informacije o računima iz zadatog perioda koji nisu naplaćeni u zadatom roku. Pri tome se zadaje i period dospeća obaveza, kao i krajnji datum za uplate. Na primer, ako se izveštaj traži zbog prenosa na sumljiva i sporna potraživanja za šestomesečni obračun period knjiženja treba zadati do 30.06. tekuće godine, koje nisu naplaćene u roku od 60 dana, što znači da period dospeća treba da je do 01.05. tekuće godine. Uplate se mogu zaključiti i sa nekim datumom posle 30.06., ako su sigurno proknjižene sve uplate kupaca sa tim datumom.

Izveštaj se može dobiti za sve komitente, zadatog komitenta, komitente iz zadatog opsega šifara ili izabrane komitente iz spiska.

Izveštaj se dobija na ekranu u obliku tabele čiji svaki red sadrži podatke o jednom računu za (od) jednog komitenta.

Dugme Opcije daje dodatni dijalog.

Ukoliko preduzeće ima više poslovnica izveštaj se može dati za konkretnu poslovnicu ili za sve poslovnice (u tom slučaju se polje "Poslovnica" ostavlja prazno, kao i u slučaju da preduzeće nema poslovnice). Analogno vazi i za sektor.

Izveštaju se može dodeliti željeni naslov, a može se štampati u dve forme: skraćenoj (bez međuzbirova po komitentima) i punoj.

Na raspolaganju su sledeće dodatne opcije na okruženju

1. Štampa izveštaja

2. Rekapitulacija po komitentima

   Daje zbirni pregled po komitentima za sve njihove račune sa pregleda. Ovaj pregled se može odštampati. (Opcija iz njegovog lokalnog menija)

3. Rekapitulacija po poslovnicama

   Daje zbirni pregled po poslovnicama za sve račune sa pregleda. Ovaj pregled se može odštampati. (Opcija iz njegovog lokalnog menija)

4. Zbirni pregled

   Daje ukupan iznos nenaplaćenih potraživanja na pregledu.

5. Prenos na sumnjiva i sporna potraživanja

   Automatski se formira finansijski nalog sa zadatim brojem i datumom knjiženja koji za označene račune pravi po 2 stava. Prvi stornira neplaćeni deo računa na zadatom kontu kupca, a drugi ga upisuje na konto za sumnjiva i sporna potraživanja.

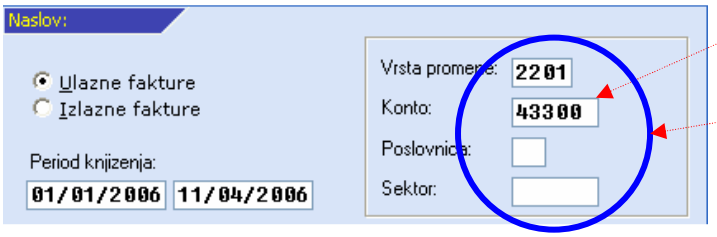
6. Kartica komitenta

   Detaljnije u opciji [FINANSIJSKO/Nalozi].

4.1.5. Knjiga ulazno-izlaznih faktura

[FINANSIJSKO/Izveštaji (kupci-dobav)/Knjiga ulazno-izlaznih faktura]

Knjiga ulaznih – izlaznih faktura koja se dobija ovom opcijom u programu nije knjiga namenjena za poreske evidencije, već za internu upotrebu. Kao takva ova knjiga ima komercijalni karakter i prikazuje neke značajne podatke o fakturama kao što su broj fakture, datum, iznos, plaćeno, kašnjenje, ... U osnovnom dijalogu se bira pored ostalog konto kojim se određuje da li se žele prikazati kupci ili dobavljači ili avansi. Izveštaj se dobija na bazi podataka koji su u finansijskom knjigovodstvu.

Primetite u dijalogu da je moguće postaviti još neke filtere (vrsta promene, poslovnica, sektor, period, neke komitente, ...)

Ovaj izveštaj, u suštini, sadrži podatke kao i finansijska kartica, s'tim što se podaci o plaćanju prikazuju u istom redu sa računom pod uslovom da je uplata povezana za račun po broju dokumenata. Ovakva forma je možda nekim korisnicima bliža kada žele pratiti kartice komitenata (kupaca - dobavljača). Obično su to korisnici kojima je knjigovodstvo strana ili neprikladna materija. Međutim, napominjemo da i oni moraju naučiti bar nekoliko konta koja se odnose na kupce i dobavljače. Najčešće su to dva konta.

Korisnici kojima je termin 'KONTO' stran iz nekih razloga, ne treba da to smatraju za problem jer je potrebno da nauče samo jedan ili dva konta (zavisno od prirode posla), a da pri tom pojam konta doživljavaju kao šifra evidencije; tada bi, na primer, 20200 bila šifra evidencije kupaca, a 43300 šifra evidencije dobavljača (u budžetskom knjigovdstvu 122111 ili 252111).

Ovaj izveštaj se prikazuje u tabeli. Sa okruženja se može štampati. Forma štampe ovog izveštaja je sledeća,

KNJIGA ULAZNIH FAKTURA

za period od: 01/01/2006 do 11/04/2006

Strana: 1

Datum	Nalog	Šifra i naziv poslovnog partnera	Mesto	Br.dokumenta	Iznos	Placeno	Dat.dospeca	Valuta	Kas.	Neplaceno
06/03/2006	220306	100 PUTEVI	Koridor 10	123	7729.00	0.00	/ /	06/03/2006	0	7729.00
10/03/2006	220310			321321	944000.00	0.00	/ /	10/03/2006	0	944000.00
10/03/2006	220310	100 PUTEVI	Koridor 10	698	28500.00	0.00	/ /	10/03/2006	0	28500.00
15/03/2006	220315				800040.00	0.00	/ /	15/03/2006	0	800040.00
15/03/2006	220315	100 PUTEVI	Koridor 10	693	16000.00	0.00	/ /	15/03/2006	0	16000.00
22/03/2006	220322	100 PUTEVI	Koridor 10		5900.00	0.00	/ /	22/03/2006	0	5900.00
25/03/2006	220325	102		456	7080.00	0.00	/ /	25/03/2006	0	7080.00
26/03/2006	220326	102			6500.00	0.00	/ /	26/03/2006	0	6500.00
27/03/2006	220327	101		123	5000.00	0.00	/ /	27/03/2006	0	5000.00
30/03/2006	220330	103		753	3000.00	0.00	/ /	01/04/2006	0	3000.00
30/03/2006	220330	100 PUTEVI	Koridor 10	147	1180.00	0.00	/ /	01/04/2006	0	1180.00
30/03/2006	220330	101		159	14400.00	0.00	/ /	01/04/2006	0	14400.00
02/04/2006	220402	101		SP	18580.00	0.00	/ /	05/04/2006	0	18580.00
03/04/2006	220403	002 STR KONTING	KRALJEVO	123	6372.00	0.00	/ /	03/04/2006	0	6372.00
03/04/2006	220403	003 KAFANA KUMOVI	BARAJEVO	789	94400.00	0.00	/ /	03/04/2006	0	94400.00
UKUPNO					1958681.00	0.00				1958681.00

Većina izveštaja iz evidencije kupaca i dobavljača se može dobiti i korišćenjem opcije **Supervisor**. Ova opcija se posebno preporučuje svima onima koji koriste program samo u domenu izveštaja jer ih tako na jednostavan način mogu dobiti ne ulazeći u sadržaj meni sistema programa.

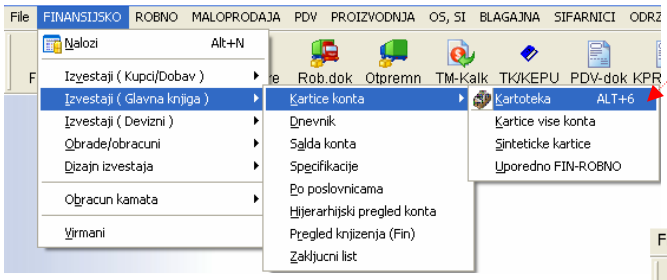
4.2. Glavna knjiga

4.2.1. Finansijska kartica

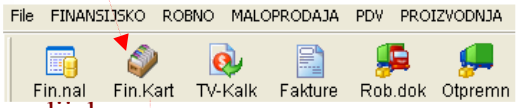
4.2.1.1. Kartoteka

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Kartoteka]

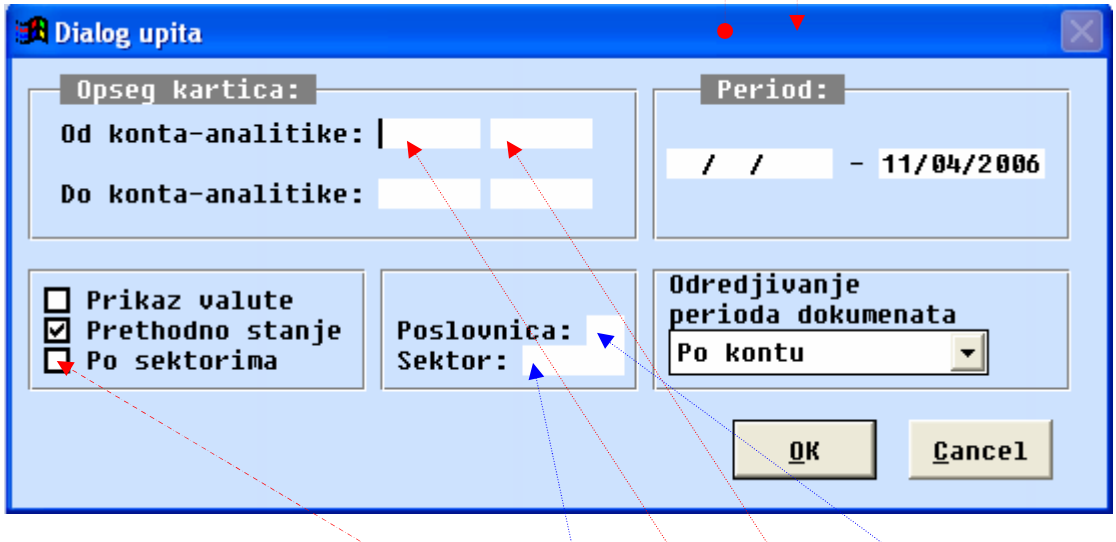
Finansijska kartica hronološki prikazuje sve promene jednog konta. Pri tom se misli na analitički konto. To znači da je kartica prikaz konta i analitike (ukoliko postoji analitika tog konta). Finansijska kartica je osnovni, detaljni, analitički izveštaj koji se najčešće koristi i kao takav ovde će biti detaljno opisan.

Poziv opcije u meniju je prikazan na slici. Naziv opcije je 'Kartoteka' jer se mogu pregledati više kartica o čemu će biti reči.
Fin. kartica se može pozvati i iz toolbar-a, što je lakše.

Kada ste pozvali opciju Finansijska kartica dobija se dijalog.

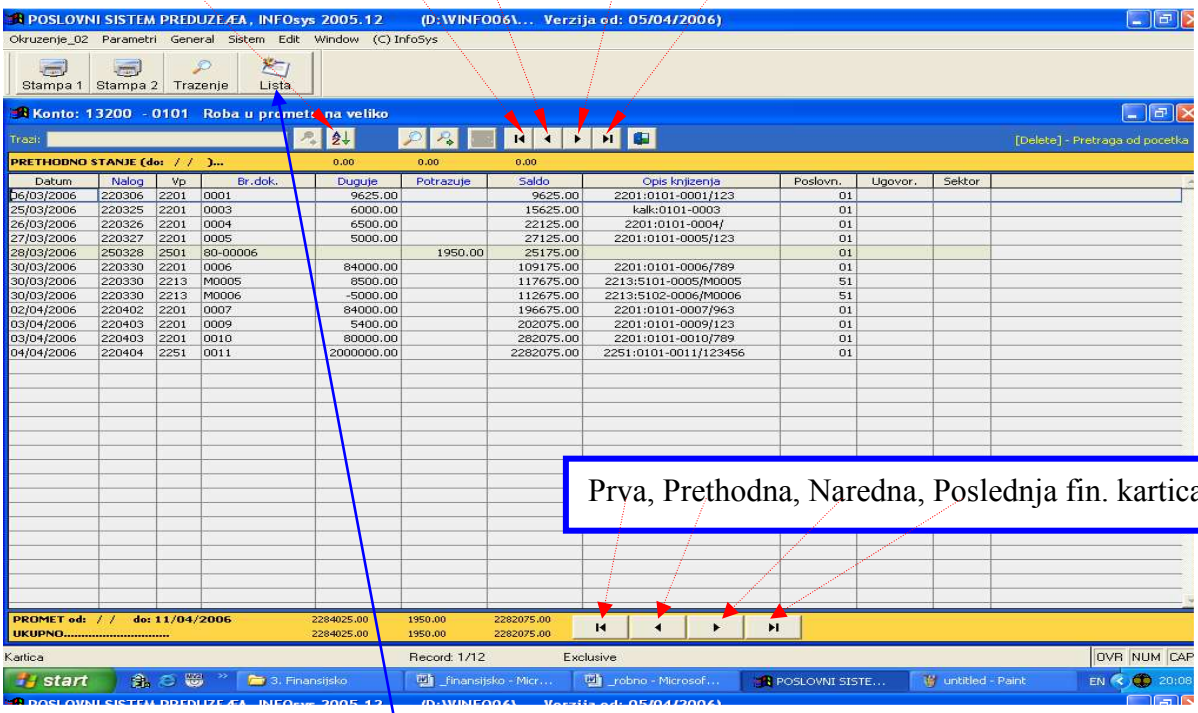

Ako zadajete samo jednu karticu dovoljno je uneti konto i analitiku u prva dva polja. Ako želite celu karticu onda ne morate unositi period. Najčešće se posle unosa konta i analitike klikom na OK dobije kartica. Ostala polja na dijalogu vam omogućavaju dodatne filtere koji se ređe koriste. **Na primer**, ako želite da vidite fin.karticu samo za jednu poslovnicu treba da je unesete, ili ako želite karticu za određeni sektor takođe ga unesite. Preporučujemo vam da to sami probate ukoliko imate potrebu.

Ipak, postoji jedna važna osobina kada se radi o prikazu po sektoru. Kada konto i analitika imaju razne sektore, i kada se želi sektor smatrati kao subanalitika što znači da želimo prikaz fin. kartice po svakom sektoru posebno, onda treba uključiti indikator 'Po sektoru'. Program će tada prikazati karticu zadatog konta i analitike za prvi sektor, a potom se može jednostavnom komandom (CTRL – <strelica nadole>) preći na sledeću karticu (sledeći sektor), i tako dalje…Posle tastera OK dobija se fin. kartica u formi tabele kao što je prikazano na slici.

Sortiranje

Prva, Prethodna, Naredna, Poslednja stavka fin. kartice

Prva, Prethodna, Naredna, Poslednja fin. kartica

Obratite pažnju na opciju „Lista“ kojom je moguće prikazati i štampati više ili sve kartice odjednom. Često korisnici imaju potrebu da štampaju sve finansijske kartice. Tada u osnovnom dijalogu ne treba da unesu nijedan konto, samo OK, potom „Lista“ i dobiće tabelarni prikaz koji se može štampati.

Konto	Opis	Anal.	Firma	Sektor	Duguje	Potrazuje	Saldo	x
13440		5102				711425.59	-711425.59	x
13490		5101				1284.74	-1284.74	x
13490		5102				355264.41	-355264.41	x
20200	Kupci u zemlji	0001	PREHRANA d.o.o.		177901.52	154000.00	23901.52	x
20200	Kupci u zemlji	0100	STR JABUKA		302134.75	202000.00	100134.75	x
20200	Kupci u zemlji	0101	OLIVEX		101565.08	30000.00	71565.08	x
20200	Kupci u zemlji	0102	KONSALTING		134298.00	113000.00	21298.00	x
20200	Kupci u zemlji	1004	SUR ROMANSA		54066.50	31000.00	23066.50	x
20200	Kupci u zemlji	1008	BIRO SERVIS		4380.21		4380.21	x
20300	Kupci u inostranstvu	0103	EXPO-LINE		67298.40		67298.40	x
24100	Tekuci (poslovni) racuni				3929300.00	1770000.00	2159300.00	x
24190	Tekuci racun - prelazni kor				140920.00		140920.00	x
24190		01				8000.00	-8000.00	x
24190	Tekuci racun - prelazni kor	5101			2700.00	4300.00	-1600.00	x
24300	Blagajna-zarade i naknade	01			9180.00	4500.00	4680.00	x
27000	Porez na dod.vred.u primlj				1171243.15		1171243.15	x
27000		0321			3660.82		3660.82	x
27100	Porez na dod.vred.u primlj				3723.91		3723.91	x
43000	Primljeni avansi,depoziti i k	0102	KONSALTING		70000.00		70000.00	x
43300	Dobavljaci u zemlji	0001	PREHRANA d.o.o.		50000.00	357612.57	-307612.57	x
43300	Dobavljaci u zemlji	0002	BIS KOMERC d.o.o.		20000.00	95539.05	-75539.05	x
43300	Dobavljaci u zemlji	0003	PIVARA "APATIN"			83704.34	-83704.34	x
43300	Dobavljaci u zemlji	0004	PROBEKOM			32096.00	-32096.00	x
43300	Dobavljaci u zemlji	0005	FER TRADE d.o.o.			732645.20	-732645.20	x
43300	Dobavljaci u zemlji	0006	TERRA COMMERCE		350000.00	891012.67	-541012.67	x
43300	Dobavljaci u zemlji	0007	WEGGY TEHNO		650000.00	754020.00	-104020.00	x

FINANSIJSKA KARTICA za period: / / - 05/10/2006

DATUM	VALUTA	NALOG	VP	UGOVOR	DOKUMENT	POSL	OPIS KNJIZENJA	DUGUJE	POTRAZUJE	SALDO
01/03/06	01/03/06	250301	2501		92-00002	01		0.00	128700.00	-128700.00
01/08/06	01/08/06	250401	2501		83-00005	01		0.00	165480.00	-294180.00
29/08/06	29/08/06	250829	2501		68-00010	01		0.00	104000.00	-398180.00
30/08/06	30/08/06	250830	2501		77-00007	01		0.00	36400.00	-434580.00
30/08/06	30/08/06	250830	2501		74-00008	01		0.00	46150.00	-480730.00
30/08/06	30/08/06	250830	2501		71-00009	01		0.00	7860.00	-488590.00
30/08/06	30/08/06	250830	2501		62-00012	01		0.00	3723.60	-492313.60
Promet u periodu od: / / do: 05/10/2006								0.00	492313.60	-492313.60

Konto.....: 60200 Prih.od prod.robe na domacem trzistu
Analitika: 010201

FINANSIJSKA KARTICA za period: / / - 05/10/2006

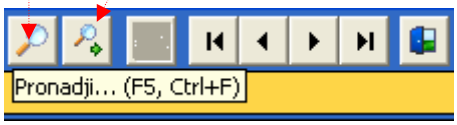
DATUM	VALUTA	NALOG	VP	UGOVOR	DOKUMENT	POSL	OPIS KNJIZENJA	DUGUJE	POTRAZUJE	SALDO
29/08/06	29/08/06	250829	2501		68-00010	01		6240.00	0.00	6240.00
30/08/06	30/08/06	250830	2501		74-00008	01		3230.50	0.00	9470.50
30/08/06	30/08/06	250830	2501		62-00012	01		11.56	0.00	9482.06
Promet u periodu od: / / do: 05/10/2006								9482.06	0.00	9482.06

Konto.....: 60200 Prih.od prod.robe na domacem trzistu
Analitika: 5101

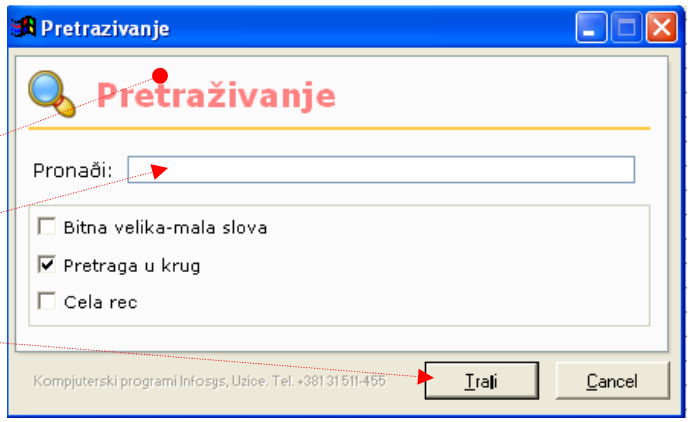
FINANSIJSKA KARTICA za period: / / - 05/10/2006

DATUM	VALUTA	NALOG	VP	UGOVOR	DOKUMENT	POSL	OPIS KNJIZENJA	DUGUJE	POTRAZUJE	SALDO
01/09/06	01/09/06	470901	4704		P0131	51		137.29	900.00	-762.71
01/09/06	01/09/06	200901	2002		Pazara 31.08.2006	01	-0002:	180.00	1180.00	-1762.71
02/09/06	02/09/06	470902	4704		P0902	51		274.58	1800.00	-3288.13
Promet u periodu od: / / do: 05/10/2006								591.87	3880.00	-3288.13

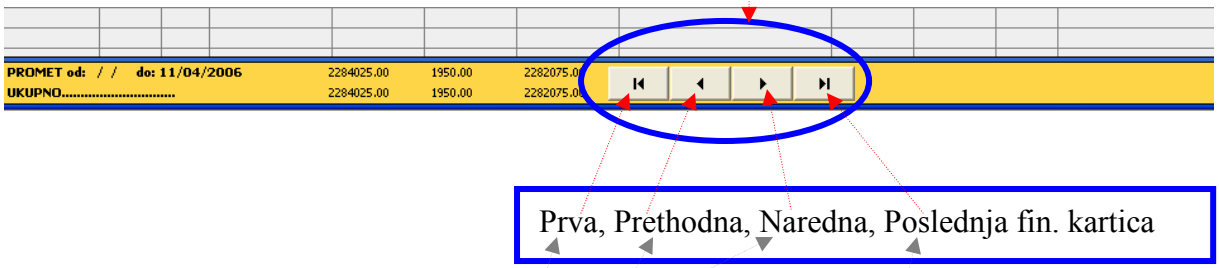
Traženje na fin. kartici može da bude veoma korisno kada se radi o velikoj kartici i kada nije lako drugačije pronaći željenu stavku. Može se aktivirati i komandom sa tastature pritiskom na F5. Traženje sledećeg podatka je nastavak traženja po zadnjoj zadatoj reči i može se sa tastature aktivirati komandom CTRL-<donja strelica>.

Prilikom zadavanja komande za pretraživanje unutar fin. kartice dobija se sledeći dijalog. Treba ukucati sadržaj koji tražite i dugme Traži.

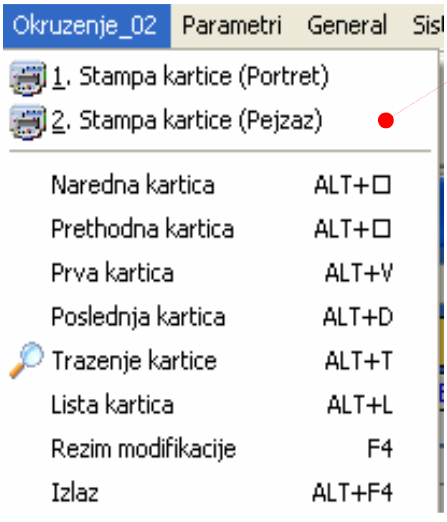
Skrećemo pažnju korisnicima da imaju mogućnost da lako mogu da pogledaju narednu ili sledeću karticu. Za to postoje posebne komande na dnu fin. kartice, ali se mogu pozivati i sa tastature kombinacijom tastera CTRL-<strelica nadole>.

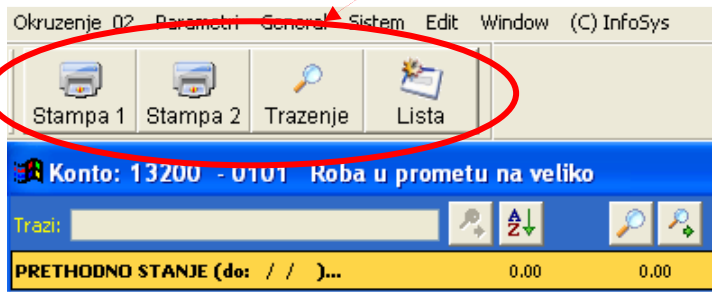
Navešćemo jedan primer.

Ako želite da pregledatE uzastopno više fin. kartica kupaca potrebno je da na osnovnom dijalogu zadate konto kupca i šifru kupca, potom OK. Dobićete tu karticu ukoliko postoji. Ako potom kliknete Narednu karticu dobićete fin. karticu sledećeg kupca (po šifri) .. i tako dalje. Analogno tome, klikom na Prethodna se vraćate karticu po karticu unazad. Ako ste na osnovnom dijalogu zadali opseg fin. kartica onda klikom na Poslednja dobijate poslednju karticu iz opsega, analogno je i sa Prvom karticom.

Na okruženju fin. kartice imamo nekoliko opcija

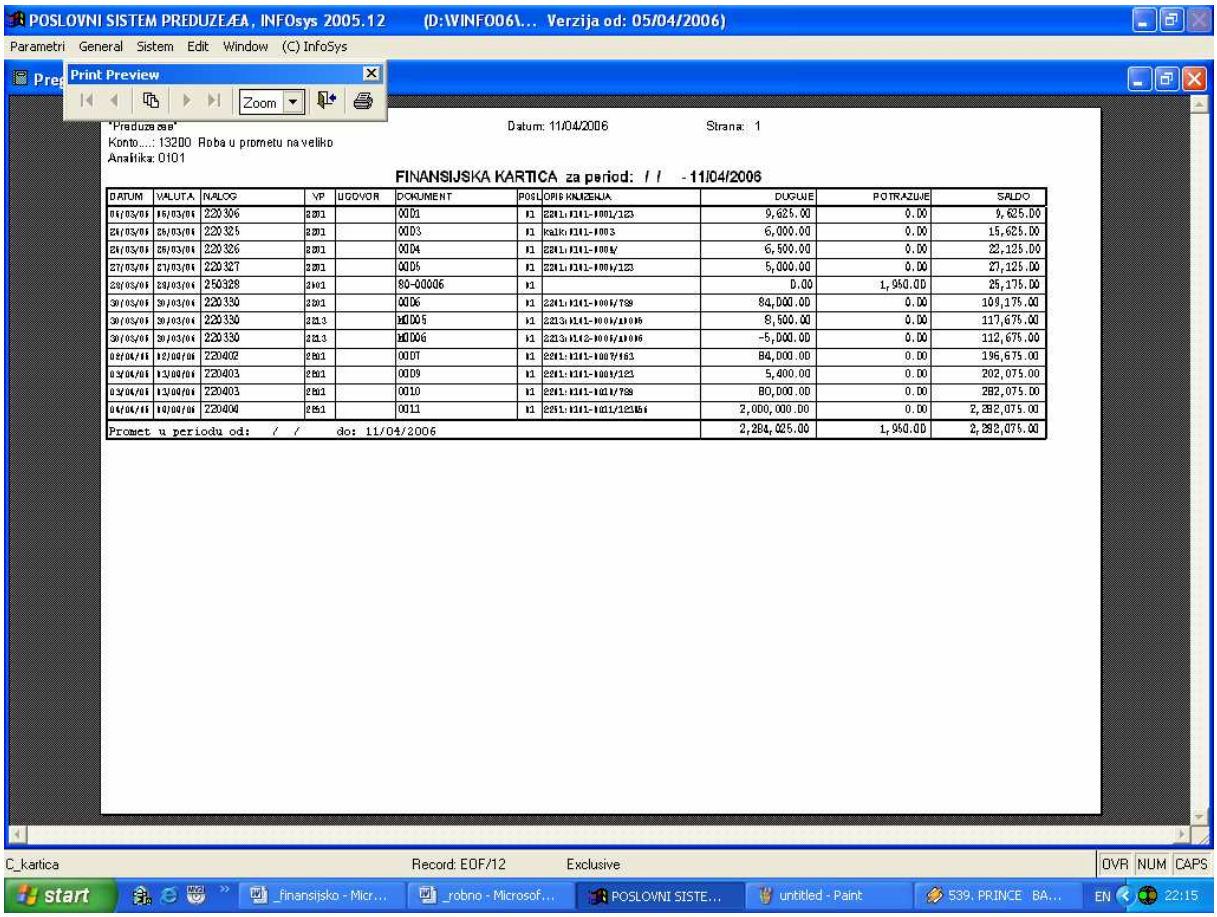
Neke od njih se mogu pozvati i sa toolbar-a kao što se vidi na slici.

Na toolbar-u se nalaze dve forme štampe: portret i pejzaž. Dalje imamo opciju za Traženje koja traži željenu fin. karticu u okviru unapred zadatog opsega kartica na osnovnom dijalogu. Lista kartica je opcija koja omogućava de se odjednom dobije lista svih fin. kartica iz zadatog opsega i da se kao takva štampa. Na taj način možete odjednom štampati sve željene fin. kartice. Ova opcija je posebno korisna kod korisnika koji posle zatvaranja knjiga na kraju godine žele štampati sve fin. kartice.

Primetite na Okruženju fin. kartice da postoji opcija 'Režim modifikacije'. To znači da se odavde može ući u tekuću fin. karticu sa privilegijama mogućnosti modifikacije. To je vrlo korisno kada se želi ući u karticu komitenta (kupca - dobavljača) da bi se vršilo povezivanje uplata za račun (prekucavanjem broja dokumenta), ako to nije rađeno prilikom knjiženja izvoda. U žargonu se ovaj postupak još zove i „čišćenje kartica". Kada se nalazite u fin. kartici u režimu modifikacije postoji olakšan način da se vrši povezivanje uplata za račun opcijama koje su dostupne na okruženju, a koje se nazivaju 'Uzmi broj dokumenta – ALT-2', 'Spusti broj dokumenta – ALT-3'. O ovome će biti detaljnije reči u odeljku o primerima.

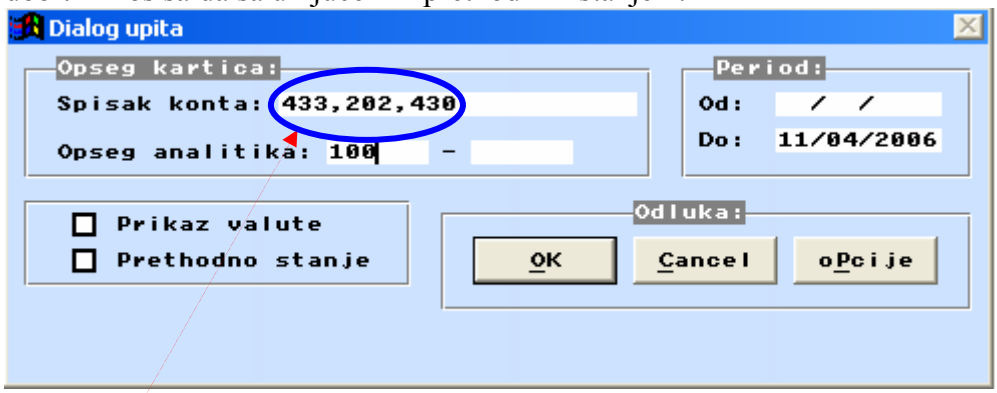
Primer igleda štampane finansijske kartice.

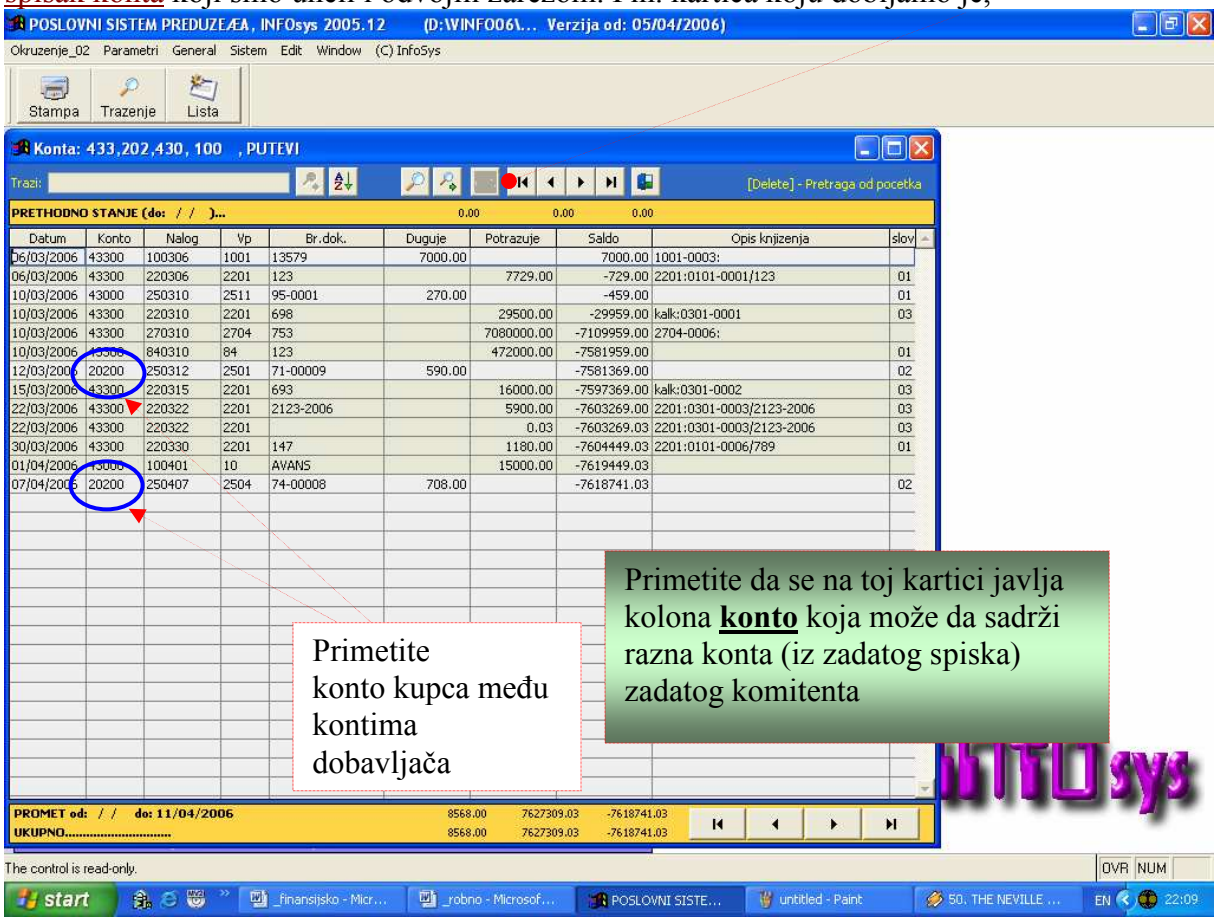
4.2.1.2. Kartica više konta

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Kartice konta/Kartice više konta]

Zadaje se spisak konta razdvojenih zarezom i opseg analitika, datumski period, indikatori "Prikaz valute" i "Prethodno stanje". Indikator "Prethodno stanje" se postavlja ako se želi dobiti iznos salda sa uključenim prethodnim stanjem.

Na ovom primeru želimo da dobijemo objedinjenju fin. karticu koja sadrži više konta odnosno spisak konta koji smo uneli i odvojili zarezom. Fin. kartica koju dobijamo je,

4.2.1.3. Sintetička kartica

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Kartice konta/Sintetička kartica]

Sinteticka kartica se dobija za izabrani konto na nivou od 1 do 12 cifara. Zadaje se datumski period i eventualna poslovnica, ako preduzeće ima poslovnice i želi da dobije izveštaj za konkretnu poslovnicu. Kartica se može dobiti grupisano po danima, dekadama, mesecima, kvartalima ili zbirno za ceo period. U svakom slučaju, moguće je izvrsiti dodatno grupisanje po broju naloga. Dobijeni izveštaj se može, po zahtevu, odštampati.

Period	NALOG	Duguje	Potrazuje	Saldo
06/03/2006		7,000.00	7,729.00	-729.00
07/03/2006		7,000.00		7,000.00
10/03/2006			8,525,500.00	-8,525,500.00
12/03/2006			118,000.00	-118,000.00
15/03/2006			816,040.00	-816,040.00
22/03/2006			5,900.03	-5,900.03
25/03/2006			7,080.00	-7,080.00
26/03/2006			6,500.00	-6,500.00
27/03/2006			5,000.00	-5,000.00
30/03/2006			643,980.00	-643,980.00
02/04/2006			18,580.00	-18,580.00
03/04/2006			110,211.99	-110,211.99
04/04/2006			2,366,200.00	-2,366,200.00

Sintetička kartica u suštini znači da se zadati konto sintetizuje (sabira) na nivo perioda koji se izabere (dan, dekada, mesec, kvartal, ceo period) i kao takav prikazuje hronološki.

Na gornjoj slici je prikazan konto 433 po danima. Tu vidimo koliki je promet tog konta u svakom danu.

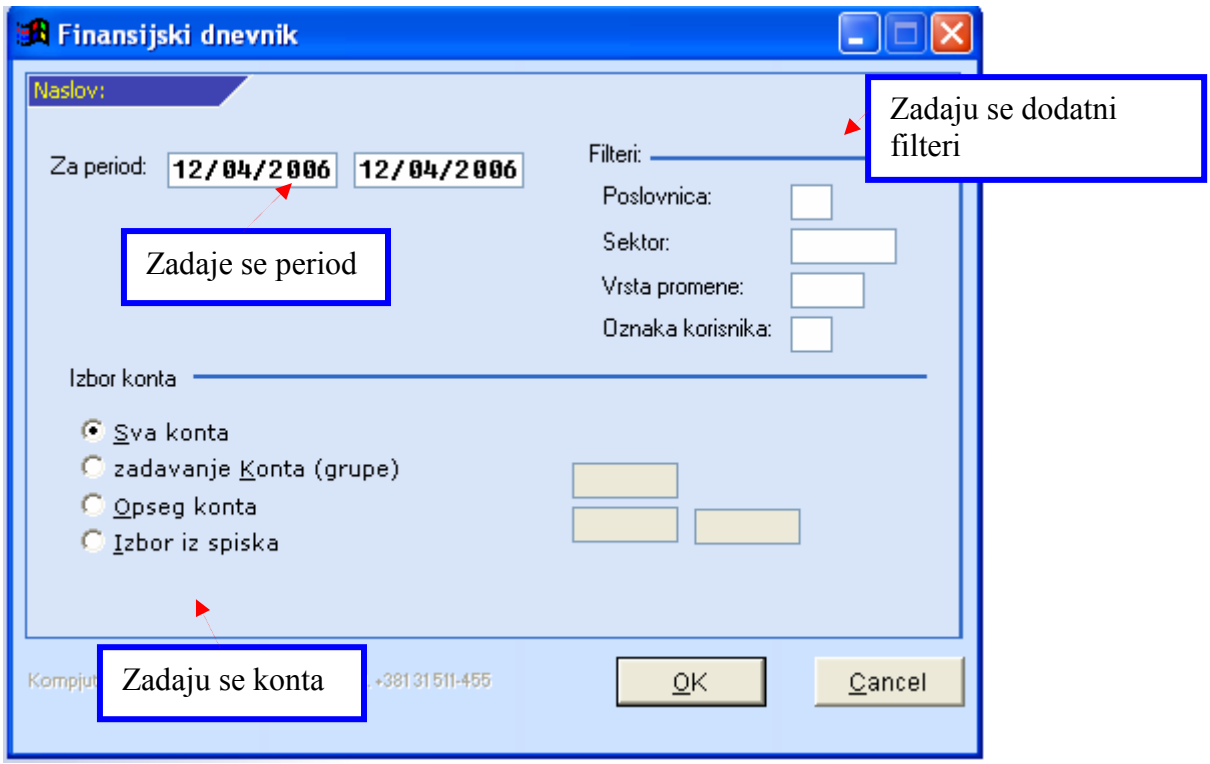
Sintetička kartica je, dakle, izveštaj što znači da se automatski izvodi iz analitičke kartice, što dalje znači da se kao takva ne unosi. To je u skladu sa osnovnim konceptom programskog segmenta ‘finansijsko’ knjigovodstvo u kome je rečeno da se samo knjiži analitika, a da se sintetika dobija u različitim formama izveštaja.

Sintetička kartica može u nekim situacijama biti veoma korisna kada se želi pregledati stanje konta po zadatom vremenskom periodu (danu, dekadi, mesecu, kvartalu) jer to može pokazivati određeni trend u vremenu.

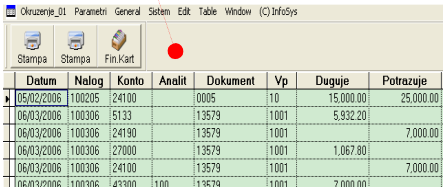
4.2.2. Finansijski dnevnik

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Dnevnik]

Finansijski dnevnik je pregled svega što je proknjiženo u finansijsko knjigovodstvo pod zadatim uslovima. Uslovi se zadaju na osnovnom dijalogu kako je to prikazano na donjoj slici.

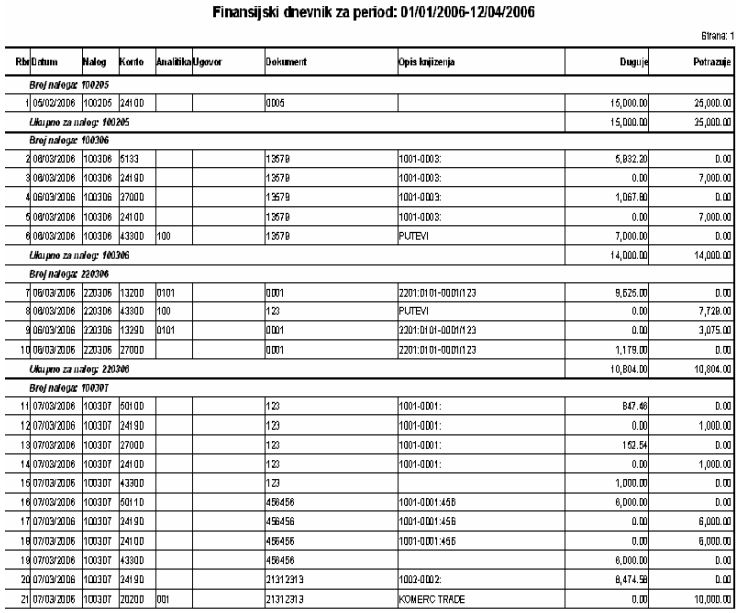

Ukoliko se želi pregled dnevnog knjiženja zadaje se period od jednog dana. Zadavanje perioda je inače proizvoljno. Pod upitom Filteri možete ograničiti pregled na zadatu poslovnicu, ili zadat sektor, ili zadatu vrstu promene. To može biti veoma korisno kada želite dobiti neke preglede koje vam služe za kontrolu. Na primer, želite da pregledate šta je sve proknjiženo pa osnovu trebovanja (zadajete vrstu promene za trebovanje).
Kada ste uneli uslov, klikom na OK dobijate sve promene glavne knjige koje ga ispunjavaju u formi tabele.

Na okruženju i u toolbar-u postoje dve forme štampe:

1. grupisano po nalozima (slika)
2. hronološki

Finansijski dnevnik za period: 01/01/2006-12/04/2006

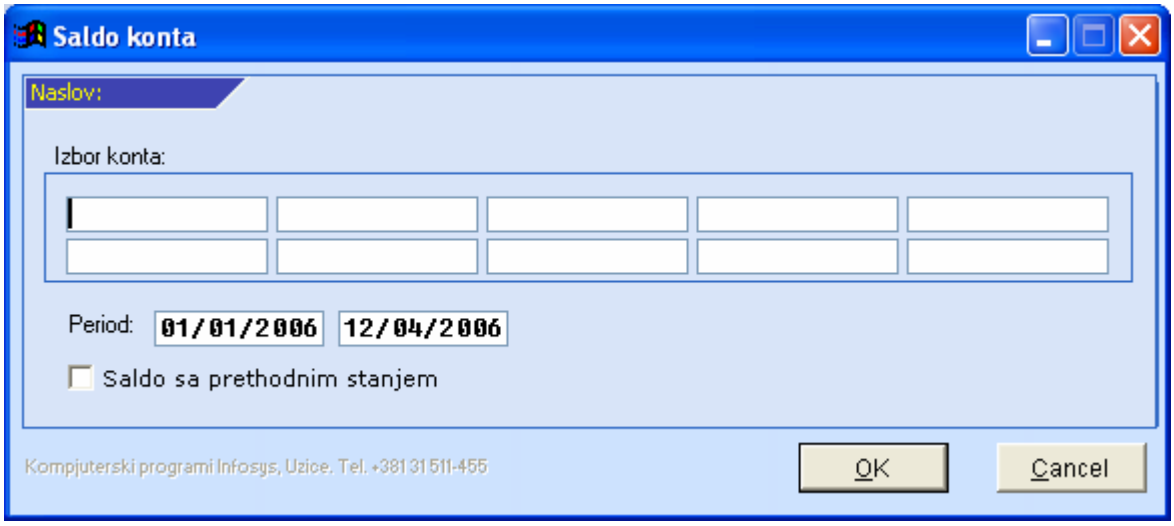
Strana: 1

Rbr	Datum	Nalog	Konto	Analitika	Ugovor	Dokument	Opis knjiženja	Duguje	Potrazuje
	Broj naloga: 100205								
1	05/02/2006	100205	24100			0005		15,000.00	25,000.00
	Ukupno za nalog: 100205							15,000.00	25,000.00
	Broj naloga: 100306								
2	06/03/2006	100306	5133			13579	1001-0003:	5,932.20	0.00
3	06/03/2006	100306	24190			13579	1001-0003:	0.00	7,000.00
4	06/03/2006	100306	27000			13579	1001-0003:	1,067.80	0.00
5	06/03/2006	100306	24100			13579	1001-0003:	0.00	7,000.00
6	06/03/2006	100306	43300	100		13579	PUTEVI	7,000.00	0.00
	Ukupno za nalog: 100306							14,000.00	14,000.00
	Broj naloga: 220306								
7	08/03/2006	220306	13200	0101		0001	2201:0101-0001/123	9,625.00	0.00
8	08/03/2006	220306	43300	100		123	PUTEVI	0.00	7,726.00
9	08/03/2006	220306	13200	0101		0001	2201:0101-0001/123	0.00	3,075.00
10	08/03/2006	220306	27000			0001	2201:0101-0001/123	1,179.00	0.00
	Ukupno za nalog: 220306							10,804.00	10,804.00
	Broj naloga: 100307								
11	07/03/2006	100307	50100			123	1001-0001:	847.46	0.00
12	07/03/2006	100307	24190			123	1001-0001:	0.00	1,000.00
13	07/03/2006	100307	27000			123	1001-0001:	152.54	0.00
14	07/03/2006	100307	24100			123	1001-0001:	0.00	1,000.00
15	07/03/2006	100307	43300			123		1,000.00	0.00
16	07/03/2006	100307	50110			456456	1001-0001:456	6,000.00	0.00
17	07/03/2006	100307	24190			456456	1001-0001:456	0.00	6,000.00
18	07/03/2006	100307	24100			456456	1001-0001:456	0.00	6,000.00
19	07/03/2006	100307	43300			456456		6,000.00	0.00
20	07/03/2006	100307	24190			21312313	1002-0002:	8,474.58	0.00
21	07/03/2006	100307	20200	001		21312313	KOMERC TRADE	0.00	10,000.00

4.2.3. Salda konta

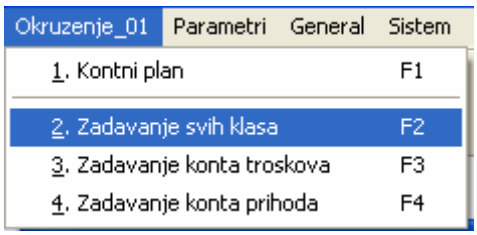
[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Salda konta]

Salda konta daje pregled salda ili stanja nekoliko unapred zadatih konta, a najviše njih deset. Ova opcija će se nekima učiniti suvišnom jer postoje druge koje nude mnogo veće mogućnosti. Međutim mogućnost dobijanja salda konta na jednostavan i lak način se u praksi pokazala kao izuzetno korisna tako da smo ovu opciju zadržali u programu. Kada se pozove dobija se osnovni dijalog kao na slici.

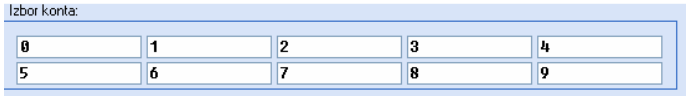

U 10 polja je moguće uneti najviše 10 konta. Pri tom konto možete uneti kao klasu, grupu, sintetiku, ..., dakle onoliko cifara koliko unesete na toliko ćete i dobiti stanje odnosno saldo. Pomenimo da je saldo = duguje – potražuje.

Ako želite da zadate sve klase u ovih 10 polja onda možete koristiti opciju sa okruženja 'Zadavanje svih klasa' koja vam može skratiti trud.

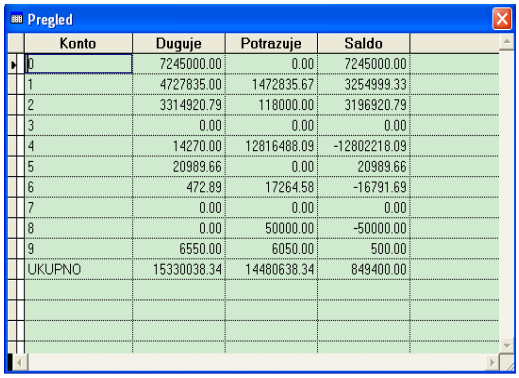

Tada će se u sva polja dijaloga uneti po cifra koja označava klasu konta, kao na slici

Analogno ovoj mogućnosti sa okruženja pogledajte i ostale dve opcije.

Kada ste konačno zadali konta i kliknuli OK dobijate pregled u formi tabele kao na slici.

Konto	Duguje	Potrazuje	Saldo
0	7245000.00	0.00	7245000.00
1	4727835.00	1472835.67	3254999.33
2	3314920.79	118000.00	3196920.79
3	0.00	0.00	0.00
4	14270.00	12816488.09	-12802218.09
5	20989.66	0.00	20989.66
6	472.89	17264.58	-16791.69
7	0.00	0.00	0.00
8	0.00	50000.00	-50000.00
9	6550.00	6050.00	500.00
UKUPNO	15330038.34	14480638.34	849400.00

Ovaj pregled može da se štampa opcijom sa okruženja.

Salda konta
za period od 01/01/2006 do 12/04/2006

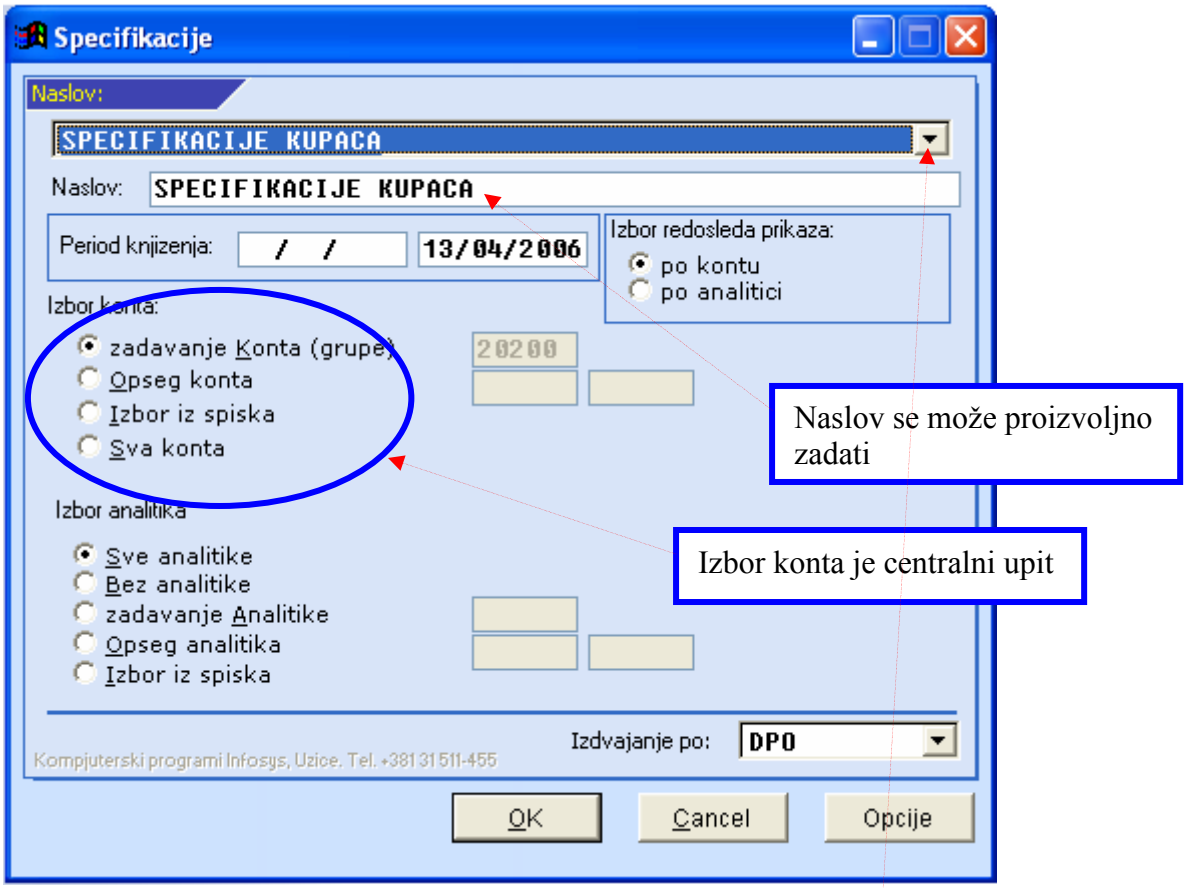
Strana: 1

Konto	Opis	Duguje	Potrazuje	Saldo
0	NEUPLAC.UPISANI KAPITAL I STAL	7245000.00	0.00	7245000.00
1	ZALIHE	4727835.00	1472835.67	3254999.33
2	KRATKOROC.POTRAZIVANJA PLASMAN	3314920.79	118000.00	3196920.79
3	KAPITAL	0.00	0.00	0.00
4	DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVE	14270.00	12816488.09	-12802218.09
5	RASHODI	20989.66	0.00	20989.66
6		472.89	17264.58	-16791.69
7	OTVAR.I ZAKLJUCAK RACUNA STANJ	0.00	0.00	0.00
8	VANBILANSNA EVIDENCIJA	0.00	50000.00	-50000.00
9	OBRACUN TROSKOVA I UCINAKA	6550.00	6050.00	500.00
UKUPNO:		15330038.34	14480638.34	849400.00

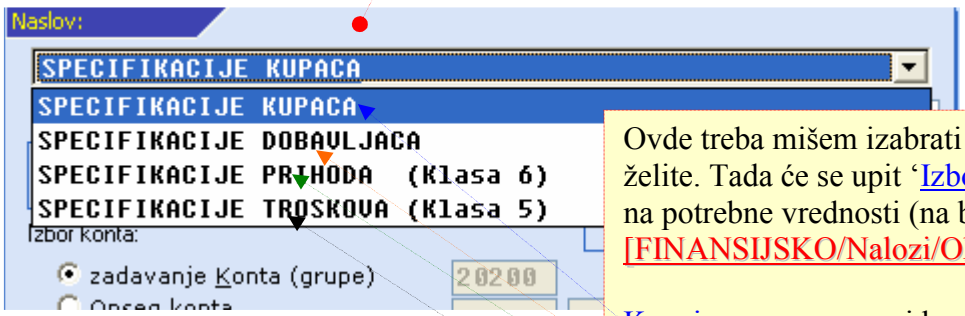
4.2.4. Specifikacije

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Specifikacije]

Ovaj izveštaj se odnosi na pregled stanja zadatih konta. Na primer, ako zadamo konto kupca i sve analitike, dobićemo stanje konta svakog kupca; ako zadamo konto grupe 51 i sve analitike dobićemo stanja svih analitičkih konta te grupe, itd ... Opcija nosi naziv 'Specifikacije' što samo po sebi nema određeno značenje. To ukazuje da se radi o izveštaju koji može da posluži u razne svrhe, odnosno za razne preglede. Ta višenamenska karakteristika je zastupljena bogatim dijalogom koji se dobija na početku.

Posotije 4 predefinisana izveštaja (kupci, dobavljači, prihodi i troškovi) koji se najčešće pozivaju. Oni se mogu dobiti skraćenim putem ako se klikne na Combo-Box gde se dobija padajuća lista za izbor kao na slici.

Ovde treba mišem izabrati koju specifikaciju želite. Tada će se upit 'Izbor konta' sam postaviti na potrebne vrednosti (na bazi parametara [FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Parametri]).

Kupci:	osnovni konto kupca
Dobavljači:	osnovni konto dobavljača
Prihodi:	Klasa prihoda
Troškovi:	Klasa troška

Recimo da smo, na primer, odabrali specifikaciju kupaca. Na izboru analitika možemo da biramo sve kupce, zadatog kupca, od šifre do šifre kupca, izbor iz spiska (gde se označavaju željeni kupci sa CTRL-X ili od – do sa CTRL-X i CTRL-E). Potom klik na OK i dobija se izveštaj kao na slici.

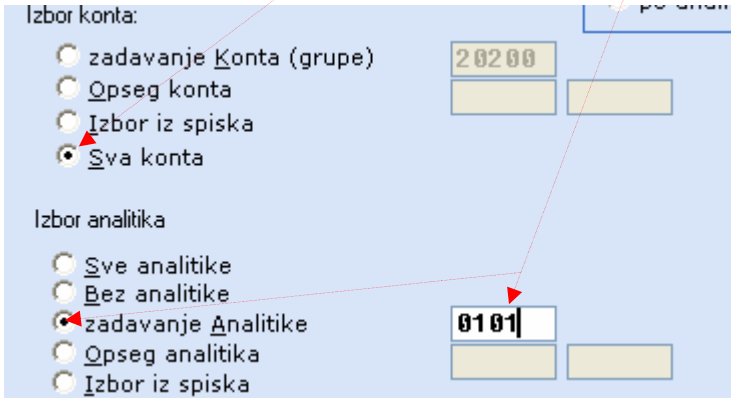
Konto	Opis	Anal.	Kup-dob	Saldo	Pre.dug	Pre.pot	Duguje	Potraz.
20200	Kupci u zemlji	001	Trade Commerce	35000.00			60000.00	25000.00
20200	Kupci u zemlji	100	PUTEVI	1298.00	0.00		1298.00	
20200	Kupci u zemlji	101	KOMERC TRADE	165.20			165.20	
20200	Kupci u zemlji	102	STR.KONTING	2950.00			2950.00	
20200	Kupci u zemlji	103	KAFANA KUMOVI	2301.00			2301.00	
20200	Kupci u zemlji	104	Javno Preduzece "ABCD"	0.00			15000.00	15000.00

Na gornjem izveštaju vidimo stanja svih izabranih kupaca kao prethodno ili početno stanje, tekući promet u periodu i saldo kupca. Kolona saldo je prikazana na početku jer se ona najčešće prati. Primetite da na okruženju ili toolbar-u postoji opcija 'Finansijska kartica'. Treba da se postavite na željenog kupca u tabeli, kliknete na fin.kart, pa na OK, i dobićete finansijsku karticu. Preporučujemo vam da ovu mogućnost koristite jer je veoma komforna iz razloga što u specifikaciji vidite stanja svih kartica, a onda po želji gledate jednu po jednu prema vašim potrebama.

Navešćemo još nekoliko primera:

1. Želimo da dobijemo pregled svih bitnih pozicija koje se odnose na trgovinu na veliko.

Da bi dobili ovaj izveštaj pre svega primetimo da je u glavnoj knjizi svim bitnim kontima zajednička analitika koja je šifra objekta – magacina trgovine na veliko. Neka je ta šifra 0101. Mi treba da postavimo upit koji se može ovako definisati:
„Potrebna je specifikacija svih konta za analitiku 0101". Na osnovnom dijalogu to bi izgledalo ovako,

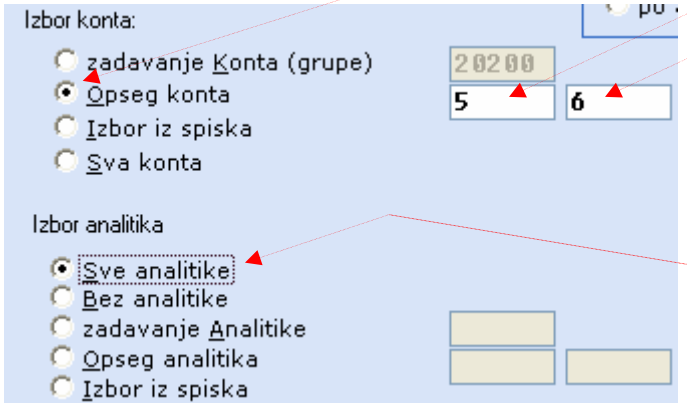
Potom kliknemo OK i dobijamo izveštaj u tabelarnoj formi kao na slici.

Konto	Opis	Anal.	Saldo	Pre.dug	Pre.pot	Duguje	Potraz.
13200	Roba u prometu na veliko	0101	2282075.00			2284025.00	1950.00
13290	Ukalkulisana razlika u ceni u trgovir	0101	-3075.00				3075.00
50100	Nabavna vrednost prodate robe	0101	1950.00			1950.00	
55590	Troskovi ost.poreza,taksa i naknad	0101	6200.00			6200.00	
60200	Prih.od prod.robe na domacem trzi	0101	-1950.00				1950.00

Primetite da je za sva konta na izveštaju ista analitika jer smo je takvu zadali. Dakle, ovo bi semoglo nazvati 'pregled svih bitnih pozicija u trgovini na veliko'.

2. Pregled prihoda i rashoda

Na osnovnom dijalogu treba da zadamo opseg konta i da unesemo klasu 5 i klasu 6 kao na slici,

Dalje, zadajemo sve analitike da bi nam se na izveštaju pojavila sva stanja svih analitičkih konta prihoda i rashoda

Potom kliknemo na OK i dobijamo sledeći izveštaj u tabelarnoj formi,

SPECIFIKACIJE KUPACA Taster F12 za karticu

Konto	Opis	Anal.	Saldo	Pre.dug	Pre.pot	Duguje	Potraz.
50100			847.46			847.46	
50100	Nabavna vrednost prodate robe	0101	1950.00			1950.00	
50100		0301	60.00			60.00	
50110			6000.00			6000.00	
5133			5932.20			5932.20	
55590	Troskovi ost.poreza,taksa i naknad	0101	6200.00			6200.00	
60200			-8474.58				8474.58
60200	Prih.od prod.robe na domacem trzi	0101	-1950.00				1950.00
61200	Odobreni rabat	0201	-3267.11			472.89	3740.00
61300		0201	-3100.00				3100.00

3. Pregled samo nekih, željenih konta

Za ovaj izveštaj potrebno je da na upitu 'Izbor konta' kliknete 'Izbor iz spiska' i označite samo željena konta komandama CTRL-X i CTRL-E. Potom OK i dobićete specifikaciju samo onih konta koja ste označili.

49400	Razgraniceni zavisni troskovi nabavke	
50100	Nabavna vrednost prodate robe	x
50110		
5133		
55590	Troskovi taksi na eksploziv	x
60200	Prih.od prod.robe na domacem trzistu	x
61200	Prih.od prod.proiz.i usl.na dom.trzistu	

Štampa specifikacije se aktivira sa okruženja. Pri tom možete da birate da li želite da se na štampi pojave posebne kolone za prethodno stanje (ili početno stanje).

Stampa specifikacije

Za period od: / / do: 13/04/2006

Konto	Anal.	Opis	Duguje	Potrazuje	Saldo
50100		Nabavna vrednost prodate robe	847.46		847.46
50100	0101	Nabavna vrednost prodate robe	1950.00		1950.00
50100	0301	Nabavna vrednost prodate robe	60.00		60.00
55590	0101	Troskovi ost.poreza,taksa i naknada	6200.00		6200.00
60200		Prih.od prod.robe na domacem trzistu		8474.58	-8474.58
60200	0101	Prih.od prod.robe na domacem trzistu		1950.00	-1950.00
Ukupno :			9057.46	10424.58	-1367.12

4.2.5. Po poslovnicama

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Po poslovnicama]

Pregled finansijskog knjigovodstva sa prikazom stanja izabranih konta po poslovnicama je omogućen ovom opcijom. Osnovni dijalog vam omogućava da definišete uslov ili filter nad glavnom knjigom. Potom se pojavljuje upit na kome birate poslovnice koje su vam od interesa. Na kraju dobijate izveštaj u tabelarnoj formi koji predstavlja dvodimenzionalnu tabelu gde su redovi konta, a kolone poslovnice.

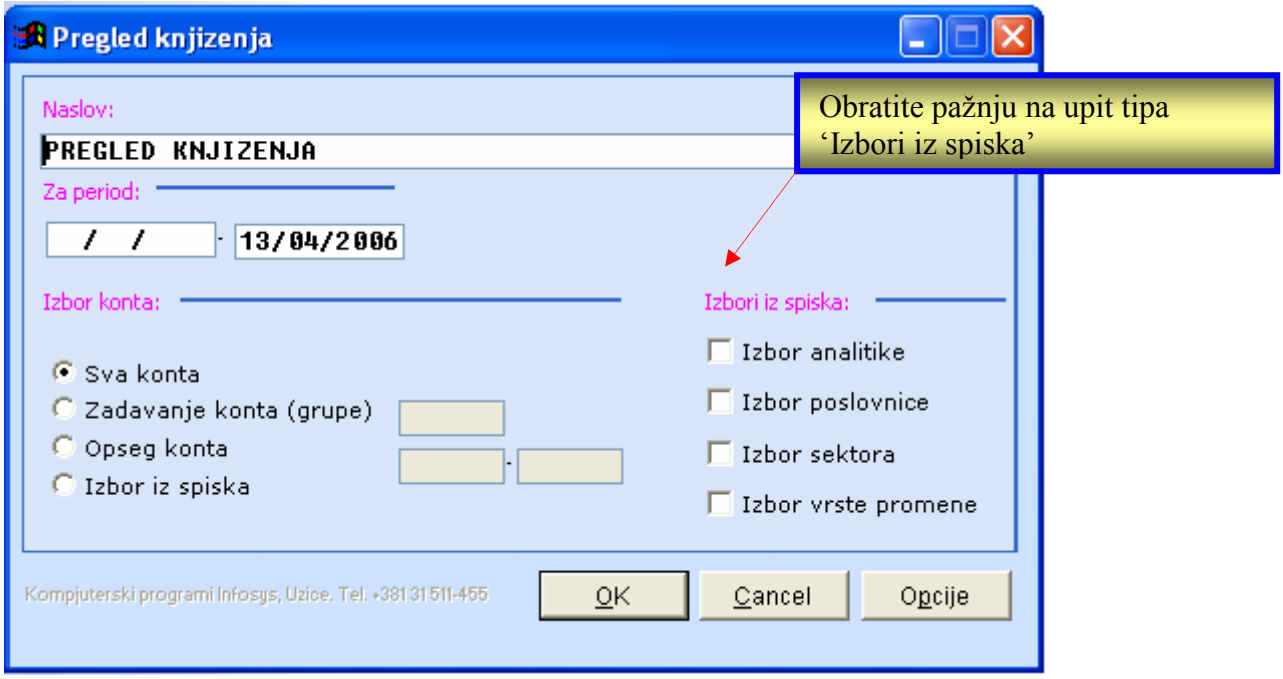
SALDA KONTA po poslovnicama za period od: / / do: 13/04/2006

Konto	P_	P_00	P_01	P_02	P_03	P_06	P_51
				600.00			-0.01
01500	20000.00						
02290	745000.00						
02300			500000.00				
02700	6000000.00						
10100					1502940.00		
10200					5000.00		
13200			2278575.00			295000.00	3500.00
13290			-3075.00				

4.2.6. Hijerarhijski pregled konta

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Hijerarhijski pregled kontga]

Ovaj pregled vam omogućava da na jednostavan i vizuelan način pregledate stanja željenih konta na onom nivou (broja cifara) koji sami na lak način zadate. Na početku se pojavljuje osnovni dijalog na kome definišete skup konta koji su predmet vašeg interesovanja.

Kada smo odabrali željena konta i kliknemo na OK, dobijamo sledeći ekran,

Konto	Duguje	Potrazuje	Saldo
-	600.00	0.01	599.99
+ 0 NEUPLAC.UPISANI KAPITAL I STALNA IMOVINA	7319000.00	54000.00	7265000.00
+ 1 ZALIHE	4727835.00	1472835.67	3254999.33
+ 2 KRATKOROC.POTRAZIVANJA PLASMANI I GOTOV.	3329920.79	128000.00	3201920.79
+ 4 DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE	14270.00	12816488.09	-12802218.09
+ 5 RASHODI	20989.66	0.00	20989.66
+ 6	472.89	17264.58	-16791.69
+ 8 VANBILANSNA EVIDENCIJA	0.00	50000.00	-50000.00
+ 9 OBRACUN TROSKOVA I UCINAKA	6550.00	6050.00	500.00

Tu su se pojavila salda klasa. Ako mišem kliknemo na neku klasu ona se razbija na sve grupe konta koje postoje sa svojim saldima. Neka smo, na primer, kliknuli na klasu 5 na znak +, tada dobijamo razbijenu klasu 5 kao na slici,

- 5 RASHODI	20989.66	0.00	20989.66
+ 50 NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	8857.46	0.00	8857.46
+ 51 TROSKOVI MATERIJALA	5932.20	0.00	5932.20
+ 55 NEMATERIJALNI TROSKOVI	6200.00	0.00	6200.00

Ako nastavimo dalje da 'razbijamo' grupu 50 klikom na + ispred dobijamo dalje hijerarhijske pozicije sintetičkih konta sa svojim saldima kao na slici

- 5 RASHODI	20989.66	0.00	20989.66
- 50 NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	8857.46	0.00	8857.46
- 501	8857.46	0.00	8857.46
- 5010	2857.46	0.00	2857.46
50100 Nabavna vrednost prodate robe	2857.46	0.00	2857.46
+ 5011	6000.00	0.00	6000.00

Možemo se prebaciti i na neku drugu klasu ili konto i takođe je hijerarhijski razbiti na nivo konta koji želimo. Tako razvijenu ekransku sliku možemo da štampamo sa okruženja. Ta štampa će izgledati ovako,

PREGLED KNJIZENJA
REKAPITULACIJA PO KONTIMA

Za period od: / / do: 13/04/2006

Konto	Duguje	Potrazuje	Saldo
-	600.00	0.01	599.9
+ 0 NEUPLAC.UPISANI KAPITAL I STALNA IMOVINA	7319000.00	54000.00	7265000.0
+ 1 ZALIHE	4727835.00	1472835.67	3254999.3
+ 2 KRATKOROC.POTRAZIVANJA PLASMANI I GOTOV.	3329920.79	128000.00	3201920.7
+ 4 DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE	14270.00	12816488.09	-12802218.0
- 5 RASHODI	20989.66	0.00	20989.6
- 50 NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	8857.46	0.00	8857.4
- 501	8857.46	0.00	8857.4
- 5010	2857.46	0.00	2857.4
50100 Nabavna vrednost prodate robe	2857.46	0.00	2857.4
+ 5011	6000.00	0.00	6000.0
+ 51 TROSKOVI MATERIJALA	5932.20	0.00	5932.2
+ 55 NEMATERIJALNI TROSKOVI	6200.00	0.00	6200.0
+ 6	472.89	17264.58	-16791.6
+ 8 VANBILANSNA EVIDENCIJA	0.00	50000.00	-50000.0
+ 9 OBRACUN TROSKOVA I UCINAKA	6550.00	6050.00	500.0

4.2.7. Pregled knjiženja FIN

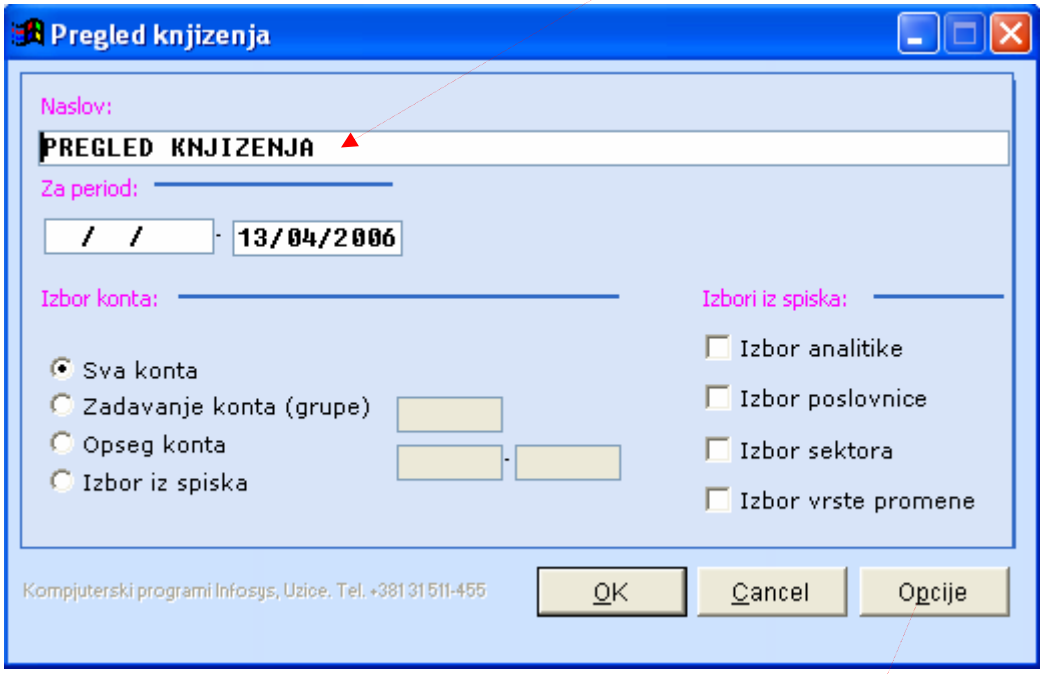
[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Pregled knjiženja (FIN)]

Ovaj pregled, slično opciji "**DNEVNIK**", daje informacije o promenama u finansijskom knjigovodstvu proknjiženim u zadatom periodu. Za razliku od dnevnika, ova opcija pruža niz mogućnosti za filtriranje podataka, a zatim i rekapitulaciju pregleda po više osnova.

Pregled se u opštem slučaju može dobiti:

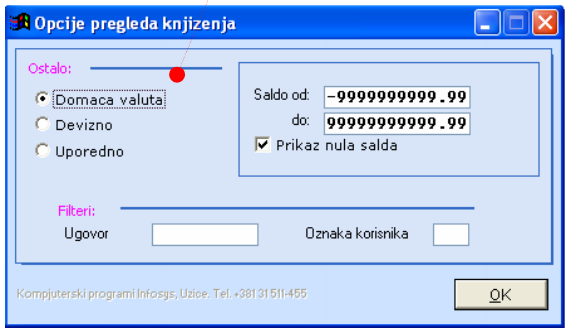
- za zadat period
- za sva i izabrana konta
- za sve ili izabrane analitike
- za sve ili izabrane poslovnice
- za sve ili izabrane sektore
- za sve ili izabrane vrste promena

Ovde se može zadati naslov izveštaja koji će se pokazati na štampanom izveštaju

Dugme Opcije otvara dodatni dijalog

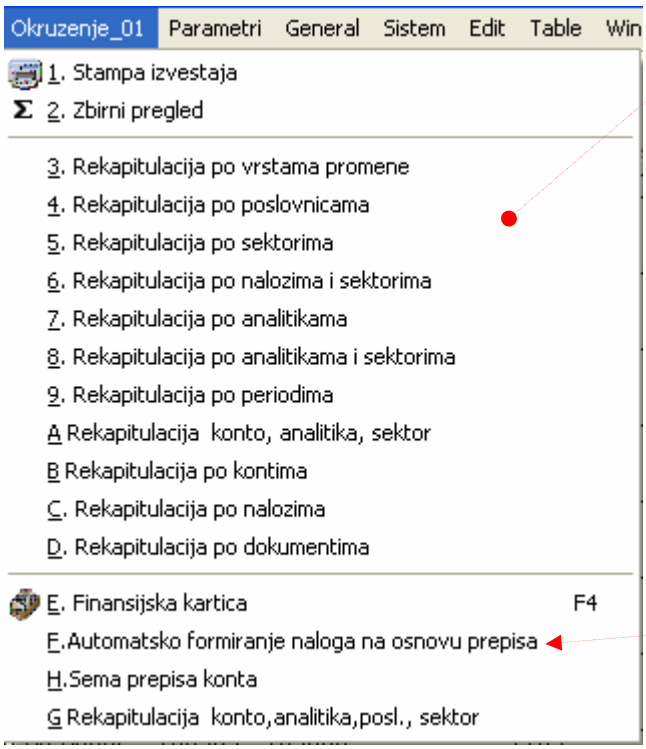
- za domaću valutu
- za deviznu valutu
- za obe valute uporedno
- za ograničen saldo (od – do)
- sa ili bez prikaza nula salda
- za zadat ugovor
- za zadatu oznaku korisnika

Svi navedeni uslovi mogu da se kombinuju tako da je moguće zadati vrlo složen kriterijum po kome se želi izveštaj.

Kada ste postavili željeni uslov, kliknuli OK i dobili podatke u formi tabele, možete koristiti opcije na okruženju koje vam omogućavaju grupisanje podataka po raznim kriterijumima.

Pregled opcija sa okruženja:

Ta grupisanja se obično nazivaju rekapitulacije.

Iz svega ovoga se može zaključiti da je opcija Pregled knjiženja FIN višenamenska odnosno može poslužiti u raznim realnim situacijama. Kao takva zahteva određeno iskustvo kako bi se maksimalno i optimalno mogla koristiti. Da bi se to iskustvo steklo potrebno je da samostalno napravite primere i probate da ih realizujete. Imajte na umu da rekapitulacije ne menjaju ništa u bazi podataka tako da ih možete bezbrižno koristiti.

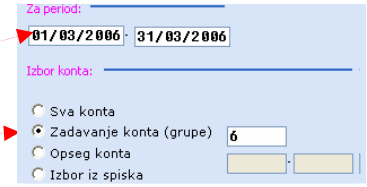
Jedina opcija koja vrši promenu u bazi podataka je 'Automatsko formiranje naloga na osnovu šeme prepisa' i ona je detaljno opisana u odeljku o obradama.

Evo nekoliko primera praktične primene ove opcije:

Primer 1.

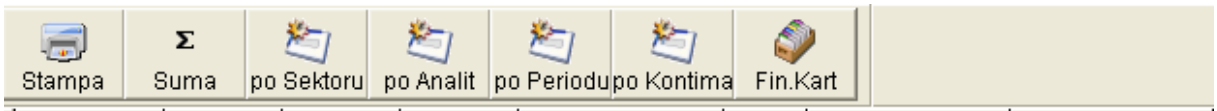
Želimo pregled prihoda (klasa 6)

- zadat period
- konto klase 6

U osnovnom dijalogu se zadaje period. Potom se na upitu 'Izbor konta' klikne na 'zadavanje konta' i u polje za konto se unese cifra 6. Na kraju treba kliknuti na OK,

i dobijamo pregled svih promena koji ispunjavaju zadat uslov,

Datum	Nalog	Konto	Analit	Dokument	Vp	Duguje	Potrazuje
07/03/2006	100307	60200		21312313	1002		8,474.58
12/03/2006	250312	61200	0201	71-00009	2501		500.00
14/03/2006	250314	61200	0201	89-00003	2501		140.00
28/03/2006	250328	60200	0101	80-00006	2501		1,950.00

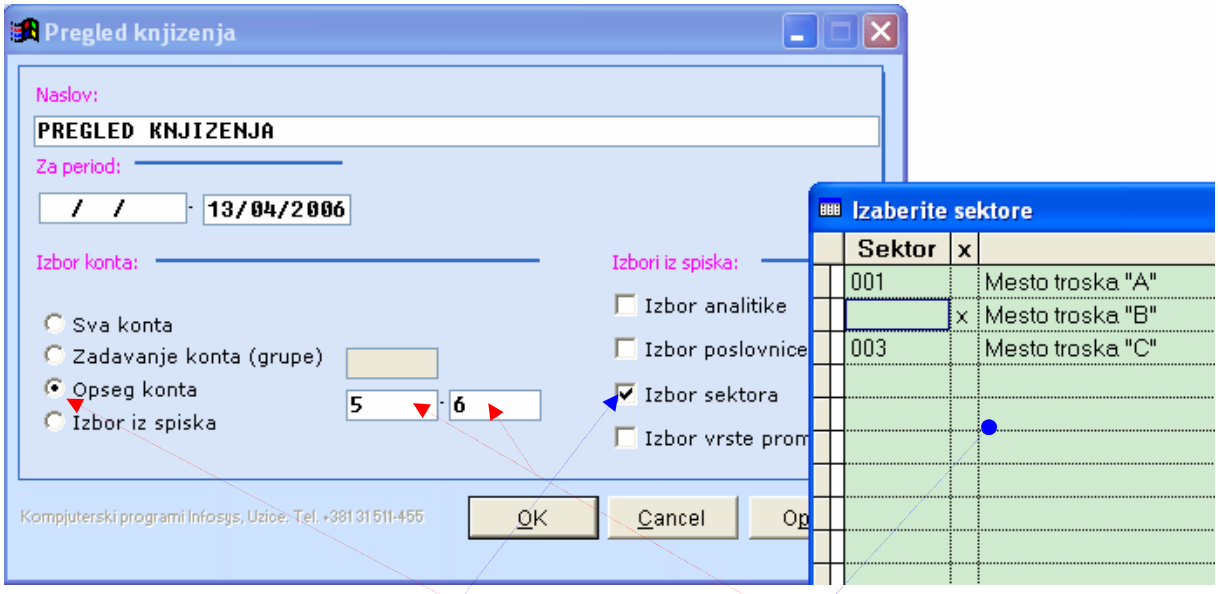
Najčešće je ovaj pregled isuviše detaljan da bi se takav koristio kao izveštaj, mada se može štampati sa okruženja. Obično je sada potrebno pozvati neku rekapitulaciju (grupisanje).

Neke rekapitulacije sa Okruženja:

- Ako želimo da vidimo u kojim se sve nalozima nalaze prikazane promene pozvaćemo opciju 'Rekapitulacija po nalozima' sa okruženja.
- Pošto se gornji izveštaj sastoji od svih stavki sa kontima klase 6 to znači da se mnogo istih konta može ponoviti, a mi bi hteli da vidimo svaki konto samo jednom prikazan sa svojim sumarnim stanjima. To se postiže opcijom sa okruženja 'Rekapitulacija po kontu'.
- Ako firma ima više poslovnica i potrebno je da vidimo koliki su prihodi po svakoj, potrebno je da sa okruženja pozovemo opciju 'Rekapitulacija po poslovnicama'.
- Moguće je dobiti pregled prihoda po periodima. Ta se rekapitulacija takođe nalazi na okruženju i može se birati po danima, dekadama, mesecima, kvartalima.

Primer 2.

Želimo pregled prihoda i rashoda za zadat sektor.

Na upitu 'Izbor konta' treba kliknuti na 'opseg konta' i u polja za konta se unese cifra 5 i 6. Potom treba kliknuti na 'Izbor sektora' i pojaviće se tabela pod nazivom 'Izaberite sektore'. Tu treba označiti željeni (ili željene) sektore kombinacijom tastera CTRL-X. Tada se javlja oznaka 'x' za izabrane sektore. Na kraju treba kliknuti na OK, i dobijamo pregled svih promena koji ispunjavaju zadat uslov, kao na slici

Datum	Nalog	Konto	Analit	Dokument	Vp	Duguje	Potrazuje
07/03/2006	100307	50110		456456	1001	6,000.00	
12/03/2006	250312	61200	0201	71-00009	2501		500.00
14/03/2006	250314	61200	0201	89-00003	2501		140.00
28/03/2006	250328	50100	0101	80-00006	2501	1,950.00	

Neke rekapitulacije sa Okruženja:

- Pošto se gornji izveštaj sastoji od svih stavki sa kontima klase 5 i 6 to znači da se mnogo istih konta može ponoviti, a mi bi hteli da vidimo svaki konto samo jednom prikazan sa svojim sumarnim stanjima. To se postiže opcijom sa okruženja 'Rekapitulacija po kontu'.
- Ako firma ima više poslovnica i potrebno je da vidimo koliki su prihodi po svakoj, potrebno je da sa okruženja pozovemo opciju 'Rekapitulacija po poslovnicama'.
- Moguće je dobiti pregled prihoda i rashoda po periodima. Ta se rekapitulacija takođe nalazi na okruženju i može se birati po danima, dekadama, mesecima, kvartalima.
- Ako pozovemo sa okruženja rekapitulaciju po vrstama promena možemo dobiti izveštaj kao što je na slici (štampana verzija izveštaja)

PREGLED KNJIZENJA
REKAPITULACIJA PO VRSTAMA PROMENE

Za period od: / / do: 13/04/2006

VP	Opis	Duguje	Potrazuje	Saldo
1001	Izvod - troskovi - dobavljaci	6000.00	0.00	6000.00
2501	Izlazni racuni - domaæe fakture	1950.00	640.00	1310.00
	Ukupno:	7950.00	640.00	7310.00

Primer 3.

Želimo pregled kupaca

Na osnovnom dijalogu treba zadati konto kupaca (može i trocifreni, npr. 202) i OK, ako se ne želi neki dodatni uslov. Podsetimo da možete na upitu izbor analitika zadati samo neke kupce komandama CTRL-X. Dobijamo pregled svih promena na svim ili zadatim kupcima. Potom možemo sa okruženja pogledati neke od rekapitulacija.

Neke rekapitulacije sa Okruženja:

- Rekapitulacija po analitikama će vam dati ukupno stanje svakog kupca
- Rakapitulacija po dokumentima će vam dati pregled svih izlaznih faktura za sve ili izabrane kupce iz zadatog perioda.

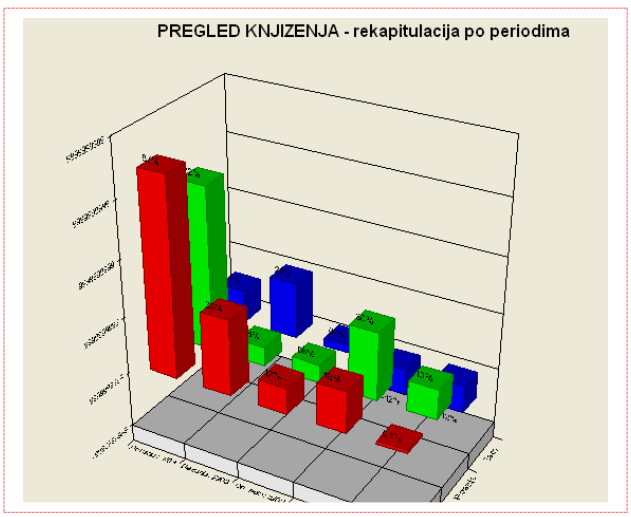
PREGLED KNJIZENJA
REKAPITULACIJA PO DOKUMENTIMA

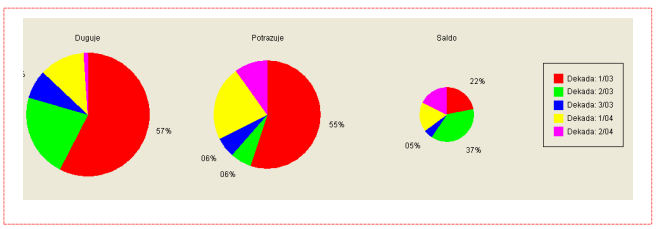
Za period od: / / do: 13/04/2006

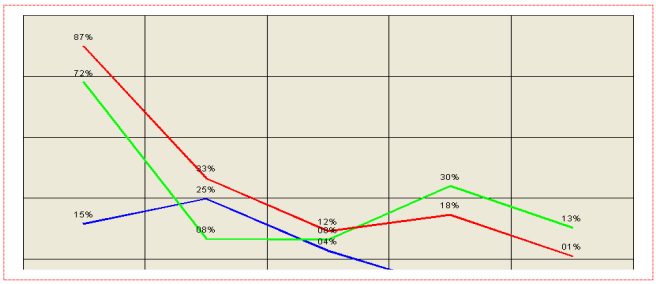
Dokument	Datum	Duguje	Potrazuje	Saldo
	07/03/2006	16000.00	40000.00	-24000.00
21312313	07/03/2006	0.00	0.00	0.00
71-00009	12/03/2006	590.00	0.00	590.00
74-00008	07/04/2006	708.00	0.00	708.00
77-00007	01/04/2006	2950.00	0.00	2950.00
80-00006	28/03/2006	2301.00	0.00	2301.00
86-00004	20/03/2006	59000.00	0.00	59000.00
89-00003	14/03/2006	165.20	0.00	165.20
	Ukupno:	81714.20	40000.00	41714.20

- Ako pozovemo sa okruženja rekapitulaciju po vrstama promena možemo dobiti izveštaj o fakturisanju, knjižnim odobrenjima, povraćajima, … naravno uz pretpostavku da su sve to posebne vrste promena u knjigovodstvu što je uobičajeno.
- Moguće je dobiti pregled kupaca po periodima. Ta se rekapitulacija takođe nalazi na okruženju i može se birati po danima, dekadama, mesecima, kvartalima. Kada ste dobili rekapitulaciju po periodima na okruženju postoji opcija '**Grafikon**' koja daje grafički prikaz kao što je prikazano na sledećoj slici.

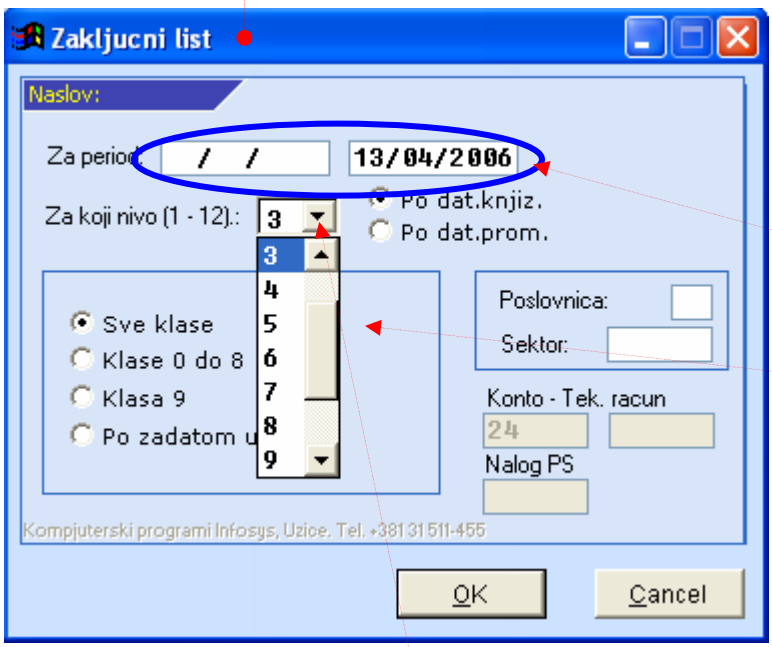

4.2.8. Zaključni list

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Zaključni list]

Zaključni list, ili bruto bilans, predstavlja jedan od najznačajnijih izveštaja u knjigovodstvu. To je sintetički, zbirni, kumulativni pregled svih finansijskih kartica na nivou željenog broja cifara. Osnovni dijalog je prikazan na donjoj slici.

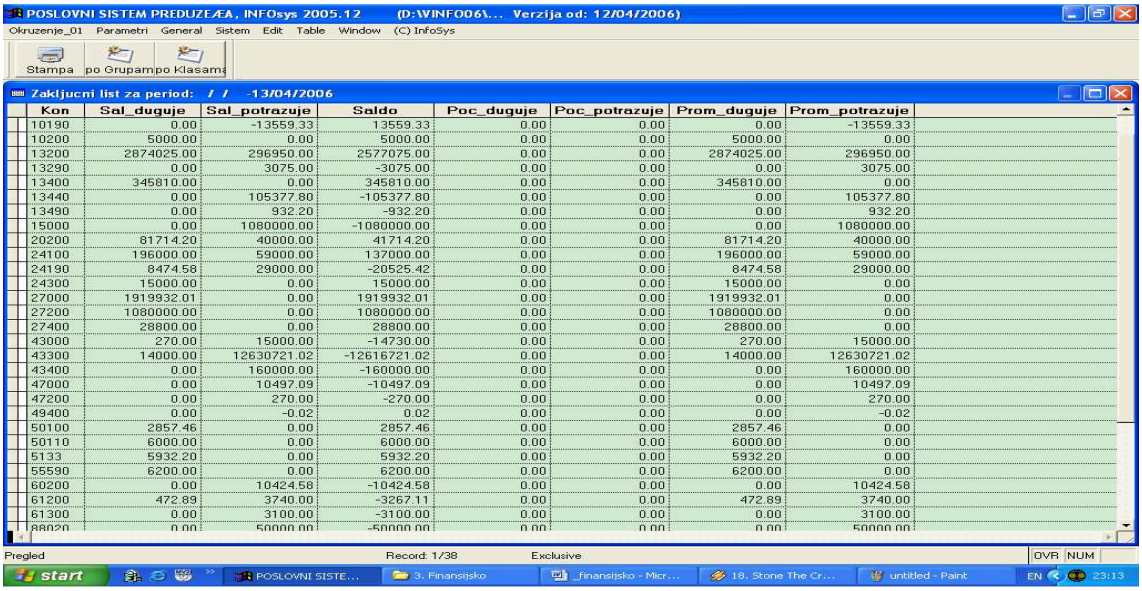

Zadaje se period za koji se želi dobiti zaključni list

Zadaje se **nivo** zaključnog lista što predstavlja **broj cifara konta** na kojima će se prikazati salda.

Za izbor nivoa kliknite ovde.

Posle OK dobijate pregled u tabelarnoj formi kao na slici,

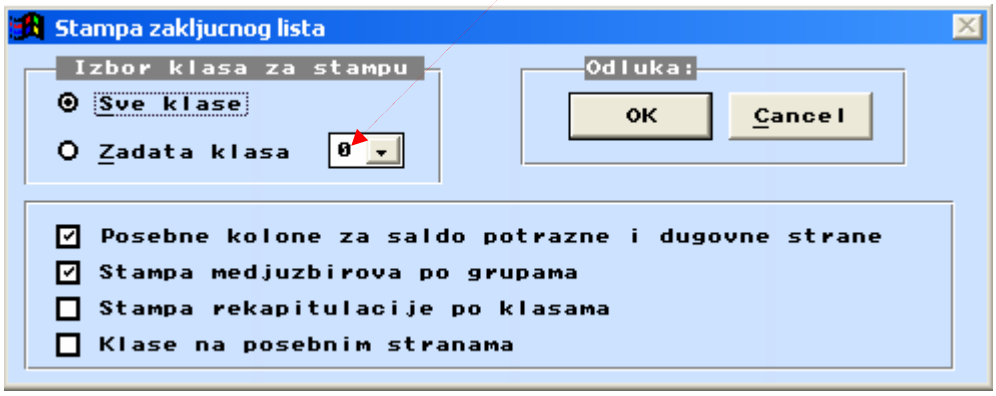

U prvim kolonama su prikazana salda, a posle njih početna stanja i tekući promet. To je iz tog razloga što se najčešće gleda saldo konta. Ipak prava forma zaključnog lista je data u štampanoj verziji koju možete videti na sledećoj slici.

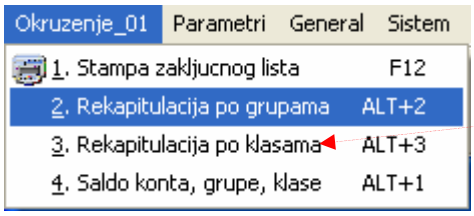
Zaključni list za period: / / -13/04/2006 po datumu knjiženja

Konto	Opis	Početno stanje		Tekući promet		Ukupan promet		Saldo	
		Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
				600.00	0.01	600.00	0.01	599.99	
				600.00	0.01	600.00	0.01	599.99	
				600.00	0.01	600.00	0.01		
01500	Nematerijalna ulaganja u pripremi			74000.00	54000.00	74000.00	54000.00	20000.00	
01	NEMATERIJALNA ULAGANJA			74000.00	54000.00	74000.00	54000.00	20000.00	
02290	Ispravka vredn. građevinskih objekata			745000.00		745000.00		745000.00	
02300	Postrojenja i oprema			500000.00		500000.00		500000.00	
02700	Nekretn.postr.opre.i biol.sred. u pripr.			6000000.00		6000000.00		6000000.00	
02	NEKRETN.POSTROJ.OPREMA I BIOLOŠKA SREDST			7245000.00		7245000.00		7245000.00	
0	NEUPLAC.UPISANI KAPITAL I STALNA IMOVINA			7319000.00	54000.00	7319000.00	54000.00		
10100	Materijal			1503000.00	60.00	1503000.00	60.00	1502940.00	
10190					-13559.33		-13559.33	13559.33	
10200	Rezervni delovi			5000.00		5000.00		5000.00	
10	ZALIHE MATERIJALA			1508000.00	-13499.33	1508000.00	-13499.33	1521499.33	
13200	Roba u prometu na veliko			2874025.00	296950.00	2874025.00	296950.00	2577075.00	
13290	Ukalkulisana zarlika u ceni u trgovini				3075.00		3075.00		3075.00
13400	Roba u prometu na malo			345810.00		345810.00		345810.00	
13440					105377.80		105377.80		105377.80
13490					932.20		932.20		932.20
13	ROBA			3219835.00	406335.00	3219835.00	406335.00	2813500.00	
15000	Dati avansi za zalihe i usluge				1080000.00		1080000.00		1080000.00
15	DATI AVANSI				1080000.00		1080000.00		1080000.00
1	ZALIHE			4727835.00	1472835.67	4727835.00	1472835.67		
20200	Kupci u zemlji			81714.20	40000.00	81714.20	40000.00	41714.20	
20	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE			81714.20	40000.00	81714.20	40000.00	41714.20	
24100	Tekući (poslovni) računi			196000.00	59000.00	196000.00	59000.00	137000.00	
24190	Tekući račun - prelazni konto			8474.58	29000.00	8474.58	29000.00		20525.42
24300	Blagajne			15000.00		15000.00		15000.00	
24	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA			219474.58	88000.00	219474.58	88000.00	131474.58	
27000	Porez na dod.vred.u primlj.fakt.po opšt.			1919932.01		1919932.01		1919932.01	
27300	Porez na dod.vred.u dotim.ovara.po opšt			1080000.00		1080000.00		1080000.00	

Napomenimo i to da prilikom zadavanja štampe zaključnog lista možete birati da li želite da ga štampate u celosti, ili samo određenu klasu. Ta mogućnost vam se nudi na dijalogu za štampu koji je prikazan na sledećoj slici.

Primetite da na okruženju tabelarnog prikaza zaključnog lista postoje tri uslužne opcije:

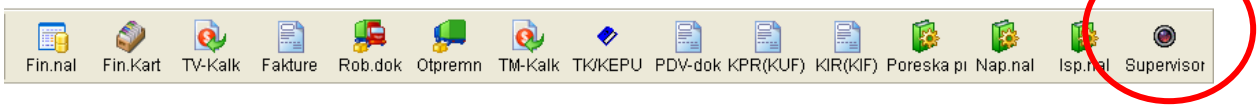

Rekapitulacija po klasama vam daje saldo svake klase i sumu svih klasa koja mora da u zbiru da nulu, što se može koristiti za kontrolu.

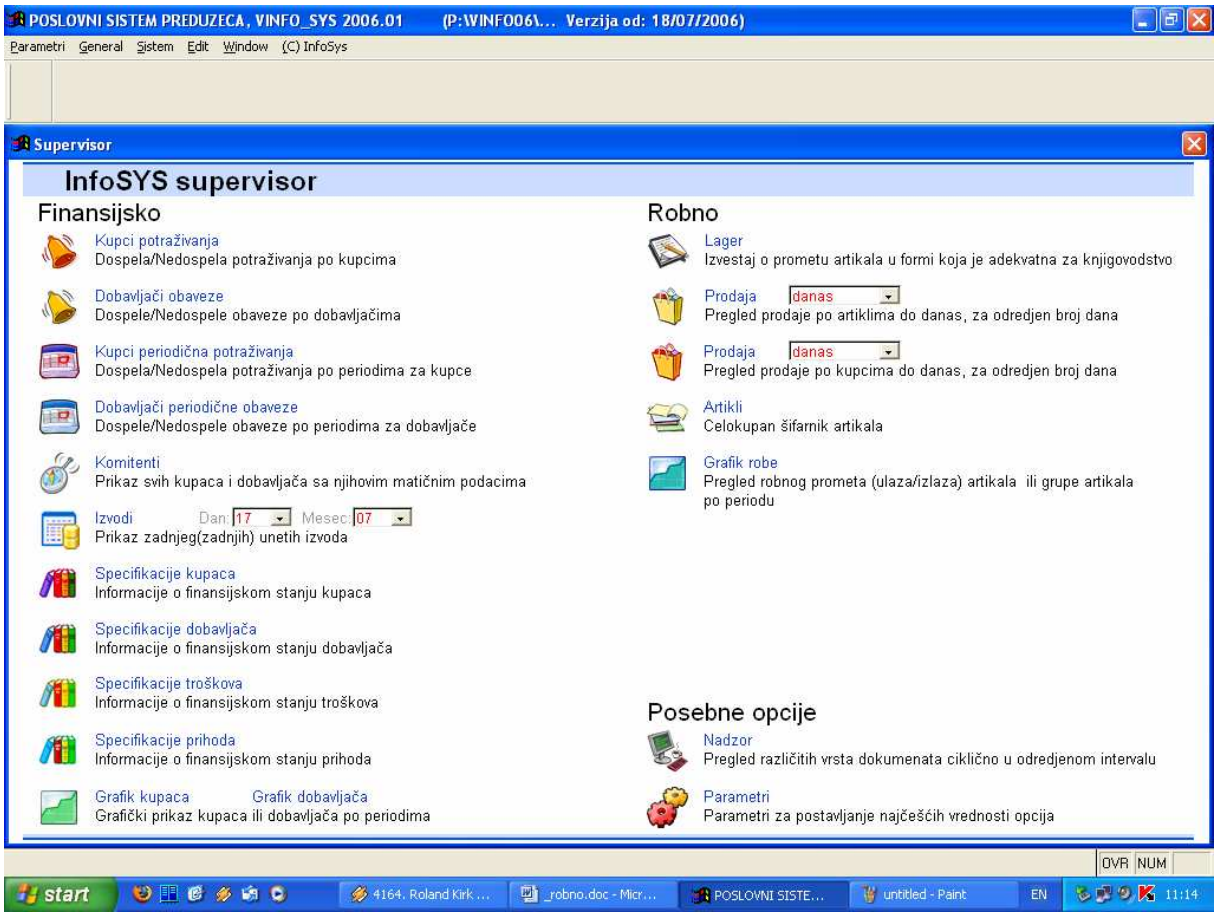
Zaključni list na nivou 3 prikazuje stanja trocifrenih (sintetičkih) konta i on se najčešće koristi za periodične obračune. Kod budžeta i drugih sintetički nivo može biti različit od 3.

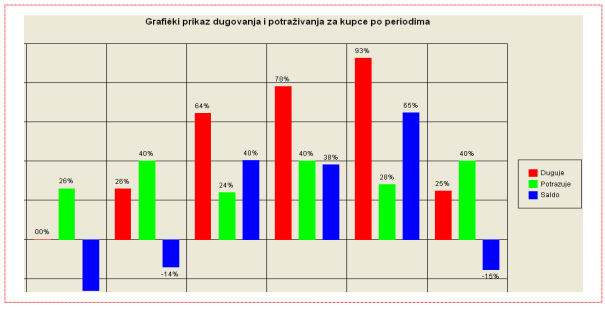
4.3. Supervisor

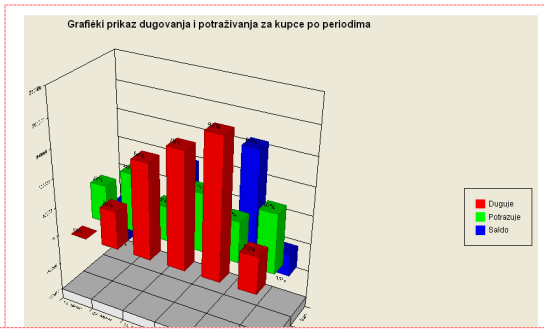
[ODRŽAVANJE/Supervisor]

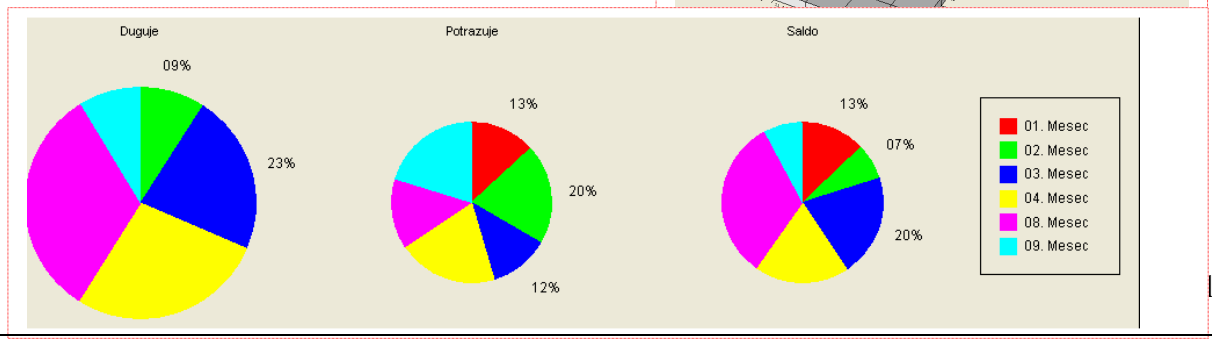

Programska opcija "**Supervisor**" je nastala od ideje da se na jednom mestu mogu, na lak i jednostavan način, prikazati najvažniji izveštaji i finansijskog i robno-materijalnog knjigovodstva. Namenjena je pretežno za menadžere, direktore, vlasnike, ali mogu je svi koristiti u skladu sa definisanim ovlašćenjima. Ovlašćenja za ovu, ali i za svaku drugu, opciju se definišu na zahtev korisnika. Preporučujemo da samostalno probate da koristite Supervisor.

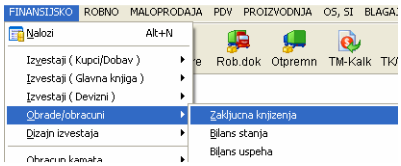

5. OBRADE - OBRAČUNI

5.1. Zaključna knjiženja

[FINANSIJSKO/Obrade-obračuni/Zaključna knjiženja]

Zaključna knjiženja su obrade koje se vrši u obračunskom periodu i njima se zatvaraju sve klase. Ove obrade su podeljene u dve faze:

1. Zatvaranje konta klasa prihoda i rashoda (6 i 5)
2. Zatvaranje konta ostalih klasa (0, 1, 2, 3, 4, 8)

Rezultat obrade zaključnih knjiženja je novoformiran i automatski proknjižen finansijski nalog pod brojem koji sami opredelite u dijalogu. Kasnije možete u tom nalogu pregledati i modifikovati ono što mislite da je potrebno, sve do potvrđivanja istog.

1. Proces zatvaranja prihoda i troškova po kontnom planu za privredu Republike Srbije u vreme pisanja ovog uputstva bi bio po sledećoj šemi:

5900 - PRENOS RASHODA
6900 - PRENOS PRIHODA
7100 - RAČUN POSLOVNIH RASHODA I PRIHODA
7110 - RAČUN FINANSIJSKIH RASHODA I PRIHODA
7120 - RAČUN NEPOSL. I VAN.RASHODA I PRIHODA
7130 - RAČUN REVALOR. RASHODA I PRIHODA
7140 - PRENOS UKUPNOG REZULTATA
7200 - RAČUN DOBITKA ILI GUBITKA
7230 - PRENOS DOBITKA ILI GUBITKA
2910 - GUBITAK TEKUĆE GODINE
3210 - NERASPOREDJENI DOBITAK TEKUĆE GODINE

Šema knjiženja:

za grupe konta 50-55 i 60-65
710 / 590
690 / 710
710 / 714 uslovno

za grupe konta 56 i 66
711 / 590
690 / 710
711 / 714 uslovno

za grupe konta 57 i 67
712 / 590
690 / 710
712 / 714 uslovno

za grupe konta 58 i 68
713 / 590
690 / 710
713 / 714 uslovno

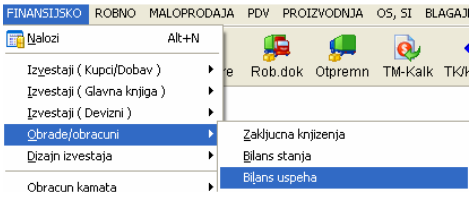
714 / 720 ili 720 / 714
720 / 723
723 / 721 iz knjigovodstva
/ 722 iz knjigovodstva
723 / 321 ili 291 / 723

Zaključna knjiženja prihoda i rashoda se radi pre prenosa početnog stanja u narednu poslovnu godinu.

2. Zatvaranje ostalih klasa je druga faza ove obrade gde se zatvaraju sve kartice koje pripadaju ostalim klasama (0, 1, 2, 3, 4, 8), da bi se na kraju došlo do prenosa aktive i pasive. Rezultat te obrade je takođe finansijski nalog i važi sve isto kao i kod prve faze obrade zaključnih knjiženja.

5.2. Bilansi uspeha i stanja

[FINANSIJSKO/Obrade-obračuni/Bilans stanja,uspeha]

Bilansi uspeha i stanja, u daljem tekstu kratko „bilansi“, su obavezni izveštaji koji se formiraju i predaju u obračunskom periodu. Međutim mogu se koristiti i za interne potrebe.

Bilansi su pripremljeni od strane isporučioca programa i dizajnirani u skladu sa propisanom formom za njih. Forma tih obrazaca se može menjati i prilagodjavati od strane korisnika u opciji [Dizajn izveštaja/Dizajn (novi KP)], ali se to ne preporučuje. Naime, predviđeno je da se preinstalacijom programa isporuči i važeća forma obrazaca, što je važno ako je u međuvremenu došlo do njihove promene. To znači da bi korisničke izmene forme obrazaca važile do preinstalacije programa, a nakon toga bi se primenjivao isporučeni šablon.

Važno upozorenje!

Bilansi uspeha i stanja, kao propisani i obavezni obrasci, se relativno često menjaju, pa čak i u veoma nepovoljnim momentima (u toku poslovne godine za koju se radi obračun kada je pri kraju ili je istekla). Zbog toga se dešava da kod korisnika postoji stara verzija ovih izveštaja, pa je potrebno da korisnik obrati pažnju na to, kritički pregleda njihovu formu i sadržinu i obavesti Infosys ukoliko ima potrebe za novijom verzijom ili ispravkom istih.

Bilansi se mogu dobiti za zadat period, u formi predviženoj za privredu ili vanprivredu, za zadatu poslovnicu ili bez obzira na poslovnicu (u tom slučaju se polje "Poslovnica" ostavlja prazno).

Izveštaji se dobijaju u obliku tabele na ekranu, a po zahtevu se mogu odštampati na standardan način sa okruženja.

5.3. Zatvaranje avansom

Ova opcija je izgubila prvobitno značenje i funkciju koja se odnosila na vreme zakona o porezu na promet. Tada su se avansi drugačije regulisali u knjigovodstvu. Danas ova opcija može da posluži za pregled avansnih računa za koje nisu pristigli konačni. To može da bude korisna evidencija te iz tog razloga ovu opciju nismo ukinuli iz programa već smo je u meniju premestili na Obrade/Obračuni.

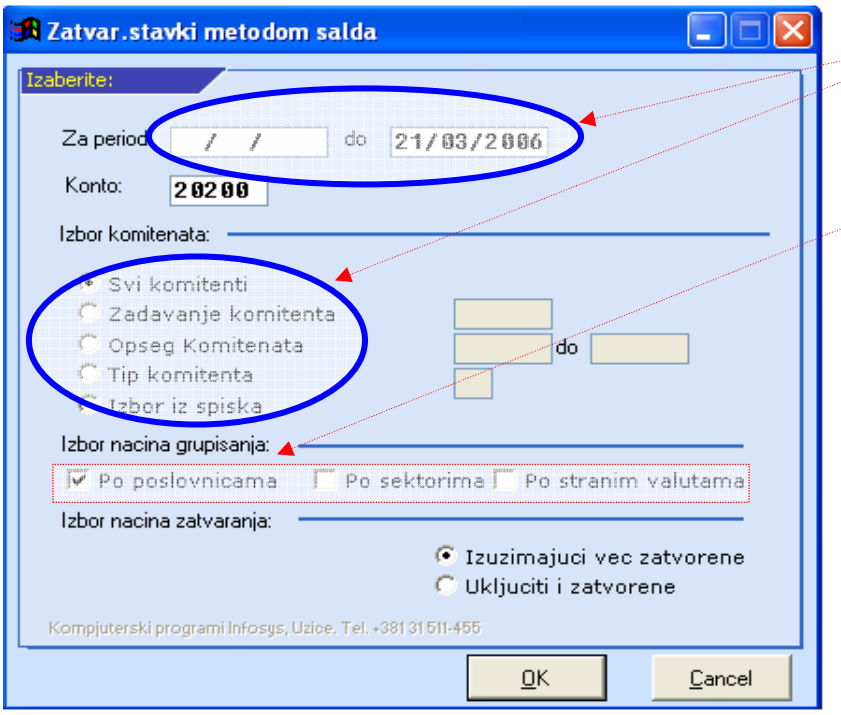
5.4. Zatvaranja otvorenih stavki metodom salda

[FINANSIJSKO/Obrade-obračuni/Zatvaranje otvorenih stavki metodom salda]

Zatvaranje otvorenih stavki metodom salda se koristi kada imate previše nezatvorenih stavki i teško ih je pojedinačno zatvoriti. Pretpostavka je da je dug 'namirivan' u ispravnim redosledu dospeća.

Program će sabrati celu (npr. za kupca) potražnu stranu, i zatim tu sumu rasporediti (po redosledu valute) na postojeća dokumenta. Ukoliko je suma veća od dokumenata javiće se ostatak.

Uvodni dijalog upita:

Odaberite period, konto i komitente za koje želite za vršite zatvaranja (povezivanja uplata).

Izbor načina grupisanja omogućava da odaberete polja koja su bitna pri zatvaranju (osim, naravno, konta, analitike i broja dokumenta koja su uvek bitna).

Izbor načina zatvaranja ima dva pitanja :

1. Da li je iznos koji se zatvara dinarski (domaća valuta što je uobičajeno) ili valutni (za devizna konta)?

2. Da li eventualna dosadašnja zatvaranja da se uzimaju u obzir ili ne?

Tabela:

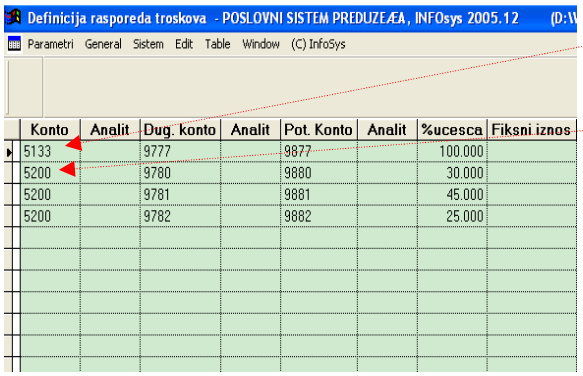
Koristite kombinacije tastera CTRL+X i CTRL+E da bi ste izuzeli ili uključili neka određena dokumenta ili plaćanja.

Preko okruženja možete doći do štampe i knjiženja kao i finansijske kartice komitenta.

Knjiženje u finansijsko je moguće na dva načina:
1. izmenom postojećih naloga i
2. formiranjem novog naloga (preporučuje se).

5.5. Raspored troškova na klasu 9

Ukoliko firma ima potrebu za praćenjem pogonskog knjigovodstva na klasi 9 ova opcija može biti od koristi. Ovde se predviđa mogućnost da se automatski vrši preknjižavanje sa postojećih konta troškova (na primer klase 5 u privredi Republike Srbije) na odgovarajuća konta pogonskog knjigovodstva klase 9. Unapred se zadaje pravilo u kome se definiše veza sa pogonskim knjigovodstvom. Ta pravila se definišu opcijom [FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Dodatne opcije/Definicija rasporeda troškova]. Kada se pozove ta opcija dobija se tabela u kojoj je potrebno definisati vezu između konta svakog troška i odgovarajućih konta pogonskog knjigovodstva. Na primer, jedan konto klase 5 treba da se knjiži na više konta klase 9. Na donjoj slici je dat primer kako to izgleda kada imamo

konto **5133** koji se knjiži na dva konta: **9777duguje** i **9877potražuje** i to ceo iznos (100% učešća). Potom se konto **5200** knjiži na 6 konta klase 9, odnosno na 3 stava onako kako se to vidi na slici. Primetite da svaki od ta 3 stava ima različit procenat učešća. To znači da se, prvi stav, knjiži na navedena konta klase 9 sa 30% od iznosa na kontu 5200, i tako analogno za drugi i treći stav. Tako smo omogućili jednoznačnu vezu konta klase 5 sa kontima klase 9.

Kada smo to uradili, mi smo u stvari zapisali pravila za buduće automatsko knjiženje na klasu 9. To automatsko knjiženje se radi na programskoj opciji [FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Štampa i obrada naloga]. Ali da bi to moglo da se izvede potrebno je se na dijalogu koji se dobija tom opcijom obrade pojavi upit 'Raspored troškova'.

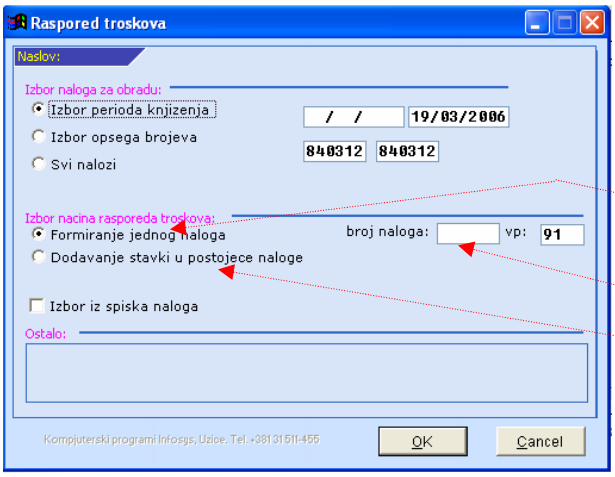
Pošto mnogim našim korisnicima to nije potrebno, taj upit se default-no (obično ili uobičajeno) ne pojavljuje. Dakle, potrebno je izvršiti određeno podešavanje u programu da bi se pojavio. To se radi opcijom [FINANSIJSKO/Nalozi/Parametri/Objekti tekućeg obrasca], gde treba da se uključi **IND_RT**, odnosno uneti u kolonu **VISIBLE** za **IND_RT** vrednost **T**.

Posle toga će se na dijalogu obrade naloga pojaviti upit za raspored troškova.

Kada kliknete na OK dobija se drugi dijalog koji vam postavlja nekoliko pitanja u vezi detalja na temu automatskog knjiženja po definiciji rasporeda troškova.

Na tom dijalogu možete da u proces obrade uključite i više naloga po zadatim kriterijumima (period, opseg, svi, izbor iz spiska).

Novoproknjiženi stavovi na klasi 9 mogu da formiraju jedan novi nalog pod zadatim brojem, ili da se uvrste u postojeće naloge na bazi kojih se knjiže.

U praksi postoje dve vrste primene ove mogućnosti automatskog preknjižavanja:

1. Posle unosa svakog finansijskog naloga, u kome postoje konta iz klase 5 relevantna za knjiženje na klasu 9, aktivira se obrada **Raspored troškova**. Ovo je objašnjeno u dosadašnjem tekstu na ovu temu.

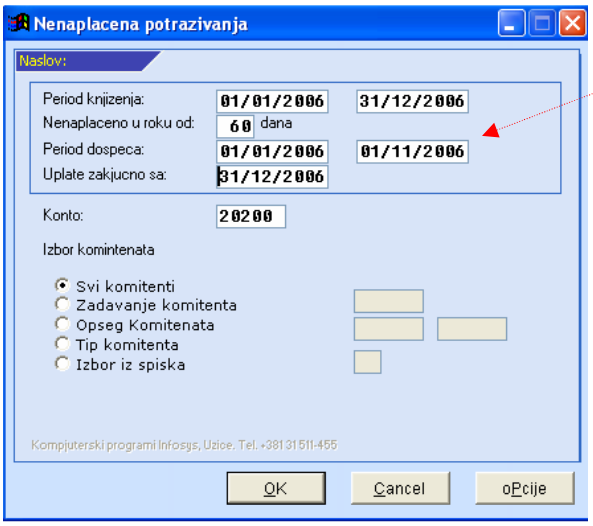
2. Periodično se vrši obrada **Raspored troška**. Pri tom se, dakle, ta obrada ne vrši po svakom nalogu. Kada se to radi periodično onda se koristi opcija [FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Dodatne opcije/Raspored troškova]. Ta opcija pojavljuje gore prikazan dijalog i dalje je sve isto kao što je gore opisano.

Ovaj metod može da se koristi samo u situacijama kada se unapred može definisati za svaki relevantan konto troška odgovarajući stavovi pogonskog knjigovodstva. Pri tom primetite da se može definisati procenat ili ceo iznos (100%) koji će se knjižiti na stavove pogonskog knjigovodstva. Složeniji ključevi nisu mogući.

Ukoliko ste zainteresovani za korišćenje ove programske mogućnosti preporučujemo vam da se obratite našem preduzeću radi dodatnih konsultacija. Postavka organizacije u pogonskom knjigovodstvu često nije jednostavna i to je razlog da se treba ozbiljno, celovito i u skladu sa propisima odnositi prema ovome.

5.6. Nenaplaćena potraživanja i knjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja

Izveštaj o nenaplaćenim potraživanjima daje informacije o računima iz zadatog perioda koji nisu naplaćeni u zadatom roku. Pri tome se zadaje i period dospeća obaveza, kao i krajnji datum za uplate. Na primer, ako se izveštaj traži zbog prenosa na sumljiva i sporna potraživanja za godišnji obračun period knjiženja treba zadati do 31.12. tekuće godine, koje nisu naplaćene u roku od 60 dana, što znači da period dospeća treba da je do **01.11**. tekuće godine.

Na ovoj slici, dijalogu, je prezentiran primer kako se popunjavaju određene vrednosti u dijalogu kada se na kraju godine treba dobiti pregled nenaplaćenog u roku od 60 dana.

Forma štampe ovog izveštaja je sledeća,

SPECIFIKACIJA NENAPLACENIH POTRAZIVANJA

Za period ispostavljenih faktura od: 01/01/2006 do 31/12/2006
Nenaplacene u roku od: 60 dana

Strana: 1

Broj dokumenta	Datum	Valuta	UPLACEN IZNOS			
			Fakt.iznos	U roku	Van roka	Neplaceno
101 - OLJA -						
89-00003	14/03/2006	21/03/2006	165.20	0.00	0.00	165.20
UKUPNO			165.20	0.00	0.00	165.20
UKUPNO			165.20	0.00	0.00	165.20

Kolone 'U roku' i 'Van roka' se odnose na rok od zadatog broja dana za plaćanje, na primer 60 dana.

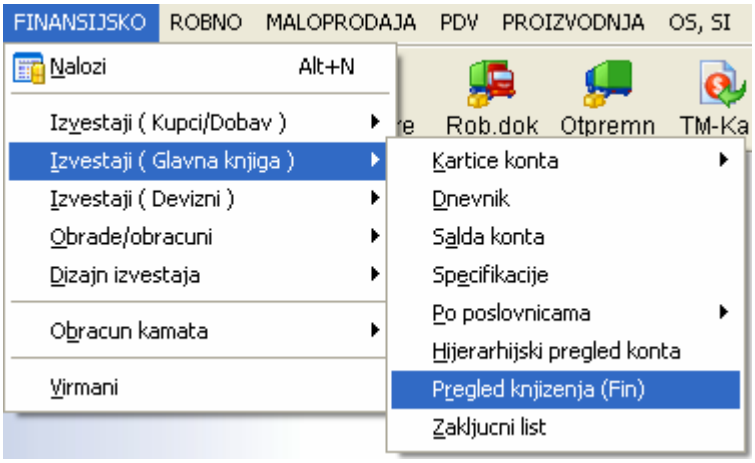
Na okruženju postoji opcija

5. Prenos na sumnjiva i sporna potraživanja.

Automatski se formira finansijski nalog sa zadatim brojem i datumom knjiženja koji za označene račune pravi po dva stava. Prvi stornira neplaćeni deo računa na zadatom kontu kupca, a drugi ga upisuje na konto za sumnjiva i sporna potraživanja.

5.7. Pregled knjiženja i automatsko formiranje naloga na osnovu šeme prepisa -*

[FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Pregled knjiženja(FIN)]

U okviru programske opcije [FINANSIJSKO/Izveštaji (glavna knjiga)/Pregled knjiženja(FIN)] može se izvršiti automatsko knjiženje novog finansijskog naloga koji nastaje na osnovu nekog trenutnog stanja u glavnoj knjizi. To neko trenutno stanje se u formi tabele prikazuje ovom opcijom. Korisnik, dakle, bira neki pregled u okviru ponuđenog dijaloga i dobija ga u tabelranoj formi. Potom na okruženju postoji opcija 'Atomatsko formiranje naloga na osnovu šeme prepisa' koja može formirati novi nalog na osnovu postojećeg pregleda. Pravilo kako će se novi nalog formirati je zapisano u šemi prepisa, sledeća opcija pod nazivom 'Šema prepisa konta'.

Jedan konto iz pregleda se može prepisati u novi nalog na više načina. To zavisi od postavke u šemi prepisa.

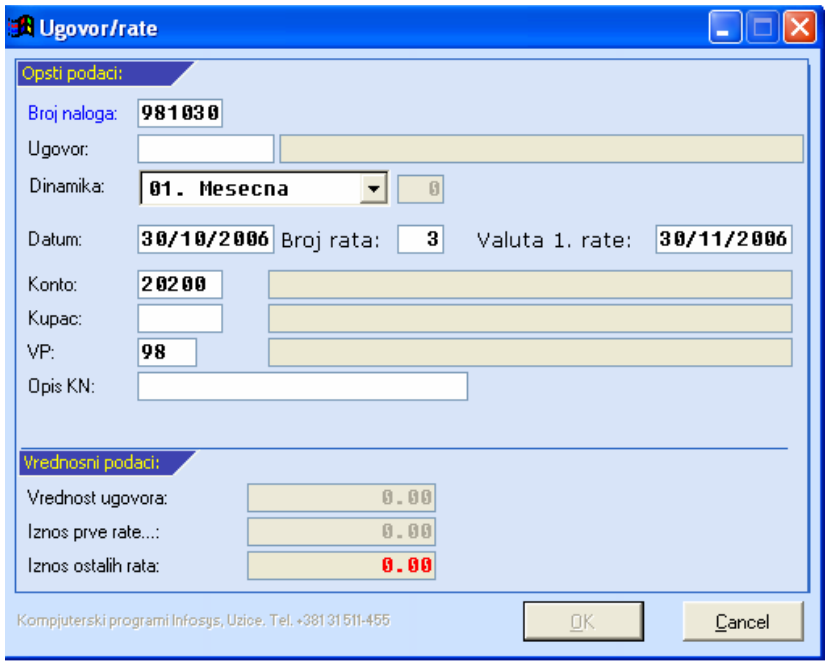
Šema prepisa konta.

Ova šema služi za automatsko formiranje naloga na osnovu proizvoljnog pregleda knjiženja (FIN).

KONTO	Unosi se konto koji se prepisuje.
UKONTO	Unosi se konto koje treba da se automatski formira na osnovu pregleda
SIF_FIRME	Unosi se analitika za novoformiran konto, ako se ostavi prazno analitika će se prepisati sa pregleda.
SUMA	Ako se unese **T** novoformirani konto će se prepisati u zbiru sa pregleda, a ako se unese **F** svi će se stavovi pojedinačno prepisati.
PROMSTR	**T** znači da će se iznosi sa dugovne strane upisati u potražnu i obrnuto, a ako je **F** strana se ne menja.
PROMZNAK	**T** znači da se negativni iznosi upisuje kao pozitivan i obrnuto, a ako je **F** ne dolazi do promene znaka

5.8. Ugovor – rate

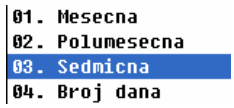
[FINANSIJSKO/Obrade-obračuni/Ugovor - rate]

Ovom programskom opcijom se može automatski formirati finansijski nalog koji sadrži zaduženja kupca po ratama sa različitim valutnim dospećem. Kada imate dosta rata onda bi klasičan unos naloga bio dug i zamoran, pa ova programska opcija u tom slučaju olakšava posao.

Ugovor
Na dijalogu se obično unosi ugovor koji ima svoju bazu podataka tako da jepotrebno sa F5 otvoriti šifarnik ugovora gde se evidentira.

Dinamika
Dinamika se odnosi na period jedne rate. Najčešće je rata mesečna i to se inicijalno nudi na dijalogu, ali može biti i drugačije:

Datum
Unosi se datum zaduženja, ali to nije datum valutnog dospeća.

Broj rata - unosi se broj rata

Valuta 1. rate
Unosi se valuta dospeća prve rate. Ovaj podatak je važan jer se potom od njega izračunavaju valute dospeća ostalih rata u zavisnosti od unete dinamike. Može se uneti i period rate (na primer 7 ili 15 dana ili pola meseca, ili neki drugi zadat broj dana)

Konto i Kupac se unose kako bi se odredila analitika kupca.

Vrednost ugovora je ukupna vrednost ugovora.

Iznos prve rate – može biti različita od ostalih zbog zaokruženja ili deljivosti ukupne vrednosti ugovora sa brojem rata – automatski se formira.

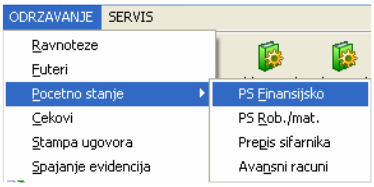
Iznos ostalih rata – automatski se formira.

Ova obrada se može koristiti u vanbilansnim evidencijama u drugoj bazi podataka koja se posebno instalira kod korisnika ukoliko je potrebno i ugovoreno. U toj istoj bazi podataka se onda evidentiraju i uplate pa se mogu koristiti izveštaji o dospeću rata, nedospelim ratama, ukupnom prometu i slično (Dospela – nedospela potraživanja, Specifikacija kupaca, ...)

5.9. Prenos početnog stanja iz prethodne godine

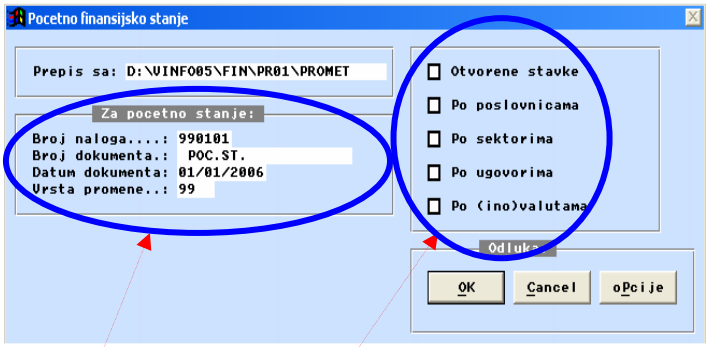
[ODRŽAVANJE/Početno stanje/PS Finansijsko]

Ovom programskom opcijom se vrši automatski prepis početnog stanja iz prethodne godine u tekuću (tekuća je ona u koju ste 'ušli'). Rezultat te opcije je formiran finansijski nalog koji se može videti na opciji [FINANSIJSKO/Nalozi].

Pre prepisa početnog stanja obavezno proverite da li su završena sva knjiženja u prethodnoj godini. Preporučuje se da se prepis početnog stanja uradi pre zaključnih knjiženja u prethodnoj godini.

Kada ste aktivirali opciju za prepis početnog stanja pojaviće se sledeći dijalog na ekranu.

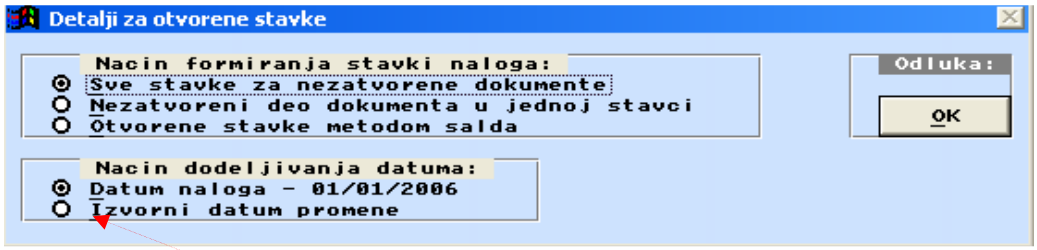

VAŽNO! Prepis početnog stanja aktivirajte iz Nove godine (uđite u novu poslovnu godinu)

Osnovni podaci kod formiranja naloga početnog stanja su prikazani na slici gore i to su: broj naloga, broj dokumenta (ili kraći opis naloga), datum dokumenta (datum naloga) i vrsta promene.

Kriterijumi pod kojim će se formirati početno stanje su navedeni na dijalogu kao check-box oznake kao na slici. Tu se može definisati da li se želi dobiti početno stanje po:
- otvorenim stavkama kupaca i dobavljača ili ne
- poslovnicama
- sektorima
- ugovorima
- ino-valutama

Ukoliko želite prepis po otvorenim stavkama potrebno je da kliknete na ☑ Otvorene stavke. Tada ćete dobiti novi dijalog kao na slici dole. Tu je ponuđeno nekoliko modela prepisa otvorenih stavki:

Preporuka je da za otvorene stavke izaberete „Izvorni datum promene"

1. Sve stavke za nezatvorene dokumente

Ako je po jednom računu dug 1000din, a plaćen 800din, onda je to otvorena stavka i preneće se u početno stanje sve stavke koje je čine, a to su i dug od 1000din i uplata od 800din. Isto tako će biti za svaki otvoren račun na kartici jednog komitenta.

2. Nezatvoren deo dokumenta u jednoj stavci

Ako je po jednom računu dug 1000din, a plaćen 800din, onda je to otvorena stavka i preneće se u početno stanje samo saldo od 200din (nezatvoreni deo). Isto tako će biti za svaki otvoren račun na kartici jednog komitenta.

3. Otvorene stavke metodom salda

Metoda salda je u ovom uputstvu detaljno opisana. Dakle po ovoj metodi se u početno stanje prenose oni zadnji računi koji nisu plaćeni po valutnom dospeću. Ukoliko želite da koristite ovu metodu prepisa početnog stanja kupaca i dobavljača potrebno je da ste sigurni u značenje metode salda.

Metode 1. i 2. podrazumevaju prenos otvorenih stavki u početno stanje pod uslovom da postoji osnovni uslov za to u knjigovodstvu - da su uplate, storna i knjižna odobrenja povezane za račune po broju dokumenta. Metoda 3. ne zahteva taj uslov.

Realna potreba je da se početkom Januara prenese početno stanje samo kupaca i dobavljača a da se kasnije, po završetku završnog obračuna, prenesu i ostala konta. Da bi se to postiglo potrebno je na osnovnom dijalogu kliknuti dugme Opcije. Tada se otvara novi dijalog kao na slici.

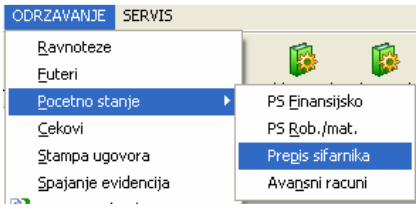

Na tom dijalogu se može izabrati šta želimo da prenosimo u početno stanje. Dakle, u Januaru bi označili „Kupci / Dobavljači“, potom OK, i na osnovnom dijalogu OK, čime bismo dobili nalog početnog stanja koji u sebi sadrži samo konta kupaca i dobavljača*. Po završetku obračuna na ovom istom mestu bi se označila „Ostala konta“ i time bismo preneli u isti nalog ostala konta čime bismo kompletirali finansijski nalog početnog stanja.

* Konta kupca i dobavljača su ona koja su navedena u prve dve liste parametara finansijskog naloga, [FINANSIJSKO/Nalozi/Okruženje/Parametri]

5.10. Prepis šifarnika – iz prethodne godine

[ODRŽAVANJE/Početno stanje/Prepis šifarnika]

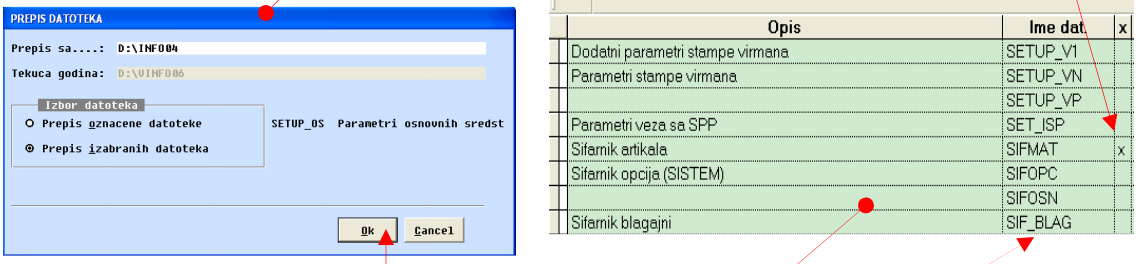

VAŽNO! Prepis šifarnika aktivirajte iz Nove godine (uđite u novu poslovnu godinu)

Preduzeće Infosys korisnicima obično instalira program za novu poslovnu godinu krajem Decembra ili početkom Januara. Tada se u programu za Novu godinu prenesu svi šifarnici iz prethodne. Međutim posle toga korisnik još radi u prethodnoj godini i često unese nove šifre kupaca i dobavljača, ... Kada definitivno počne raditi u programu za novu poslovnu godinu tada primeti da mu nedostaju neke šifre koje je imao u prethodnoj godini. Tu se radi o tim novoootvorenim šiframa posle instalacije programa za novu poslovnu godinu.

Da bi korisnik preneo te šifre iz prethodne u tekuću godinu potrebno je uraditi sledeći postupak:
- da uđe u program za tekuću (novu) godinu
- da aktivira opciju za prepis šifarnika
- da iz ponuđene tabele označi koje šifarnike želi da prepiše (sa CTRL-X)
- sa Okruženja da aktivira opciju za **prepis**

i pojaviće se sledeći dijalog

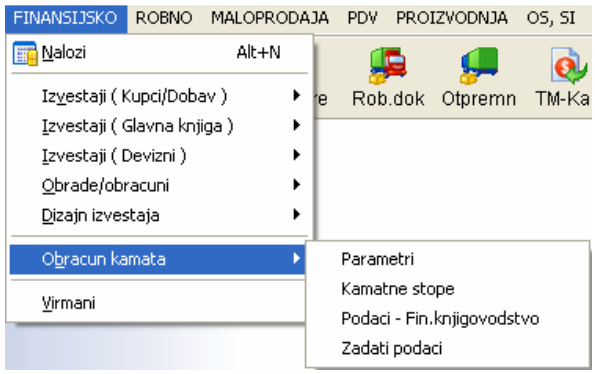

Na kome treba odgovoriti sa OK.

Da bi ste znali da označite željene šifarnike u **gornjoj tabeli** navešćemo nekoliko najčešćih koji vam mogu biti potrebni sa svojim oznakama u koloni Ime_dat.

IME_DAT	Značenje
SIFMAT	Šifarnik artikala
K_D	Šifarnik kupaca – dobavljača
K_P	Kontni plan
OBJ	Šifarnik objekata
SIF_UPL	Šifarnik vrsta promena
OSN_SRED	Šifarnik osnovnih sredstava
SEKTOR	Šifarnik sektora

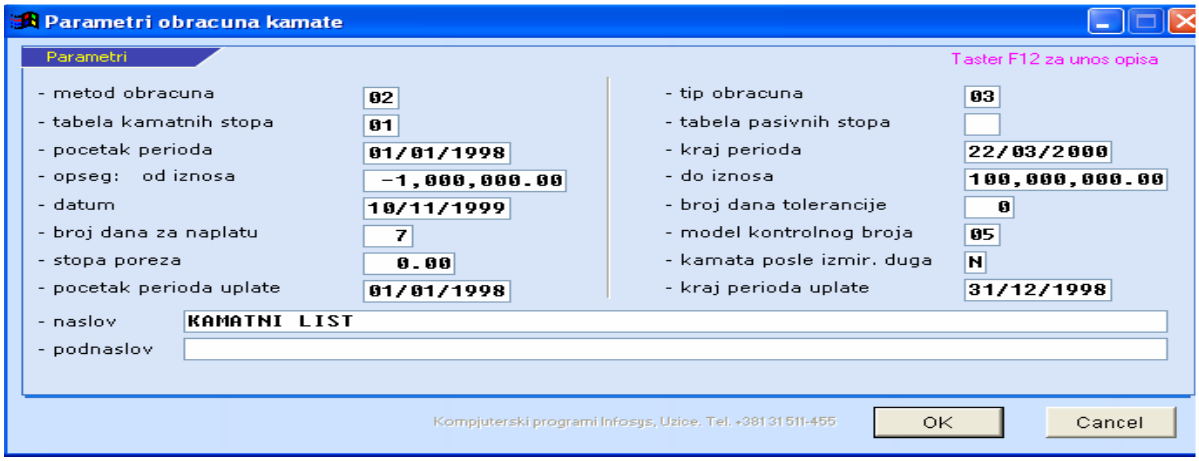
6. OBRAČUN KAMATA

Obračun kamata je programski segment koji ima svoje specifične obrade i time ne spada u segment finansijskog knjigovodstva. Kao zasebna programska celina sastoji se od sledećih osnovnih funkcija:
1. Obračun kamate za kupce prema knjigovodstvenim podacima
2. Pregled potencijalnog obračuna i provera postojećeg obračuna kamate od strane dobavljača. To znači da se može proveriti tuđi obračun kamate koristeći se obračunom na bazi zadatih podataka.
3. Obračun kamate prema zadatim podacima

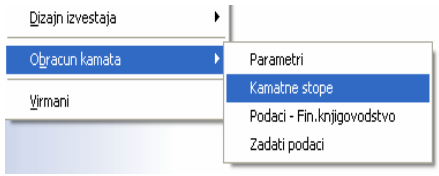
6.1. Parametri

Parametri obračuna kamata definišu inicijalna podešavanja kao što se vidi na donjoj slici.

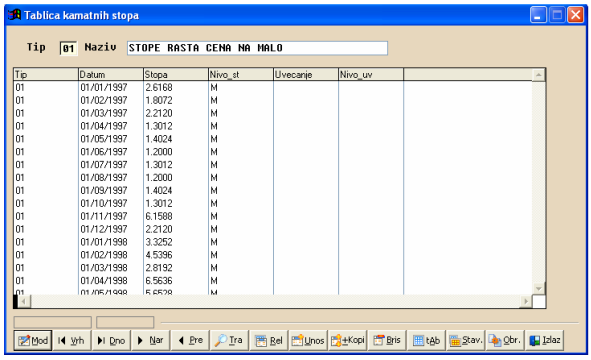

Parametri obračuna su:
- metod obračuna (šifra metoda kojim se radi obračun, podrazumevana "02" - komforna metoda, "00" - prosta metoda)
- tip obračuna
  "02" - obračun se radi samo za zatvorene račune tj. na deo računa koji je izmiren
  " " - obračun se radi za sve račune bez obzira da li su izmireni ili ne
  "03" - obračun se ne radi po računima već na saldo komitenta
- tablica kamatnih stopa (tip tablice kamatnih stopa koja se primenjuje)
- tabela pasivnih stopa (ako se obračunata kamata umanjuje za iznos pasivne kamate nastale ranijim izmirenjem obaveza)
- period obračuna (period iz koga se uzimaju podaci za obračun)
- opseg za obračunatu kamatu da bi se uzela u obzir
- broj dana za naplatu (maksimalan broj dana kašnjenja koji se toleriše da se ne obračunava kamata)
- datum pod kojim se vodi obračun (datum dokumenta)
- broj dana za naplatu (računa se od prethodnog datuma)
- model kontrolnog broja prilikom fakturisanja kamate
- naslov dokumenta koji se šalje kupcima ("Kamatni list" i slično)
- podnaslov (eventualni podnaslov u obračunu)
- stopa poreza koji se dodaje na obračunati iznos kamate
- period za uplate (ima značaja samo za tip "02")

6.2. Kamatne stope

Kamatne stope se ažuriraju pomoću opcije "Kamatne stope". Mogu se voditi različite tablice kamatnih stopa, kao na primer "stope rasta cena na malo", "stope zatezne kamate", "stope bankarskih kredita", "stope na uloge po viđenju" itd.

U zaglavlju se unosi tip i naziv kamatne stope. Na relaciji se unose kamatne stope. Tu se evidentira datum početka primene, stopa i nivo perioda (godina, mesec ili dan) i nivo uvećanja stope. Dakle, tipovi su u stvari različite tablice kamatnih stopa.

Indikator G,M,D (Godina, Mesec, Dan) znači da li je stopa propisana za godinu, mesec ili je dnevna (dnevna se propisuje najčešće u periodima hiperinflacije)

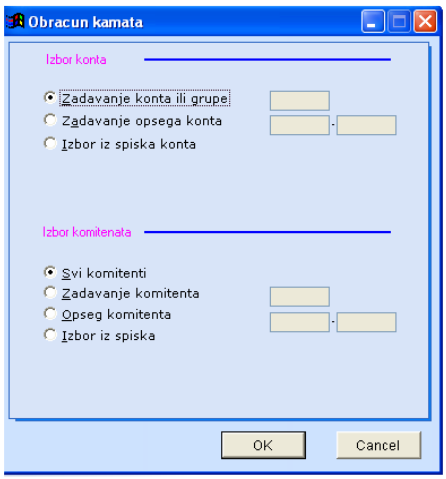
6.3. Obračun kamate

Sledi detaljan opis procedura i postupaka prilikom obračuna kamate po svakoj od navedenih metoda.

6.3.1. Obračun kamate na bazi podataka iz finansijskog knjigovodstva

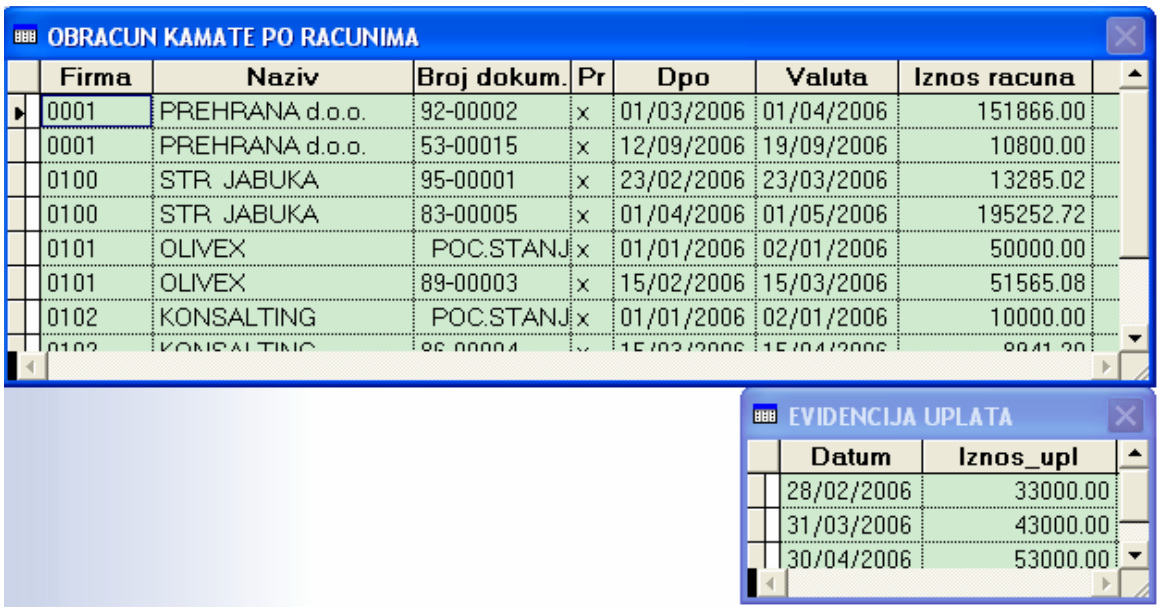
Obračun kamata na bazi podataka iz finansijskog knjigovodstva podrazumeva da se podaci za obračun (zaduženja, uplate) koriste sa kartica kupaca. Da bi obračun kamate na osnovu knjigovodstvenih podataka bio tačan neophodna je tačnost ovih podataka. Pod tačnošću podataka se podrazumeva tačnost iznosa i datuma valute plaćanja računa, tačnost iznosa i datuma uplata, i tačnost u zatvaranju računa tj. broj dokumenta po zaduženju komitenta mora biti identičan broju dokumenta po uplati komitenta. Dakle, mora biti zadovoljen princip povezivanja uplata za račune. Ako se uoči greška u polaznim podacima nakon izvršenog obračuna, otklanjanjem greške u polaznim podacima i ponovnim puštanjem obračuna za takve komitente dobija se ispravan obračun kamate.

Na početku obračuna pojavljuje se dijalog na kome treba da izaberemo kupca ili kupce za koje želimo obračunati kamatu. Na upitu „Izbor komitenata“ opredeljujemo se za to. Primetite da na dijalogu postoji upit „Izbor konta“. Tu se možete opredeliti zavisno od konta kupaca koje želite obračunavati. Na primer, redovni kupci su na kontu 20200, kupci iz Crne Gore su na kontu 20270, itd ...

Kada ste sve to zadali na ovom dijalogu klikom na OK prelazimo na sledeći dijalog koji prikazuje parametre obračuna. Ti parametri su podmetnuti da biste mogli neposredno pred sam obračun promeniti neku vrednost ili podesiti nešto što ste zaboravili. Kada prođete parametre pojaviće se tabela sa svim unetim podacima zaduženja i uplata.

Komandom CTRL-X možete isključiti ako neke obračune ne želite da aktivirate. Kada ste to

uradili, komandom ESC izađite iz tih tabela i dobićete rezultat obračuna u tabeli kao na slici

gore.
Štampa se poziva sa okruženja ili klikom na komandu sa toolbar-a. U štampanoj formi se dobija kamatni list kao na slici dole.

KAMATNI LIST

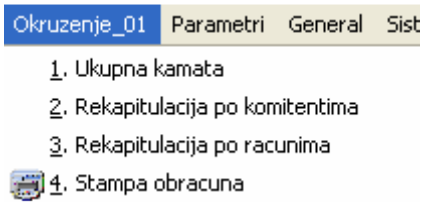
KOMITENT: 0001 STRANA: 1

PREHRANA d.o.o.

Kragujevac

OSNOVICA	PERIOD OBRACUNA	DANA	STOPA	N	UVEC.	N	IZNOS RAČ./UPL - KAMATA
UPLATA	31/03/2006 -31/03/2006						**5,000.00**
UPLATA	30/04/2006 -30/04/2006						**10,000.00**
70,757.62	01/04/2006 -30/04/2006	29	5.5000 %	M			3758.56
11,516.19	30/04/2006 -01/05/2006	1	5.5000 %	M			19.91
11,536.09	01/05/2006 -01/06/2006	31	3.7000 %	M			426.84
11,962.93	01/06/2006 -01/07/2006	30	2.9000 %	M			346.92
12,309.85	01/07/2006 -01/08/2006	31	2.1500 %	M			264.66
12,574.52	01/08/2006 -01/09/2006	31	3.5000 %	M			440.11
RACUN:	12/09/2006 -19/09/2006						**10,800.00**
UPLATA	28/02/2006 -19/09/2006						**10,000.00**

Na okruženju obračunate kamate postoje i sledeće opcije:

2. Rekapitulacija po komitentima

REKAPITULACIJA KAMATE PO KOMITENTIMA
za period od 01/01/1998 do 06/10/2006

Strana: 1

FIRMA	NAZIV	MESTO	BROJ_DOK	IZNOS KAMATE
0001	PREHRANA d.o.o.	PREHRANA d.o.o.	2	5548.11
0100	STR JABUKA	STR JABUKA	3	13935.94
0101	OLIVEX	OLIVEX	2	25843.24
0102	KONSALTING	KONSALTING	2	4134.36
1004	SUR ROMANSA	SUR ROMANSA	2	-3587.04
UKUPNO:			11	45874.61

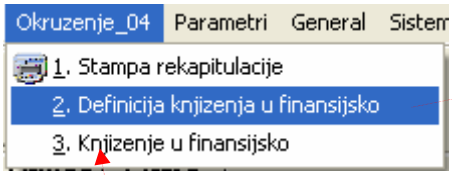
3. Rekapitulacijapo računima

REKAPITULACIJA KAMATE PO KOMITENTIMA
za period od 01/01/1998 do 06/10/2006

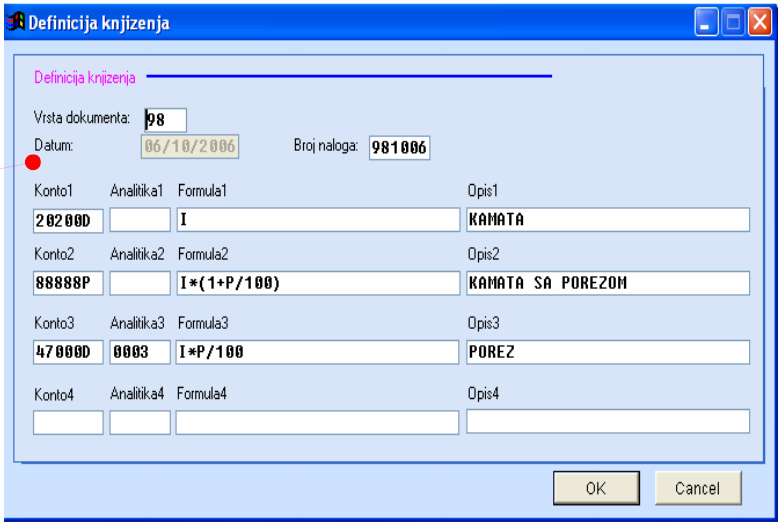
Strana: 1

DOKUMENT	DPO	VALUTA	IZNOS RACUNA	IZNOS KAMATE
0001	*PREHRANA d.o.o.*			
53-00015	12/09/2006	19/09/2006	10800.00	5656.49
92-00002	01/03/2006	01/04/2006	151866.00	-108.38
			162666.00	5548.11
0100	*STR JABUKA*			
83-00005	01/04/2006	01/05/2006	195252.72	-103.81
95-00001	23/02/2006	23/03/2006	13285.02	-4298.64
			208537.74	-4402.45
0101	*OLIVEX*			
89-00003	15/02/2006	15/03/2006	51565.08	3101.51
			51565.08	3101.51
0102	*KONSALTING*			
68-00010	29/08/2006	29/08/2006	115356.80	3204.32
			115356.80	3204.32

Obe ove rekapitulacije na okruženju imaju mogućnost automatskog knjiženja u finansijsko knjigovodstvo. Samo knjiženje se obavlja prema šemi koja je takođe data na okruženju pod opcijom „Definicija knjiženja u finansijsko“.

Ako izaberete definicju knjiženja dobijate dijalog kao na slici desno. Na njemu treba podesiti knjiženje koje vam odgovara. Potom možete koristiti opciju za knjiženje kamate koja se nalazi na okruženju pod nazovom „Knjiženje u finansijsko“

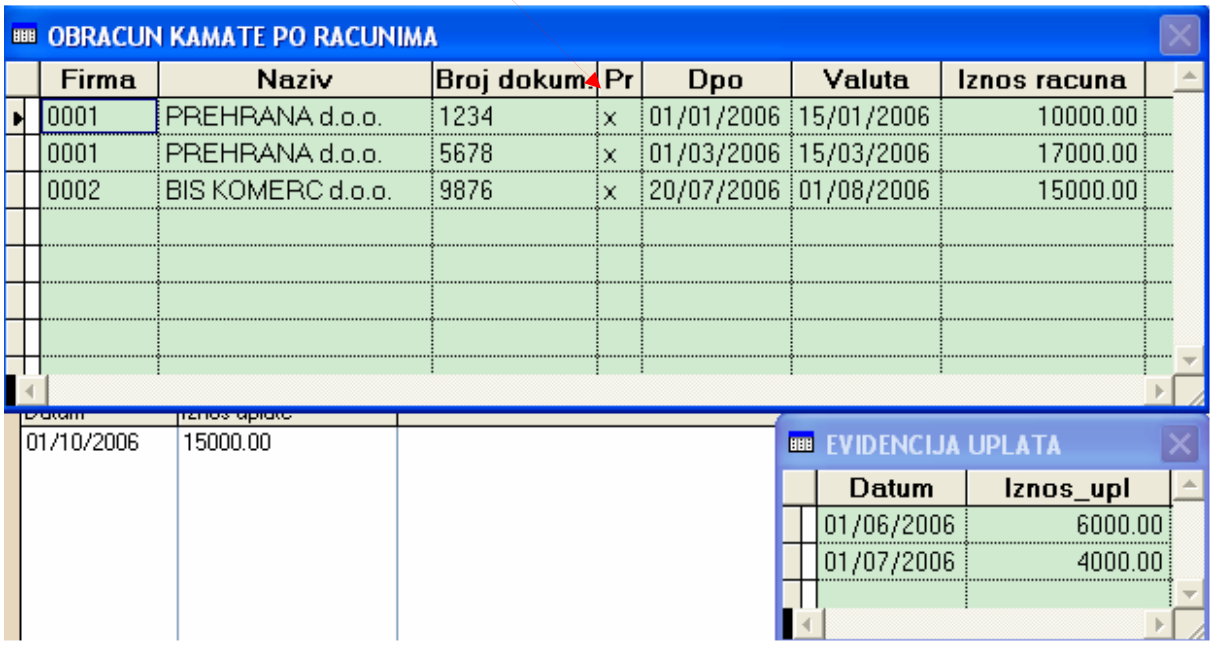
6.3.2. Obračun kamata na bazi zadatih podataka

Obračun kamata na bazi zadatih podataka podrazumeva da se podaci za obračun (zaduženja, uplate) neposredno zadaju (unesu). Ako se obračun radi na osnovu zadatih podataka za svaki račun po kome se obračunava kamata evidentira se sledeće:

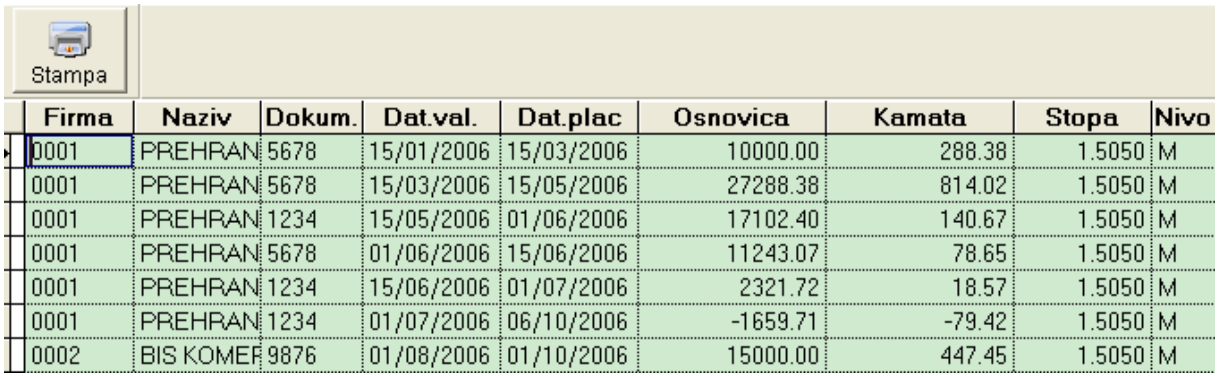
- šifra komitenta (mora biti u šifarniku poslovnih partnera)
- broj dokumenta
- datum dokumenta (nastanak dužničko-poverilačkog odnosa)
- datum valute
- iznos računa

Takodje se za svaki račun evidentiraju i eventualne uplate po njima na relaciji dokumenta (komanda Rel). Tu se evidentiraju datum i iznos uplate.

Na okruženju postoji opcija „Inicijalizacija“ kojom se brišu svi ranije uneti podaci za obračun. Tako se baza podataka za obračun kamate na osnovu zadatih podataka prazni.
Kada ste uneli zaduženja i uplate, obračun se aktivira sa okruženja. Čim ste aktivirali obračun dobićete na ekranu ponuđene parametre obračuna u formi dijaloga. Ti parametri su podmetnuti da biste mogli neposredno pred sam obračun promeniti neku vrednost ili podesiti nešto što ste zaboravili.Kada prođete parametre pojaviće se tabela sa svim unetim podacima zaduženja i uplata. Komandom CTRL-X možete isključiti ako neke obračune ne želite da

aktivirate. Kada ste to uradili, komandom ESC izađite iz tih tabela i dobićete rezultat obračuna u tabeli kao na sledećoj slici.

Firma	Naziv	Dokum.	Dat.val.	Dat.plac	Osnovica	Kamata	Stopa	Nivo
0001	PREHRAN	5678	15/01/2006	15/03/2006	10000.00	288.38	1.5050	M
0001	PREHRAN	5678	15/03/2006	15/05/2006	27288.38	814.02	1.5050	M
0001	PREHRAN	1234	15/05/2006	01/06/2006	17102.40	140.67	1.5050	M
0001	PREHRAN	5678	01/06/2006	15/06/2006	11243.07	78.65	1.5050	M
0001	PREHRAN	1234	15/06/2006	01/07/2006	2321.72	18.57	1.5050	M
0001	PREHRAN	1234	01/07/2006	06/10/2006	-1659.71	-79.42	1.5050	M
0002	BIS KOMER	9876	01/08/2006	01/10/2006	15000.00	447.45	1.5050	M

Štampa se poziva sa okruženja ili klikom na komandu sa toolbar-a. U štampanoj formi se dobija kamatni list kao na slici dole.

KAMATNI LIST

KOMITENT: 0001 STRANA: 1

PREHRANA d.o.o.

Kragujevac

OSNOVICA	PERIOD OBRACUNA	DANA	STOPA	N	UVEC.	N	IZNOS RAČ./UPL - KAMATA
RACUN:	01/01/2006 - 15/01/2006						**10,000.00**
UPLATA	01/06/2006 - 01/06/2006						**6,000.00**
17,102.40	15/05/2006 - 01/06/2006	17	1.5050 %	M			140.67
UPLATA	01/07/2006 - 01/07/2006						**4,000.00**
2,321.72	15/06/2006 - 01/07/2006	16	1.5050 %	M			18.57
-1,659.71	01/07/2006 - 06/10/2006	97	1.5050 %	M			-79.42
RACUN:	01/03/2006 - 15/03/2006						**17,000.00**
10,000.00	15/01/2006 - 15/03/2006	59	1.5050 %	M			288.38
UPLATA	15/05/2006 - 15/05/2006						**11,000.00**
27,288.38	15/03/2006 - 15/05/2006	61	1.5050 %	M			814.02
UPLATA	15/06/2006 - 15/06/2006						**9,000.00**
11,243.07	01/06/2006 - 15/06/2006	14	1.5050 %	M			78.65

UKUPNO RACUNI: 27,000.00 1,260.87

UKUPNO UPLATE: 30,000.00

Ukupno obracunata kamata: 1,260.87

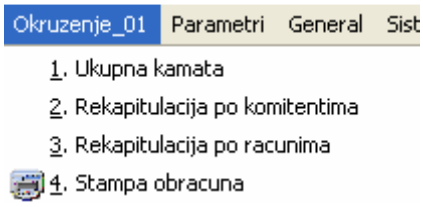
Porez: 0.00

Za uplatu: 1,260.87

Datum (DPO): 06/10/2006 Datum valute: 15/10/2006

Record: 13/15 Exclusive

Na okruženju postoje i sledeće opcije obračuna:

7. DODATAK - PRIMERI

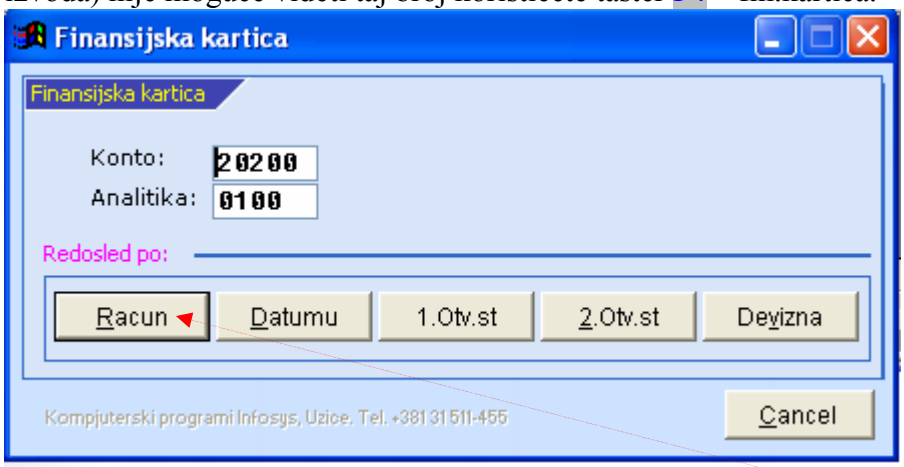
7.1. Povezivanje uplata za račun

Knjiženje uplata kupaca ili uplata dobavljačima se vrši na osnovu izvoda banke. Izvod je izveštaj iz banke o novčanim promenama koje su se desile u jednom danu. Po pravilu izvod se knjiži svakog dana, jednom dnevno za prethodni dan. Veoma je važno da se uplate povežu za račune na koje se odnose. U tom smislu važno je istaći da kupci ponekad ne navode tačan poziv na broj (broj dokumenta-računa na koji se odnosi uplata). Tada je potrebno da na neki način sami odredite vezu te uplate za dokument-račun. Tu se mogu prepoznati dva slučaja u praksi:

- uplata se odnosi samo na jedan račun
- uplata se odnosi na više računa

7.1.1. Uplata se odnosi samo na jedan račun

U polje predvidjeno za broj dokumenta ukucava se (kao sto sam naziv kaže) broj onog dokumenta koji knjižite. Ukoliko je u pitanju uplata onda se upisuje broj računa koji tom uplatom zatvarate. Ako sa dokumenta koji knjižite (npr. izvoda) nije moguće videti taj broj koristićete taster F4 – fin.kartica.

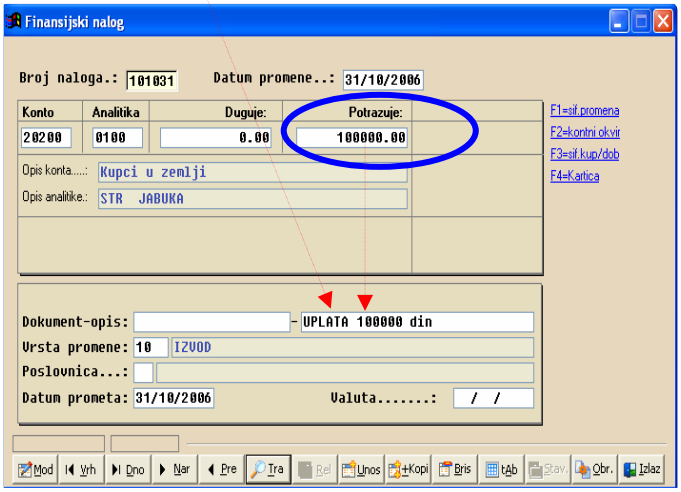
Tom komandom, na ekranu će se pojaviti kartica, sortorana po računu, sa koje možete videti potreban podatak i upisati ga u polje "broj dokumenta". Najbolje je da fin. kartica bude sortirana po računu (broju dokumenta) jer se tada vizuelno vidi kako stoje račun i uplate jedni do drugih ako su pravilno povezivani preko broja dokumenta. Taj upis će se sam obaviti ako se u kartici pozicionirate na željenu stavku sa odgovarajućim brojem dokumenta i potom izađete iz te tabele (komanda CTRL-ENTER).

U opis dokumenta se upisuje kratak opis promene. Svaka stavka ima i svoju vrstu promene. Tasterom F1 možete videti ceo šifarnik vrsta finansijskih promena. Dodali bismo još da se (ukoliko se kursor nalazi u polju "vrsta promene") njihov šifarnik može videti pomoću tastera F5. U zavisnosti od toga koja se promena knjiži odabraćete iz šifarnika i odgovarajuću šifru i upisati je.

7.1.2. Uplata se odnosi na više računa

Čest je slučaj da se kupac prilikom uplate ne pozove na broj računa ili jednom uplatom plati u celosti ili delimično više računa. Da bi uplate vaših kupaca zatvorile odgovarajuća zaduženja (račune) najbolje je koristiti ovu opciju. Sa izvoda se unese iznos uplate, a polje "broj dokumenta" se ne unosi. Poželjno je

međutim u opis knjiženja uneti podatak o ukupnom iznosu uplate jer će se on kasnije pojavljivati na pojedinačnim razbijenim uplatama.

Posle upisa stavke naloga iz okruženja se izabere ova opcija (taster F12). Program će ponuditi spisak svih nezatvorenih računa. Ukoliko želimo da utičemo na spisak računa koji se zatvaraju, isključivanjem odredjenih računa iz spiska komandom (CTRL-X), kreiramo željeni spisak računa koji se zatvara prema hronološkom redosledu.

Broj dok.	x	Dat.dok.	Dat.val.	Duguje	Potrazuje	Ostatak
95-00001	x	23/02/2006	09/10/2006	8986.38	0.00	8986.38
83-00005	x	01/04/2006	09/10/2006	195148.91	0.00	195148.91
77-00007	x	30/08/2006	14/10/2006	42952.00	0.00	42952.00

Unesena uplata se razbija prema iznosima računa iz spiska na više stavki koje zatvaraju zadate račune. Ukoliko je iznos uplate veći od sume računa iz spiska od "viška" se kreira stavka bez broja dokumenta. Ako odmah potom želimo da vidimo sve novonastale stavke najlakše je to postići na opciji ../Okruženje/Nalog u formi tabele.

7.1.3. Naknadno povezivanje preko fin. kartice

To je vrlo korisno kada se želi ući u karticu komitenta (kupca-dobavljača) da bi se vršilo povezivanje uplata za računom (prekucavanjem broja dokumenta), ako to nije rađeno prilikom knjiženja izvoda. U žargonu se ovaj postupak još zove i „čišćenje kartica“. Kada se nalazite u fin. kartici u režimu modifikacije (F4 iz finansijskog naloga, ili preko fin. kartoteke [FINANSIJSKO/Glavna knjiga/Kartoteka<zadati karticu>/OK/Okruženje/Režim modifikacije])postoji olakšan način da se vrši povezivanje uplata za račun opcijama koje su dostupne na okruženju, a koje se nazivaju ‘Uzmi broj dokumenta – ALT-2’, ‘Spusti broj dokumenta – ALT-3’. Naime, cilj je da se na stavkama uplata upiše broj dokumenta sa istovetnim sadržajem kakav je i na stavci zaduženja. Da bi se izbegle greške u prekucavanju broja dokumenta na stavci uplate omogućene su gore navedene opcije Uzmi – Spusti.

Način njihovog korišćenja.

1. Pozicioniramo se na stavku zaduženja i aktiviramo opciju uzmi (ALT - 2); ništa se primetno nije desilo
2. Pozicioniramo se na stavku uplate i aktiviramo opciju spusti (ALT - 3); primećujemo da se u polju broja dokumenta na toj uplati upisao broj dokumenta koga smo malopre ‘uzeli’.
3. Proces se ponavlja za sledeći slučaj računa i uplate kako je to opisano u tački 1. i 2.

7.2. Budžet *

Budžetski korisnici imaju izvesne specifičnosti u odnosu na deo funkcionalnosti koja je opisana u ovom tekstu. Navešćemo neke od njih:

- kontni plan je propisan na nivou više cifara od 3; najčešće 6 cifara
- u parametrima finansijskog naloga treba uneti listu konta sa analitikama kupaca i dobavljača sa 6 cifara ako je tako propasano
- u parametrima finansijskog naloga treba uneti osnovni konto kupca i dobavljača sa 6 cifara ako je tako propasano
- prihod se knjiži kada je kupac platio, dakle na izvodu
- trošak se knjiži kada se dobavljaču plati, dakle na izvodu
- knjiženje izvoda koji se odnosi na uplate se najčešće vrši u PDV segmentu opcijom PDV-dokumenti jer jedna uplata obično povlači potrebu za bar 3 konta: konto žiro računa, konto kupca-dobavljača, konto pdv-a.
- bilansi uspeha i stanja

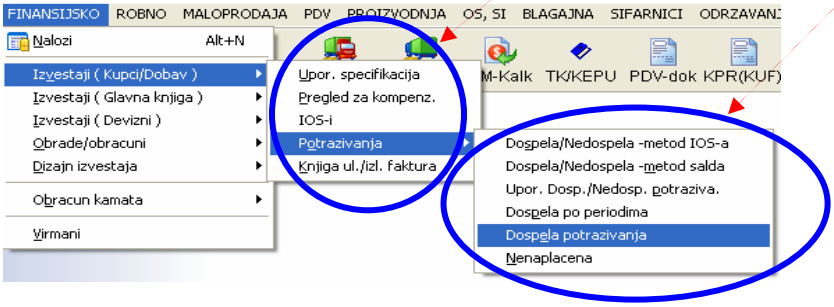
Detaljnije uputstvo kao i konsultacije oko uvođenja sistema budžetskog knjigovodstva možete dobiti na vaš zahtev.

7.3. Praćenje samo kupaca-dobavljača

Korisnik Infosys programa može imati potrebu da prati stanje svojih kupaca i dobavljača. To mogu biti posebne službe u firmi kao na primer komercijala, finansijska operativa, likvidatura, služba plaćanja, predstavništva i/ili distributivni centri u kojima se ne vodi knjigovodstvo. Praćenje kupaca-dobavljača se takođe postiže koristeći ovaj programski segment 'finansijsko knjigovodstvo', ali s'tim što nisu potrebne sve funkcija segmenta. Korisnici programa se mogu usredsrediti samo na programske opcije koje se odnose na kupce-dobavljače. Tako na primer dovoljno je u finansijskom knjigovodstvu da delimično proknjiže promene, to jest samo one koje se odnose na kupce-dobavljače. Kada knjiže izvod mogu uneti samo uplate. Nalog ne mora da se slaže u knjigovodstvenom smislu. Pominjanje pojma konta je njima obično strano, ali mora se prihvatiti samo iz formalnih razloga. Prema tome korisnici treba da nauče samo dva konta: konto kupca i konto dobavljača. Ukoliko nekome smeta termin 'konto' neka to shvati kao šifru evidencije kupaca-dobavljača. Preduzeće Infosys u svojoj ponudi ima programski segment koji se označava kao FIN_KD i odnosi se na finansijsko praćenje kupaca-dobavljača.

Kada korisnik koristi samo segment FIN_KD to znači da mu na meniju finansijskog knjigovodstva nude sledeće opcije:
- finansijski nalog
- izveštaji (kupci - dobavljači)
- finansijska kartica
- specifikacije (kupaca i dobavljača)

Opcije koje predstavljaju izveštaje kupaca – dobavljača se vide na slici

7.4. Pogonsko knjigovodstvo – načelna diskusija *

- obračun cene koštanja po stvarnim troškovima u pojedinačnoj i serijskoj proizvodnji -

I. Način knjiženja troškova na računima knjigovodstva troškova i učinaka zavisi pre svega od načina odvijanja proizvodnog procesa. Prema načinu odvijanja proizvodnog procesa možemo razlikovati dva osnovna vida proizvodnje:

- pojedinačnu i serijsku proizvodnju i
- masovnu proizvodnju.

Kod pojedinačne i serijske proizvodnje stvarni troškovi se mogu pratiti po radnim nalozima. Knjiženje radnih naloga se može vršiti direktnim zaduženjem računa nosilaca troškova, gde svaki nalog poprima ulogu analitičkog računa. Kod ovog vida proizvodnje troškovi se prate po grupama proizvoda, da bi se prilikom utvrđivanja cene koštanja proizvoda primenjivala dodatna i diviziona kalkulacija. Dodatna kalkulacija sastoji se u tome što se direktnim troškovima svake serije dodaju, na bazi nekog ključa za raspodelu, opšti troškovi. Kada se na ovaj način utvrde ukupni troškovi serije, odnosno radnog naloga, sprovodi se postupak divizione kalkulacije - njihovim deljenjem sa brojem proizvoda u seriji. Tako se dobija cena koštanja pojedinačnog proizvoda. U pojedinacnoj proizvodnji, gde se za svaki proizvod otvara poseban radni nalog, cena koštanja se utvrđuje samo po dodatnoj kalkulaciji.
Kod masovne proizvodnje potrebno je utvrditi ukupne troškove obračunskog perioda za određeni proizvod ili masu proizvoda, pri čemu se troškovi najpre obuhvataju preko računa mesta troškova a zatim se prenose na račune nosilaca troškova.

II. Isto tako, način knjiženja u knjigovodstvu troškova i učinaka zavisi od toga da li je to knjigovodstvo koncipirano po užoj ili po široj varijanti

a) Uža varijanta

Postoji obaveza vođenja računa **900** - Račun za preuzimanje zaliha, **902** - Račun za preuzimanje troškova, **95** - Nosioci troškova, **96** - Gotovi proizvodi, **980** - Troškovi prodatih proizvoda i usluga, **982** - Troskovi perioda i **983** - Otpisi, manjkovi i viškovi troškova učinaka.

*) (Proizvodna preduzeća koja pored svojih proizvoda vrše i prodaju robe, vode i račun **912** - Proizvodi i roba u prodavnicama proizvođača).
U ovom slučaju se troškovi obuhvaćeni na računima klase **5** posredstvom računa grupe **90** prenose direktno na nosioce troškova na grupi **95** a sa te grupe na račune grupe **96**-Gotovi proizvodi. Ovo je najjednostavnija varijanta vođenja knjigovodstva troškova i učinaka.
Pored toga preduzeća mogu da odluče da u okviru klase **9**, na računu **910** - Materijal, vode evidenciju o stanju, nabavci i trošenju zaliha materijala.

b) Šira varijanta

Druga varujanta sprovodi se tako što se troškovi sa klase **5** preko računa grupe **90** raspoređuju na račune mesta troškova u okviru grupa **92**, **93** i **94**, sa računa mesta troškova na račune nosilaca troškova grupe **95,** a sa te grupe na račune grupe **96** - Gotovi proizvodi.
Pored toga, preduzeća koja odluče da utvrđuju poslovni rezultat za pojedine proizvode, odnosno za pojedine organizacione delove, knjiženja vrše na računima grupe **98** - Poslovni rashodi i prihodi.

III. U primeru obračuna cene koštanja učinaka po stvarnim troškovima polazimo od sledećih pretpostavki:

- proizvodni proces je serijskog karaktera, odnosno grupe proizvoda se vezuju za pojedinačne radne naloge
- nabavka i utrošak materijala iskazuju se u finansijskom knjigovodstvu
- utrošak materijala obračunava se po ponderisanoj prosecnoj ceni
- magacin gotovih proizvoda se zadužuje po planskim cenama koje su identične u celom obračunskom periodu

IV. Prva faza knjiženja predstavlja obuhvatanje primarnih troškova za preduzeće u celini na računima klase **5** - Rashodi.
Utrošeni materijal za reprodukciju direktno se raspoređuje na račune nosilaca troškova na osnovu trebovanja materijala. Postupak knjiženja trebovanja direktnog materijala izrade je sledeći:

511 D / 101 P
9500 ANAL_RN D / 902 P

Troškovi zarada radnika angazovanih na izradi učinaka mogu se kao direktni troškovi na isti način odmah vezati za odgovarajuću seriju proizvoda (korišćenjem opcija "definicija rasporeda troškova" i "raspored troškova").Za to su neophodni odgovarajući podaci o angažovanju radnika na izradi pojedinih serija proizvoda. Knjiženja:

52 D / 45 P
9501 ANAL_RN D / 902 P

Ostali troškovi imaju karakter indirektnih troškova i u toku obračunskog perioda sprovodi se njihovo knjiženje samo na računima finansijskog knjigovodstva. Preko opcije "definicija rasporeda troškova" opredeljuje se na kraju obračunskog perioda njihov prenos na odgovarajuće račune mesta troškova. Na taj način se pojedine vrste indirektnih troškova grupišu na računima mesta troškova, sa kojih će pomoću odgovarajućih ključeva biti raspoređeni na nasioce troškova (ukoliko se mogu uključiti u cenu koštanja proizvoda) odnosno na troškove perioda (ukoliko ne ulaze u cenu koštanja).

- prenos troškova u pogonsko knjigovodstvo (uz pomoć opcije definicija rasporeda troškova)

a) Troškovi koji ulaze u cenu koštanja učinaka (opšti troškovi proizvodnje, pomoćne delatnosti, nabavke i tehničke uprave u iznosima neophodnim za izr. učinaka) prenose se na sledeće račune mesta troškova:

920 - mesto troška nabavke
921 - mesto troška tehničke uprave

922 - mesto troška pomoćne delatnosti
930 - mesto troška osnovne delatnosti

9200, 9210, 9220, 9300, 9310 D / 902 P

b) Troškovi koji ne ulaze u cenu koštanja učinaka - troškovi perioda
(opšti troškovi uprave, prodaje i finansiranja)
9400 - opšti troškovi uprave i prodaje

9201, 9211, 9221, 9301, 9311 D / 902 P

V. Sledeća faza knjiženja je postupak prenosa troškova koji se mogu uključiti u cenu koštanja učinaka, pomoću odgovarajućih ključeva, na račune nosilaca troškova. Preostali troškovi se prenose na teret troškova perioda.

9502, 9503 D / 9200, 9210, 9220, 9300, 9310 P

Pored toga u ovoj fazi opšti troškovi koji ne ulaze u cenu koštanja učinaka prenose se sa konta grupa **92** i **94** na konto **9820** - troškovi perioda.

9820 D / 9201, 9211, 9221, 9301, 9311, 9400 P

VI. U toku perioda vrši se prijem gotovih proizvoda u magacin po planskim cenama
9600 D / 9509 P

VII. U narednoj fazi vrši se obračun vrednosti zaliha gotovih proizvoda i nezavršene proizvodnje.
Na grupi **95** - proizvodnja u toku sada su sakupljeni svi troškovi koji ulaze u cenu koštanja učinaka, a odatle se dalje preko konta **9509** - prenos troškova, prenose na konto **960** - gotovi proizvodi.
Ovaj obračun se po pravilu vrši na kraju obračunskog perioda.

) (Na ovaj način svi troškovi koji ulaze u cenu koštanja učinaka nasli su se na grupi konta **95 - proizvodnja u toku. Neki su tu došli direktno iz finansijskog knjigovodstva-direktni troškovi materijala izrade i zarade radnika u proizvodnji, a ostali preko konta grupe **92** i **93** i raspodelom prema odgovarajućem ključu na nosioce troškova - troškovi amortizacije i opšti troškovi).

Sada se vrši prenos stvarnih troškova sa grupe **95** - proizvodnja u toku na konto **960** - gotovi proizvodi

9509 D / 9500, 9501, 9502, 9503 P

Na taj način na kontu 9509 je proknjiženo:
- na dugovnoj strani stvarna cena koštanja učinaka
- na potražnoj strani planska cena koštanja učinaka

Pošto je vrednost na kontu **960** - gotovi proizvodi po planskoj ceni potrebno je isknjižiti odstupanje od planske cene na kontu **969** - odstupanje od planske cene učinaka. Taj konto je korektivni kontu **960** i zajedno sa njim daje stvarnu cenu koštanja učinaka.

Knjiženje odstupanja stvarne cene koštanja od planske
stvarna CK > planska CK **969 / 9509**
stvarna CK < planska CK **9509 / 969**

VIII. U toku perioda knjiži se realizacija gotovih proizvoda.
Knjiženje:
U finansisjkom knjigovodstvu **2020 / 612** po prodajnoj vrednosti
U pogonskom knjigovodstvu **9800 / 9600** po planskoj vrednosti

IX. Prilikom obračuna vrši se prenos odstupanja sa računa **969** na **9800** - troškovi prodatih proizvoda.
Sa konta **969** prenosi se deo odstupanja (srazmerno vrednosti realizovanih proizvoda u ukupno proizvedenim) na konto **9800** čime se vrši korekcija troškova prodatih proizvoda (proknjiženih po planskoj ceni u stavu **9800/9600**)
stvarna CK > planska CK **9800 / 969**
stvarna CK < planska CK **969 / 9800**

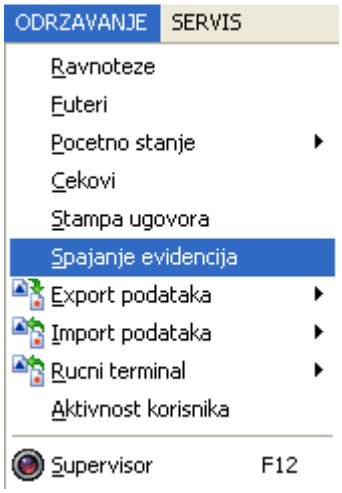
X. Prethodnim postupkom dolazi se do vrednosti zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u toku na kraju perioda. Porede se te vrednosti (vrednost nezavršene proizvodnje - saldo konta **95** i vrednost završene proizvodnje saldo konta **96**) sa početnim stanjem zaliha na kontima **110** i **120** i sprovodimo odgovarajuća knjiženja:
povećanje zaliha - **110, 120 D / 630 P**
smanjenje zaliha - **631 D / 110, 120 P**

KONTNI OKVIR

9500 Troškovi direktnog materijala (ulaze u cenu koštanja)
9501 Troškovi zarada radnika u proizvodnji (ulaze u cenu koštanja)
9502 Troškovi amortizacije (ulaze u cenu koštanja)
9503 Opšti troškovi proizvodnje (ulaze u cenu koštanja)
(analitika po radnim nalozima moze se voditi dodavanjem broja radnog naloga odgovarajućem analitičkom računu)
902 Račun preuzimanja troškova
903 Račun preuzimanja prihoda
920 Mesto troška nabavke
9200 Troškovi nabavke (ulaze u cenu koštanja)
9201 Troškovi nabavke (ne ulaze u cenu koštanja)
921 Mesto troška tehničke uprave
9210 Troškovi tehničke uprave (ulaze u cenu koštanja)
9211 Troškovi tehničke uprave (ne ulaze u cenu koštanja)
922 Mesto troška pomoćne delatnosti
9220 Troškovi pomoćne delatnosti (ulaze u cenu koštanja)
9221 Troškovi pomoćne delatnosti (ne ulaze u cenu koštanja)
930 Mesto troška osnovne delatnosti
9300 Troškovi amortizacije (ulaze u cenu koštanja)
9301 Troškovi amortizacije (ne ulaze u cenu koštanja)
9310 Opšti troškovi proizvodnje (ulaze u cenu koštanja)
9311 Opšti troškovi proizvodnje (ne ulaze u cenu koštanja)
9400 Troškovi uprave i prodaje (ne ulaze u cenu koštanja)
9500 Zalihe nezavršenih proizvoda (zbirni konto)
9509 Račun prenosa troškova
9600 Zalihe gotovih proizvoda
9690 Odstupanja od cena gotovih proizvoda
9820 Troškovi perioda

7.5. Spajanje evidencija *

[ODRŽAVANJE/Spajanje evidencija]

Ova programska opcija se koristi kada se želi videti neki izveštaj iz više pozicija baze podataka. Te pojedinačne pozicije baze podataka mogu biti namenjene posebnim firmama, ali i posebnim celinama iste firme. Nekada firma ima izuzetno složenu strukturu ili se radi o grupaciji više srodnih firmi. Na primer, jedan univerzitet koji ima više faktulteta jeste složen sistem koji svaki fakultet prati odvojeno. Međutim potrebni su i zbirni izveštaji ili konsolidovani bilansi. Kada je jednostavnija problematika onda šifra poslovnice može da zadovolji ovaj zahtev. Ali kada delovi celine predstavljaju izuzetno složene sisteme koji u računovodstvenom smislu imaju skoro sve pozicije, pogotovo ako se rade posebni obračuni, onda se najbolje ta problematika rešava tako što se za svaki deo odvoji posebna pozicija u bazi podataka kao da se radi o zasebnoj firmi (što ona nekada i jeste). Ako je to tako urađeno onda se lociranje na određenu firmu vrši tasterom F3 koji predstavlja izbor pozicije ili baze podataka. U svakoj od njih na raspolaganju su svi izveštaji i obrade.

Ali kada se želi zbirni izveštaj onda treba postupiti na sledeći način:

1. Pozicioniranje na SP poziciju.

Izborom pozicije, sa F3, se izabere posebna, za to namenjena, pozicija, takozvana SP pozicija. Ona je instalirana kod vas samo ukoliko postoji potreba za korišćenjem ove programske mogućnosti i ukoliko imate licencna prava na nju.

2. Aktiviranje programske opcije „Spajanje evidencija“.

[ODRŽAVANJE/Spajanje evidencija]

Tada se na SP poziciji automatski kopiraju podaci iz svih pojedinačnih baza podataka (delova, pozicija)

3. Izveštaji.

Kada se pozove bilo koji standardni izveštaj (ne samo iz finansijskog) dobija se na bazi spojenih podataka iz svih pozicija.

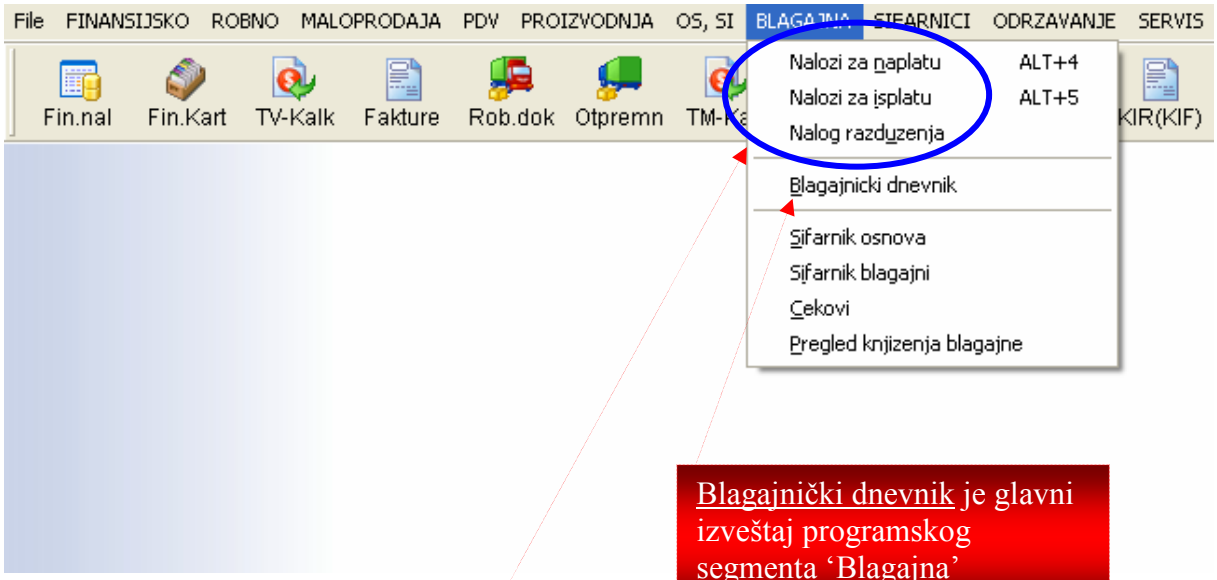
Ovde treba napomenuti da, prilikom eventualnog naknadnog knjiženje u neku od baza podataka (delova celine ili pozicija) nećete automatski to isto dobiti i u SP poziciji. Dakle, potrebno će biti da ponovo obavite korak broj 2. „Spajanje evidencija“; tek tada će SP pozicija sadržati i te podatke. Generalno rečeno – Pre svakoj zbirnog izveštaja potrebno je da uradite „Spajanje evidencija“. Spajanje evidencija se ne mora ponavljati ukoliko u međuvremenu nije nigde ništa od novih podataka uneto niti je modifikovano nešto postojeće; samo ako je učinjena bilo kakva promena u bazi podataka.

Neke tabele u bazi podataka se ne mogu spajati pa ti eventualni izveštaji nemaju smisla

8. BLAGAJNA

Blagajničko poslovanje je poseban programski segment koji se odnosi na ulazno-izlazne promene u blagajni. Blagajna je u tesnoj vezi sa finansijskim knjigovodstvom i zbog toga je našla mesto u ovom uputstvu.

Suština programskog segmenta 'Blagajne' je knjiženje naloga za naplatu i isplatu blagajne, automatsko knjiženje u finansijsko knjigovodstvo i blagajnički izveštaj odnosno dnevnik blagajne.

Blagajnički dnevnik je glavni izveštaj programskog segmenta 'Blagajna'

Programski segment 'Blagajna' ima knjigovodstveni aspekt i ne odnosi se na naplatnu blagajnu ili bilo koji vid šalterskog poslovanja. Preduzeće Infosys ima posebna programska rešenja za šeltersko poslovanje naplatnih balgajni

Osnovni dokumenti blagajne se automatski knjiže u finansijsko knjigovodstvo i po potrebi u poresko knjigovodstvo

8.1. Šifarnici

8.1.1. Šifarnik blagajni

Programski segment 'Blagajna' ima mogućnost da se vodi evidencija za više definisanih blagajni:

Sif_blag	Naziv	Konto	Anal	Vp	Sif_rj
01	GLAVNA BLAGAJNA	24300		20	01
02	BLAGAJNA BONOVA	24301		20	02

Svaka od njih se unosi u šifarniku blagajni. Možete samostalno, u skladu sa vašim potrebama, uneti sve blagajne koje su vam potrebne. Podsetimo da se nova blagajna unosi komandom CTRL-Insert (unos u tabeli).
Kolona 'sif_rj' je poslovnica. To znači da će se ta poslovnica upisivati u automatski uknjiženim stavovima u finansijskom knjigovodstvu, a potom je moguće pratiti izveštaje po poslovnicama kako je to već opisano u odeljku o izveštajima iz finansijskog knjigovodstva.

8.1.2. Šifarnik osnova

Svaka blagajna ima ulaz i izlaz novca, bonova, … Svaki ulaz i izlaz ima svoj osnov. Na primer ulaz novca može biti po osnovu podizanja gotovine ili predaji pazara, a izlaz može biti za plaćanje dobavljača što znači za troškove. Drugačije može da se kaže da blagajna vrši naplatu i isplatu. Svaka naplata i isplata ima svoj osnov i svi ti osnovi su šifrirani u šifarniku osnova.

Sifarnik osnova

Sifra	Naziv	PDV status	Tarifa	Racun	Knjiga	Pdv	Konto_d1	Anal_d1	Konto_p1
0001	Utr.gorivo-putn.aut.	0011	0101	T			5130		
0002	Utros.elektr.energ.	0010	0101	T			5133		
0003	Tros.PTT usluga	0010	0101	T			5315		
0004	Tros.taksi-neobvezn.	0030	0000	T			5316		
0005	Tr.usl.tekuc.odrz.os	0010	0101	T			5320		
0006	Troskovi zakupnina	0010	0101	T			5330		
0007	Troskovi oglasa	0010	0101	T			5350		
0008	Trosk.komun.usluga	0010	0101	T			5392		
0009	Usl.izmene na progr.	0010	0101	T			5507		
0010	Tros.ugost.usluga	0011	0101	T			5512		
0011	Tros.premija osig.	0506	0000	T			5520		
0012	Nakn.za gradj.zemlj.	0010	0101	T			5554		
0013	Usluge poljopr.	0050	0000	T			5399		
0014	Tros.kancelar.mater.	0010	0102	T			5128		
0015	Tros.goriva-teret.v.	0010	0101	T			5130		
1000	Pazar po nizoj stopi	1000	0000	T					
1001	Pazar po VISOJ stopi	1000	0101	T					
1002	BLGAJNICKI CEK	0000		T			24190		24190
2020	Uplate kupaca	0001	0101	T			24190		20200
5010	Troskovi - sa pravom na odbitak	0010	0101	T			50100		24190
5011	Troskovi - bez prava na odbitak	0011	0101	T			50110		24190

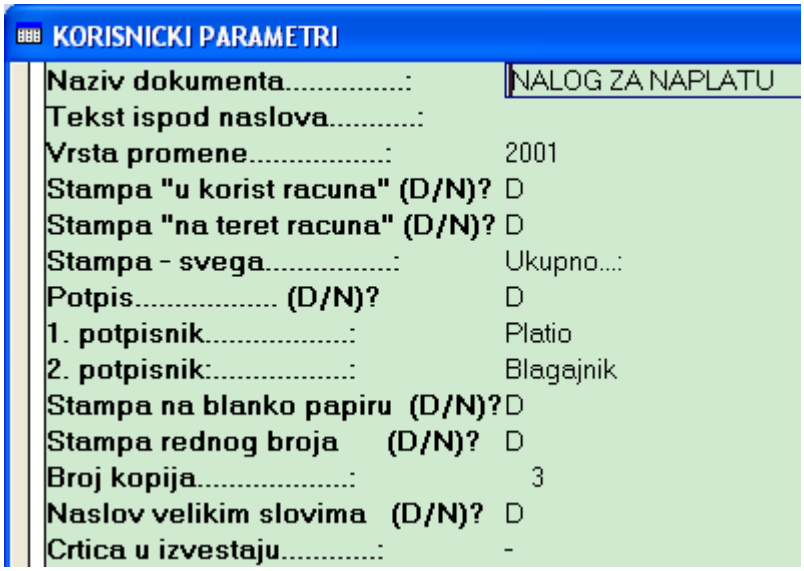
Šifarnik osnova ima, pored šifre i naziva, i ostale podatke (kolone). Ako se radi o podizanju gotovine u kolonu KONTO_D1 se obično upisuje prelazni konto žiro računa. Ako se radi o isplati za troškove onda se u tu istu kolonu upisuje konto troška.

Napomenimo i to da se ovaj isti šifarnik koristi i kao šifarnik osnova u segmentu PDV gde se knjiže PDV-dokumenti, to jest oni koji vrše promenu u poreskim evidencijama (KPR, KIR). Ova napomena ima za cilj da uputi korisnika na tu činjenicu kako ne bi došlo do neželjene nejasnoće u vezi dvostruke uloge ovog šifarnika.

8.2. Parametri

8.2.1. Parametri naloga za naplatu

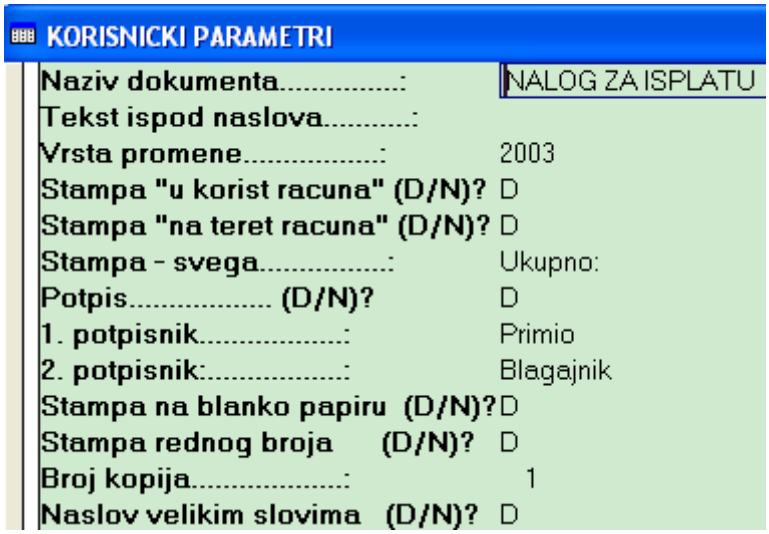
Parametri naloga za naplatu se podešavaju pomoću opcije [BLAGAJNA/Nalog za naplatu/Parametri].

Parametri su navedeni na gornjoj slici i dovoljno su očigledni pa ih nećemo posebno navoditi značenje.

8.2.2. Parametri naloga za isplatu

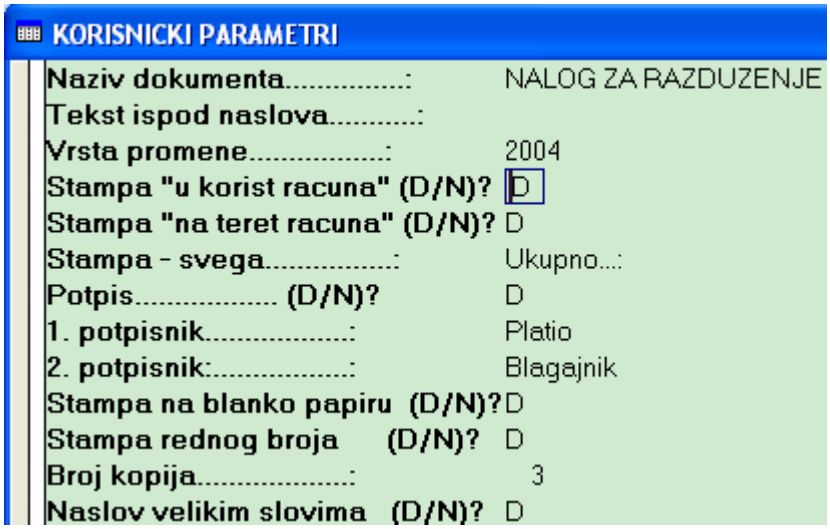
Parametri naloga za isplatu se podešavaju pomoću opcije [BLAGAJNA/Nalog za isplatu/Parametri].

Parametri su navedeni na gornjoj slici i dovoljno su očigledni pa ih nećemo posebno navoditi značenje.

8.2.3. Parametri naloga razduženja

Parametri naloga razduženja se podešavaju pomoću opcije [BLAGAJNA/Nalog razduženja/Parametri].

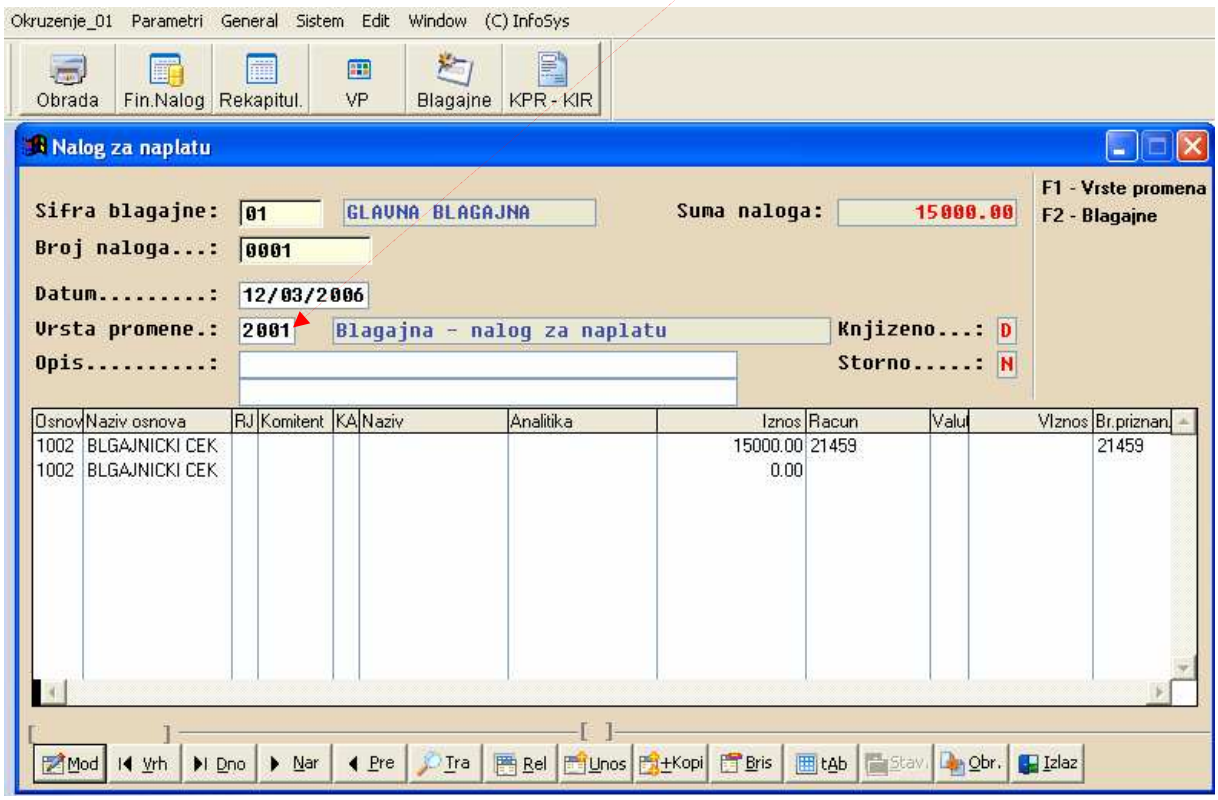

Parametri su navedeni na gornjoj slici i dovoljno su očigledni pa ih nećemo posebno navoditi značenje.

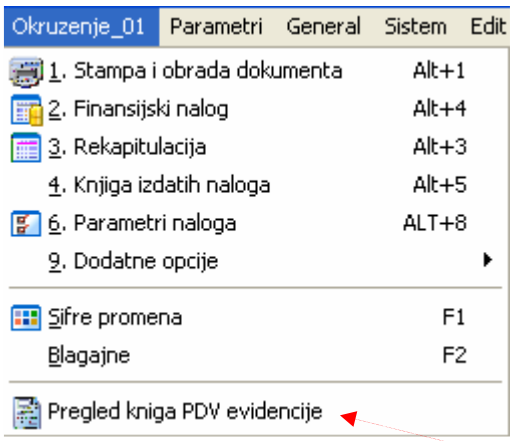
8.3. Evidencije

8.3.1. Nalog za naplatu

Nalog za naplatu je obrazac na kome se knjiži ulaz u blagajnu. Taj obrazac se sastoji od zaglavlja i stavki. U zaglavlju treba obratiti pažnju na unos vrste promene. Vrsta promene određuje model kontiranja, a on je različit ako se radi o podizanju gotovine ili o naplati pazara.

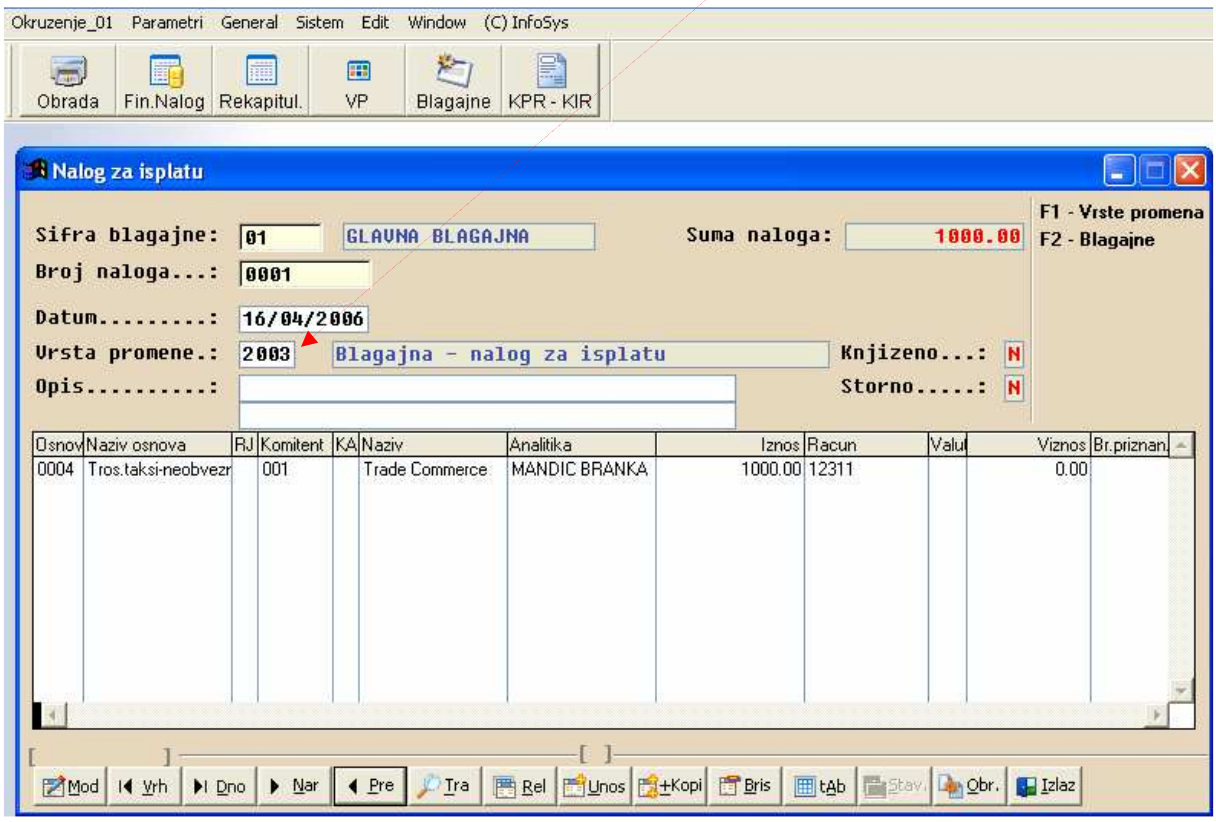
Na okruženju dokumenta naloga za naplatu nalaze se sledeće opcije:

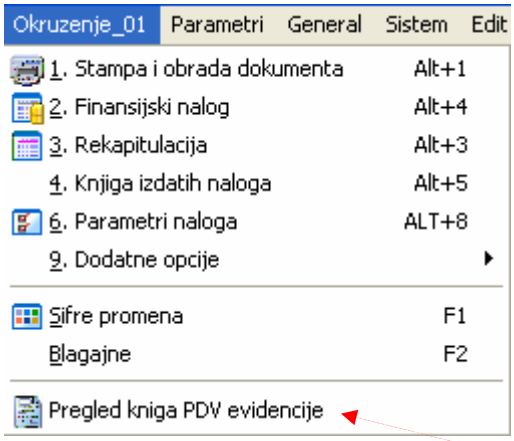
Pošto ste uneli nalog za naplatu potrebno je da ga obradite i to je najvažnija opcija sa okruženja. Ostale opcije su manje/više uslužnog karaktera. Ako je nalog za naplatu proknjižen u poreske evidencije onda možete videti kako je to urađeno opcijom 'Pregled knjiga PDV evidencije'.

8.3.2. Nalog za isplatu

Nalog za isplatu je obrazac na kome se knjiži izlaz iz blagajne. Taj obrazac se sastoji od zaglavlja i stavki. U zaglavlju treba obratiti pažnju na unos vrste promene. Vrsta promene određuje model kontiranja, a on može biti različit u opštem slučaju.

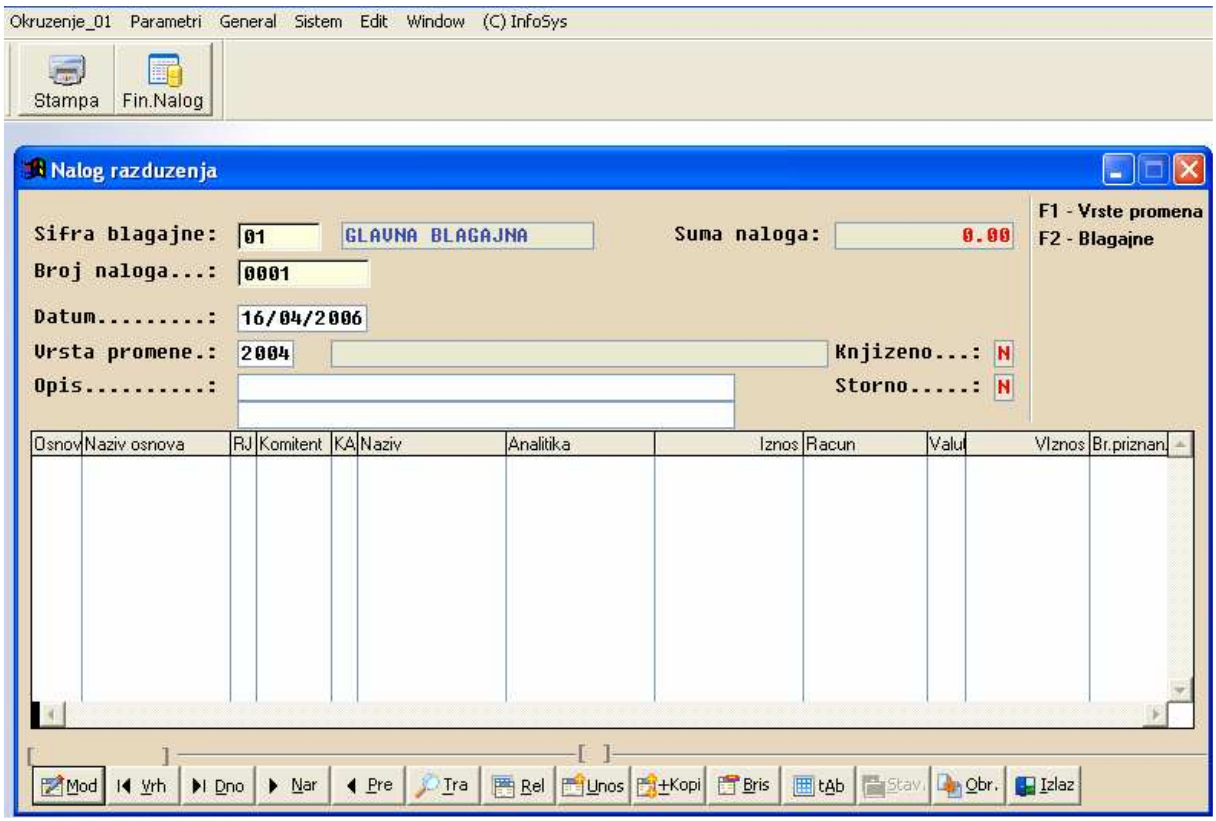
Na okruženju dokumenta naloga za isplatu nalaze se sledeće opcije:

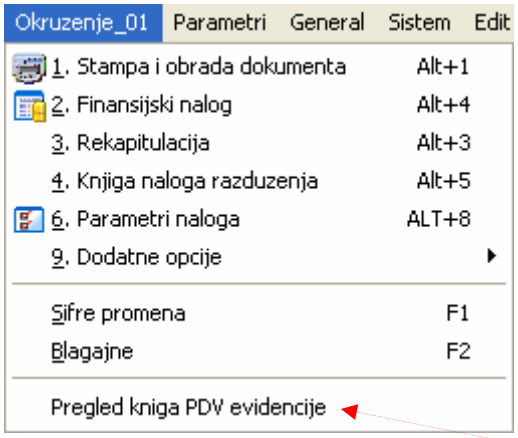
Pošto ste uneli nalog za isplatu potrebno je da ga obradite i to je najvažnija opcija sa okruženja. Ostale opcije su manje/više uslužnog karaktera. Ako je nalog za isplatu proknjižen u poreske evidencije onda možete videti kako je to urađeno opcijom 'Pregled knjiga PDV evidencije'.

8.3.3. Nalog razduženja

Često zaposleni blagajniku, po povratku sa službenog puta, donosi račune kojima pravda (razdužuje se) dobijeni novac a ostatak novca vraća. Nalog razduženja je dokument gde se unose ti računi. Taj obrazac se sastoji od zaglavlja i stavki. U zaglavlju treba obratiti pažnju na unos vrste promene. Vrsta promene određuje model kontiranja, a on može biti različit u opštem slučaju.

Na okruženju dokumenta naloga razduženja nalaze se sledeće opcije:

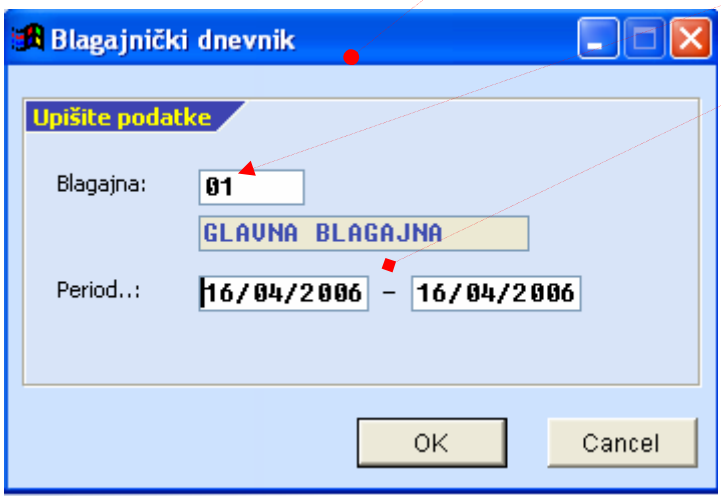

Pošto ste uneli nalog razduženja potrebno je da ga obradite i to je najvažnija opcija sa okruženja. Ostale opcije su manje/više uslužnog karaktera. Ako je nalog razduženja proknjižen u poreske evidencije onda možete videti kako je to urađeno opcijom 'Pregled knjiga PDV evidencije'.

8.4. Dnevnik blagajne

Dnevnik blagajne ili blagajnički izveštaj predstavlja pregled svih promena blagajne u zadatom periodu.

Prilikom poziva ove opcije dobijate dijalog gde treba uneti šifru blagajne i period.

Promene blagajne se nalaze u kolonama ulaz i izlaz. Forma dnevnika blagajne je uskladu sa propisanom. Ukoliko se propisana forma promeni preduzeće Infosys će je uskladiti i instalirati korisniku na njegov zahtev.

"Preduzeće"

Šif.del.: 11111111 mat.broj: 22222222222
PIB: 1111111111 Reg.br: 3333333333

Glavna ulica bb
99999 BEOGRAD
Telefon/Fax: 099/99-999 i 088/88-888

DNEVNIK BLAGAJNE broj : - 1- za 16/04/2006

(Blagajnički izveštaj) GLAVNA BLAGAJNA

Red.Br.	Temeljnica		Opis	Ulaz	Izlaz	Br. racuna
1	0001		BLGAJNICKI CEK	15000.00	0.00	21459
2			BLGAJNICKI CEK	0.00	0.00	
3		0001	Tros.taksi-neobvezn	0.00	1000.00	12311

Komada	Apoen	UKUPNO
SVEGA din.		
CEKOVI din.		
UKUPNO din.		

Promet blagajne:	15000.00	1000.00
Saldo od 15/04/2006	0.00	
Ukupan primitak:	15000.00	
Odbija se izdatak:	1000.00	
Saldo od 16/04/2006	14000.00	

BROJ PRILOGA 3

SLOVIMA: cetrnaesthiljadaDIN.

Kontrolisao

Blagajnik

8.5. Pregled knjiženja blagajne

Pregled knjiženja blagajne je univerzalna i višenamenska opcija koja omogućava da se napravi pregled blagajničkih promena iz osnovnih dokumenata blagajničkih evidencija. Možete postaviti složen upit nad tom evidencijom koji vam omogućava donji dijalog.

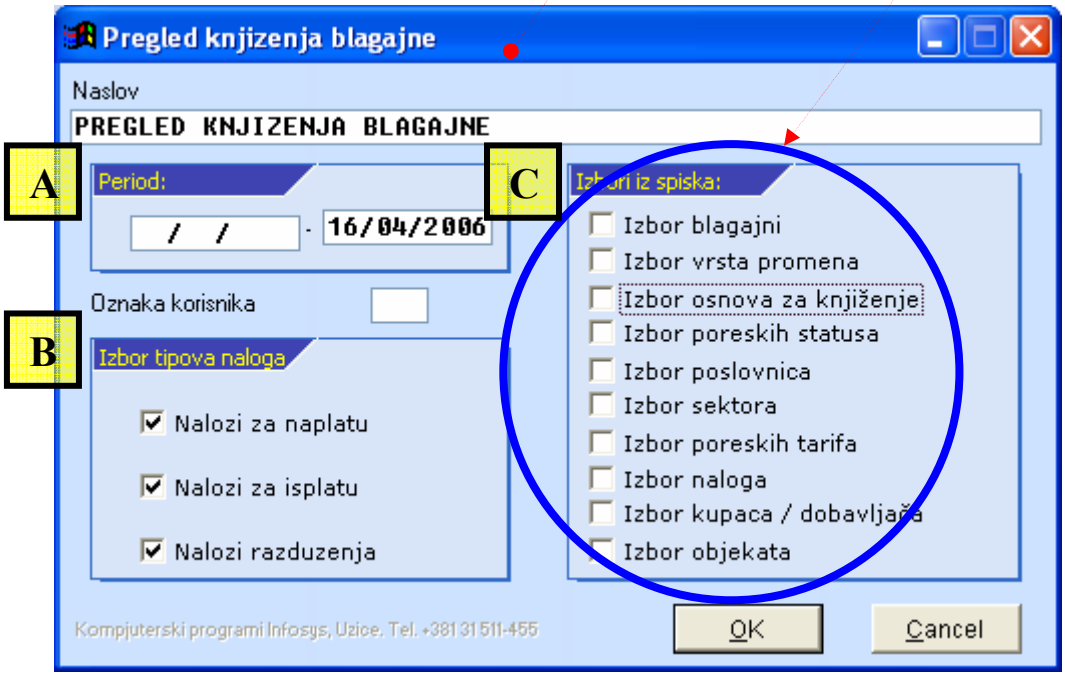
Primetite osnovne upite tog dijaloga:

1. Period
2. Izbor tipova naloga
3. Izbor iz spiska

1. Period je očigledan. **A**

2. Izbor tipova evidencijama **B** vam omogućava da napravite upit nad proizvoljno zadatim koje postoje u blagajničkom poslovanju (naplata, isplata, razduženje).

3. Izbor iz spiska kriterijuma. **C** vam omogućava izbor jednog ili više činioca svakog ponuđenog

Pregled knjiženja može poslužiti radi interne kontrole, pregleda naloga naplate-isplate-razduženja pod određenim filterima, uvida u vrstu naloga naplate, vrstu naloga isplate, …

Preporučujemo vam da samostalno probate neke mogućnosti ovog izveštaja i tako steknete neophodno iskustvo za njihovo korišćenje.

8.6. Primeri

8.6.1. Naplata pazara

Naplata pazara se knjiži u opciji 'Nalog za naplatu'. Blagajna prima novac i predaje na tekući račun. Nalog za naplatu pazara se obično knjiži u finansijsko knjigovodstvo pomoću posebne vrste promene.

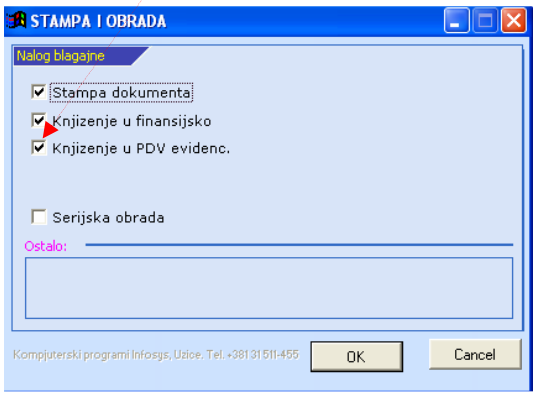
ta_pr	Opis	Kon1	Anl1	Formula1	Kon2	Formula2	Kon3	Anl3	ormula	Kon4
20	BLAGAJNA									
2001	Blagajna - nalog za naplatu	<<KONTO_P1>>P		BRUTO-F	<<BLKONTO>>D	BRUTO	<<PDV>>P	SPACE	PDV	
2002	Blagajna - nalog za naplatu - pazar	<<PRIHOD>>P	OBJ	BRUTO	<<BLKONTO>>D	BRUTO	<<PRIHOD>>D	OBJ	PDV	<<PDV>>P
2003	Blagajna - nalog za isplatu	<<KONTO_D1>>D		BRUTO-F	<<BLKONTO>>P	BRUTO	<<PDV>>D	SPACE	PDV	

Model tog kontiranja je prikazan na slici pod vrstom promene 2002. Primetite da oznaka BLKONTO predstavlja blagajničko konto koje se definiše u šifarniku blagajni. Prikazan model se može prikazati i na sledeći način,

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja	
2002	Naplata pazara	47100	47000	konto	formula
Blagajna-nalog za naplatu-pazar			1	<<PRIHOD>>P	BRUTO
			2	<<BLKONTO>>D	BRUTO
			3	<<PRIHOD>>D	PDV
			4	<<PDV>>P	PDV

Komentar:
Bruto prihod (sa porezom) se knjiži na potražnu stranu i time je povezan sa trgovačkom knjigom. Konto prihoda se knjiži na dugovnu stranu za iznos poreza što izbija porez iz prihoda i time na kontu prihoda ostaje neto vrednost što i jeste prihod. Blagajna se zadužuje za ukupan pazar, a obaveza za porez za iznos poreza u pazaru.

Obrada naloga za naplatu se može automatski knjižiti u KIR To zavisi od toga da li ste uključili tu obradu

8.6.2. Podizanje gotovine

Podizanje gotovine se knjiži u opciji 'Nalog za naplatu'. Blagajna prima novac i predaje na tekući račun. Nalog za naplatu se obično knjiži u finansijsko knjigovodstvo pomoću posebne vrste promene.

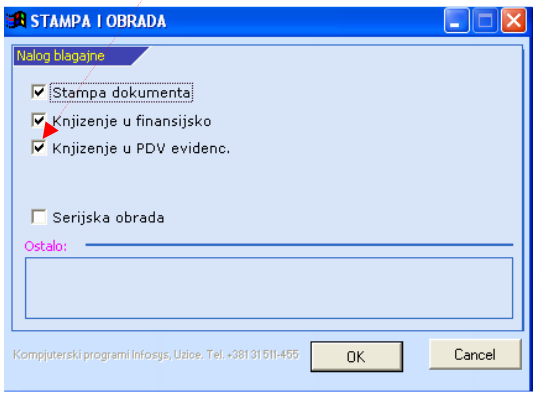
ta_pr	Opis	Kon1	Anl1	Formula1	Kon2	Formula2	Kon3	Anl3	ormula	Kon4
20	BLAGAJNA									
2001	Blagajna - nalog za naplatu	<<KONTO_P1>>P		BRUTO-F	<<BLKONTO>>D	BRUTO	<<PDV>>P	SPACE	PDV	
2002	Blagajna - nalog za naplatu - pazar	<<PRIHOD>>P	OBJ	BRUTO	<<BLKONTO>>D	BRUTO	<<PRIHOD>>D	OBJ	PDV	<<PDV>>P
2003	Blagajna - nalog za isplatu	<<KONTO_D1>>D		BRUTO-F	<<BLKONTO>>P	BRUTO	<<PDV>>D	SPACE	PDV	

Model tog kontiranja je prikazan na slici pod vrstom promene 2001. Primetite da oznaka BLKONTO predstavlja blagajničko konto koje se definiše u šifarniku blagajni. Prikazan model se može prikazati i na sledeći način,

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja	
2001	Podizanje gotovine	47100	47000	konto	formula
Blagajna-nalog za naplatu-gotovina			1	<<KONTO_P1>>P	BRUTO-PDV
			2	<<BLKONTO>>D	BRUTO
			3	<<PDV>>P	PDV

Komentar:
Prelazni konto tekućeg računa se knjiži na potražnu stranu za neto iznos (bruto-pdv). Blagajnički konto na dugovnu stranu za bruto iznos. PDV konto na potražnu stranu za PDV iznos.

Obrada naloga za naplatu se može automatski knjižiti u KIR To zavisi od toga da li ste uključili tu obradu

8.6.3. Isplata za troškove

Isplata troškova se knjiži u opciji 'Nalog za isplatu'. Blagajna izdaje novac u svrku plaćanja. Nalog za isplatu se obično knjiži u finansijsko knjigovodstvo pomoću posebne vrste promene.

ta_pr	Opis	Kon1	Anl1	Formula1	Kon2	Formula2	Kon3	Anl3	ormula	Kon4
20	BLAGAJNA									
2001	Blagajna - nalog za naplatu	<<KONTO_P1>>P		BRUTO-F	<<BLKONTO>>D	BRUTO	<<PDV>>P	SPACE	PDV	
2002	Blagajna - nalog za naplatu - pazar	<<PRIHOD>>P	OBJ	BRUTO	<<BLKONTO>>D	BRUTO	<<PRIHOD>>D	OBJ	PDV	<<PDV>>P
2003	Blagajna - nalog za isplatu	<<KONTO_D1>>D		BRUTO-F	<<BLKONTO>>P	BRUTO	<<PDV>>D	SPACE	PDV	

Model tog kontiranja je prikazan na slici pod vrstom promene 2003. Primetite da oznaka BLKONTO predstavlja blagajničko konto koje se definiše u šifarniku blagajni. Prikazan model se može prikazati i na sledeći način,

Vrsta promene	Naziv promene	konto pdvns	konto pdvvs	model knjiženja	
2003	Nalog za isplatu	27100	27000	konto	formula
Blagajna-nalog za isplatu			1	<<KONTO_D1>>D	BRUTO-PDV
			2	<<BLKONTO>>P	BRUTO
			3	<<PDV>>D	PDV

Komentar:
Konto troška se knjiži na dugovnu stranu za neto iznos (bruto-pdv). Taj konto (obično klasa 5) je unet u šifarnik osnova u polje KONTO_D1. Blagajnički konto na potražnu stranu za bruto iznos. PDV konto na dugocnu stranu za PDV iznos.

Obrada naloga za isplatu se može automatski knjižiti u KPR To zavisi od toga da li ste uključili tu obradu

